

Arthur Conan Doyle

Omkring den røde lampe

Arthur Conan Doyle

Omkring den røde lampe

Fortællinger og fantasier fra lægens verden

eBibliotek 1800

2026

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Arthur Conan Doyle: *Omkring den røde lampe* er baseret på originaler, som er public domain i hele verden.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Generelt forbehold: Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Arthur Conan Doyle: *Omkring den røde lampe* is based upon sources in the public domain worldwide.

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

Disclaimer: Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.

Fortale

(Uddrag af en lang og livlig korrespondance med en ven i Amerika).

Jeg indrømmer fuldstændig rigtigheden af din bemærkning, at sygelige eller nervøse personer ikke vil have godt af at læse fortællinger, hvori lægers erfaringer fra deres virksomhed er fortalt med et vist stænk af realisme. Men hvis man i det hele taget skal befatte sig med denne del af tilværelsen og ønsker at gøre sine doktorer til noget mere end marionetter, er det aldeles nødvendigt at skildre livets mørke sider, da det er dem, som lægen fortrinsvis kommer i berøring med. Han ser meget, som er beundringsværdigt; sjælsstyrke, heltemod, offervillighed og kærlighed, men alle disse ædle egenskaber fremkaldes ved bitre sorger og prøvelser. De erfaringer, som det falder i lægernes lod at gøre, er sjældent egnede til at fremkalde spøg og latter.

"Hvorfor vil du da vælge et sådant trist emne?" kunne du spørge. Jeg svarer, at det er lige så fuldt litteraturens opgave at fremstille livets mørke som dets lyse side. En historie, som tvinger læseren ud af sin sædvanlige tankegang og ryster alvorligt op i hans bevidsthed, gør lige så god nytte som en fortælling, der fordriver en kedelig stund for én på en let og behagelig måde.

Din hengivne

A. Conan Doyle.

P.S.: Du spørger om, hvad den røde lampe er. Det er den almenpraktiserende læges skilt her i England.

Gammeldags

Mit første sammentræf med dr. James Winter fandt sted under meget dramatiske omstændigheder. Det var klokken to om morgenen i et soveværelse i et gammelt hus på landet. Jeg sparkede ham på den hvide vest og rev guldbrillerne af ham, mens han med en kvindelig forbundsfælles hjælp kvalte mine skrig med et flonelsskørt og puttede mig ned i et varmt bad. Man har fortalt mig, at en af mine forældre, som tilfældigvis var til stede, hviskende bemærkede, at der ikke var noget i vejen med mine lunger. Jeg kan ikke huske, hvordan dr. Winter så ud den gang, for jeg havde andet at tænke på, men hans beskrivelse af *mit* udseende er langt fra smigrende. Et loddent hoved, en krop som en snøret gås, meget krumme ben og fødder med indadvendte såler – det var det mest fremtrædende ved mig.

Fra den tid og fremover deltes mit liv i epoker ved de periodiske overfald, jeg var udsat for af dr. Winter. Han vaccinerede mig, han skar en byld på mig, han årelod mig for mæslinger. Det var en verden af fred, og han var den eneste mørke sky på horisonten. Men til sidst kom en tid, da jeg var virkelig syg og lå i månedsvis i min kurveseng, og da var det, jeg opdagede, at det strenge ansigt kunne blive venligt, og at disse tunge, knirkende støvler kunne komme lydløst hen til sengen, og at den barske stemme kunne sænkes til en hvisken, når den talte til et sygt barn.

Og nu er barnet selv læge, og alligevel er dr. Winter uforandret den samme. Jeg kan ikke se nogen forandring hos

ham fra den tid jeg kan huske, undtagen måske, at hans gråsprængte hår er lidt hvidere, og den brede ryg lidt krummere, han er en meget høj mand, skønt han bliver et par tommer lavere, fordi hans holdning er så ludende. Hans ansigt er valnøddebrunt og fortæller om lange køreture om vinteren i regn og vind. På lidt afstand ser det glat ud, men når man kommer tæt ind på ham, ser man, at det er så fuldt af utallige fine rynker som et æble fra sidste år. De ses næsten ikke, når hans ansigt er i ro, men når han ler, springer de frem, og så opdager man, at skønt han ser gammel ud, må han være endnu meget ældre.

Hvor gammel har jeg aldrig kunnet opdage. Jeg har ofte forsøgt at finde ud af det, og har fulgt hans livsløb så langt tilbage som til George den Fjerde og endog til er Regency-tiden, men er aldrig kommet helt frem til dets udspring. Han har kun lidt interesse for dagens politik, men kan blive ligefrem ophidset, når han taler om forhistoriske spørgsmål. Jeg har hørt ham sige bitre ting om Robert Peel og hans forhold til kornlovene. Denne statsmands død afsluttede Englands historie for dr. Winter, hvad der er hendt siden, betragter han som betydningsløst.

Men det var først, da jeg selv var blevet læge, at jeg var i stand til at forstå, hvilken fuldstændig overlevering fra em svunden tid han er. Han har studeret medicin efter det forældede og forglemte system, hvorefter unge mænd blev sat i lære hos en læge i de dage, da man måtte stjæle ligene ud af gravene for at lære anatomi. Hans lægevidenskabelige meninger er endnu mere reaktionære end hans politiske. Halvtreds år har bragt ham lidet og taget endnu mindre fra ham. Vaccination faldt

indenfor hans læretid. Åreladning ville han gerne fremdeles anvende, men har måttet bøje sig for opinionen. Kloroform betragter han som en farlig opfindelse, og han smækker altid med tungen, når det bliver nævnt. Han siges at have talt nedsættende om Laennec og at have kaldt stetoskopet "et af disse nymodens franske legesager". Han går rundt med et på sig for at tilfredsstille sine patienter, men han er meget tunghør, så det gør ikke synderlig forskel, enten han bruger det eller ej.

Han læser pligtskyldigst et medicinsk ugeskrift, så han har en slags idé om den moderne videnskabs fremskridt. Han nægter imidlertid at betragte det som andet end et vældigt og temmelig latterligt eksperiment. Teorier om bakterier som sygdomsårsager gav ham en god latter, og hans yndlingsvittighed i et sygeværrelse var den: "Luk døren, ellers slipper bakterierne bare ind." Hvad den darwinske teori angår, så slog den ham som århundredets bedste spøg. "Børnene i ammestuen og forfædrene i stalden" plejede han at råbe, og så lo han, så tårerne stod ham i øjnene.

Han er så gammeldags, at han lejlighedsvis, når tingene går deres vanlige gang, at han til sin egen forbløffelse befinder sig i spidsen for dem. Diætetisk behandling havde f.ex. været meget i vælten i hans ungdom, og han har mere praktisk erfaring i den retning end nogen anden, jeg kender. Massage var han også fortrolig med, da den var ny for vor generation. Han har fået sin uddannelse på en tid, da instrumenterne var meget primitive, og man lærte at stole på sine egne fingre. Han har en mønsterhånd for en kirurg, kraftig og muskuløs med smalle fingre med "et øje på hver af dem". Jeg glemmer næppe

nogensinde, dengang dr. Patterson og jeg opererede sir John Sirwell, parlamentsmedlemmet, og ikke kunne finde den sten, der generede ham. Vort ry som læger stod på spil. Og da var det, at dr. Winter, som vi af ren og skær høflighed havde bedt om at være til stede, førte en finger ind i såret – for vore ophidsede sanser forekom den at være ni tommer lang – og trak stenen frem med spidsen af den.

"Det er altid godt at tage en med i vestelommen," sagde han leende, "men jeg tænker nok, at I unge er hævet over den slags."

Vi gjorde ham til formand i vor afdeling af den engelske lægeforening, men han gik af efter det første møde. "De unge mennesker er for meget for mig," sagde han. "Jeg forstår ikke noget af det, de snakker om."

Men det går alligevel meget godt med hans patienter. Jeg tror, han helbreder ved håndspålægning – dette her magnetiske noget, som trodser enhver forklaring eller analyse, men som ikke desto mindre er et meget tydeligt faktum, findes hos ham. Hans blotte nærværelse gør patienten kraftigere og mere forhåbningsfuld. Synet af sygdom virker på ham som støv på en omhyggelig husmoder. Det gør ham vred og utålmodig.

"Nej, nej, dette her går aldrig an," råber han, når han overtager et nyt tilfælde. Han ville helst jage døden ud af værelset, som om den var en næsvis høne. Men når den ubudne gæst nægter at gå sin vej, når blodet flyder langsommere, og øjnene bliver mere matte, da er det, at dr. Winter er til mere hjælp end al medicinen i hans apotek. Den døende klynger sig til hans hånd, som om hans kraft og sindsro giver dem mere mod til at gå opløsningen i møde, og det venlige, vejrbidte

ansigt har ofte være det sidste indtryk, som en lidende har taget med sig fra denne verden.

Da dr. Patterson og jeg, begge to energiske og moderne unge læger, nedsatte os i distriktet, blev vi meget venligt modtaget af den gamle doktor, som ville have været lykkelig ved at blive af med en del af alle sine patienter. Men patienterne fulgte imidlertid deres egne hoveder, hvilket er en uklædelig vane, som patienter har, så vi sad der ørkesløse med alle vores moderne instrumenter og nyeste alkaloider, mens han ordinerede sennepsplaster og calomel til hele distriktet. Vi holdt begge to af den gamle fyr, men samtidig kunne vi ikke lade være med på tomandshånd at anstille betragtninger over denne beklagelige mangel på dømmekraft hos publikum.

"Det kan være godt nok for fattigfolk," sagde Patterson, "men de højere klasser har ret til at fordre, at deres læge skal forstå forskellen på en mitral susen og en bronchitisk rallelyd. Det er den diagnostiske, ikke dem sympatiske evne, som er det væsentlige."

Jeg var fuldstændig enig med Patterson i hans udtalelser. Det hændte så imidlertid, at en influenzaepidemi brød ud, og vi fik mere end nok at bestille alle sammen. En dag mødte jeg Patterson på min morgenrunde og fandt, at han så temmelig bleg og mat ud. Det samme syntes han om mig. Jeg følte mig virkelig også meget dårlig og lå på sofaen hele eftermiddagen med en stærk hovedpine og værken i alle lemmer. Ud på aftenen kunne jeg ikke længere skjule for mig selv, at jeg var alvorligt syg, og jeg indså, at jeg straks burde konsultere en læge. Jeg tænkte naturligvis på Patterson, men han stod pludselig for

mig i et nyt lys. Jeg tænkte på hans kolde kritiske væsen, på hans endeløse spørgsmål, på hans lytten og banken.

Jeg trængte til noget mere trøstende – noget gemytligere.

"Fru Hudson," sagde jeg til min husholderske, "vil De være så venlig at gå hen til gamle dr. Winter og sige, at jeg ville være ham meget forbunden, hvis han ville se ind til mig."

Hun kom straks tilbage med svar.

"Dr. Winter kommer om en times tid. Han er netop blevet hentet til dr. Patterson."

Tredje led

Scudamore Lane, som skråner ned mod floden lige fra The Monument, ligger om natten i skyggen af to vældige sorte mure, der rager højt op over skinnet fra de spredte gaslygter. Fortovene er smalle, og gaden er brolagt med toppede brosten, som den endeløse strøm af ølvogne rumler hen over med en øredøvende larm. Nogle få gammeldags huse ligger hist og her mellem forretningslokalerne, og i en af disse modtager dr. Horace Selby sine talrige patienter. Det er en underlig gade at vælge for en sådan mand, men en specialist med europæisk berømmelse kan bo, hvor han finders for godt. Jeg tror til og med, at hans patienter finder, at hans afsidesliggende bopæl blot er en anbefaling mere for ham.

Klokken var endnu kun ti. Den dumpe larm fra trafikken, som kører til og fra London Bridge, var nu afdæmpet til en mere forvirret mumlen. Det regnede stærkt, og gassen skinnede svagt gennem de våde ruder og kastede små gule cirkler på de glinsende brosten. Der var kun at menneske ude på hele Scudamore Lane. Det var en mand, og han stod udenfor dr. Horace Selbys dør.

Han havde netop ringet på og stod og ventede på at blive indladt. Lyset fra dørvinduet faldt på de blanke skuldre af hans *waterproof* og på hans opadvendte ansigt. Det var et blegt, nervøst, markeret ansigt med noget underligt navnløst i udtrykket – noget som en skræmt hest i blikket og også noget af et hjælpeløst barn i den skælvende underlæbe. Tjeneren så

straks på blikket i de ængstelige øjne, at det var en patient. Han havde ofte set det blik foran denne dør.

"Er doktoren hjemme?"

Manden betænkte sig.

"Han har nogle få venner hos sig til middag. Han holder ikke af at blive forstyrret udenfor konsultationstiden."

"Sig ham, at jeg *må* se ham. Sig ham, at det er af største vigtighed. Her er mit kort." Han famlede i lommen med sine skælvende fingre og forsøgte at tage et ud af lommebogen. "Sir Francis Norton er mit navn. Sig ham, at sir Francis Norton til Deane Park må tale med ham straks."

"Ja, sir." Tjenerens fingre lukkede sig om kortet og den guldmønt, som fulgte med det. "Det er bedst, De hænger Deres kappe i entreen. Den er meget våd. Hvis De vil vente her i konsultationsværelset, vil doktoren uden tvivl straks komme til Dem."

Det var et stort og rummeligt værelse, som den unge baronet var blevet vist ind i. Gulvtæppet var så tykt og blødt, at hans skridt hen over det ikke fremkaldte nogen lyd. De to gasblus var kun halvt skruet op, og det dæmpede lys og den svage aromatiske duft, som opfyldte luften, havde et vist religiøst anstrøg. Han satte sig ned i en skinnende læder-lænestol ved den døende ild og stirrede mørkt hen for sig. To af værelsets vægge var dækket med bøger, tykke og mørke med brede guldbogstaver på ryggen. Ved siden af ham var en høj, gammeldags marmorkamin, på hvis øverste hylde der lå bomuldsvat og bandager, graderede glas og små flasker. Der var en med tyk hals lige ved siden af ham, den indeholdt blåsten, og en mindre med påtegningen "Helvedessten" på en rød etiket.

Termometre, morfinsprøjter, lancetter og spatler lå strøet omkring, både på kaminhylden og på bordet i midten af værelset. På dette bord lå også de fem bøger, som dr. Horace Selby havde skrevet om det emne, hans navn er særligt knyttet til, og ved siden af dem befandt sig en uhyre glasmodel af det menneskelige øje, så stort som en majroe. Det var åbent i midten, så man kunne se linsen og begge øjenkamrene.

Sir Francis Norton havde aldrig udmærket sig ved sin iagttagelsesevne, men han greb sig alligevel i at betragte disse bagateller med den største opmærksomhed. Endog en halvt fortæret korkprop i en flaske med syre fæstede hans blik sig ved, og han undrede sig over, at doktoren ikke brugte glaspropper. Små revner i bordpladen, nogle pletter på gulvtæppet, kemiske formler på flaskeetiketterne – intet var ubetydeligt nok til at undgå hans blik. Og hans hørelse var lige så skarp. Det højtidelige sorte ur på kaminhyldens tikken skar ham i ørene. Alligevel kunne han, til trods for den og til trods for de tykke gammeldags træpaneler høre mandsstemmer tale i et tilstødende rum og kunne endog opfange brudstykker af samtalen. "Anden hånd skulle have taget det." – "Kæreste, De trak det jo selv." – "Hvordan kunne jeg spille damen ud, når jeg vidste, at esset var imod mig?" Stemmerne hævede sig af og til og sank så ned til en mere afdæmpet konversationstone. Så hørte han pludselig en dør knirke og skridt i forværelset, og med en blanding af utålmodighed og rædsel mærkede han, at det afgørende øjeblik i hans livs var for hånden.

Dr. Horace Selby var en stor, kraftig mand med et imponerende ydre. Hans næse og hage var stærkt fremtrædende, og alligevel var hans træk oppustede – en

kombination, der passede bedre til parykken og kraven fra George den Førstes tid end til det kortklippede år og den sorte kjole i slutningen af det nittende århundrede. Han havde ikke skæg, for hans mund var alt for smuk til blive skjult, stor, udtryksfuld og følsom, med et mildt, menneskevenligt træk om mundvigene, hvilket i forbindelse med hans brune, sympatetiske øjne havde givet mungen en skamfuld synder mod til at kramme ud med sine bekendelser. To små kraftige whiskers havde fået lov til at blive siddende under ørene, de voksede helt op til og blandede sig med hans tykke, gråsprængte hår. Alene i mandens størrelse og værdige optræden lå der noget tillidvækkende for patienterne. Et sikkert og overlegent væsen antyder, at man har sejre bag sig og lover godt for fremtiden. Dr. Horace Selbys ansigt virkede trøstende, og det samme gjorde de store, hvide, beroligende hænder, hvoraf han rakte den ene frem mod sin besøgende.

"Jeg er ked af, at jeg har ladet Dem vente. En konflikt mellem forskellige pligter, ser De – en værts overfor sine gæster og en læges overfor sin patient. Men nu står jeg fuldt ud til Deres disposition, sir Francis. – Men du godeste dog, hvor De er kold."

"Ja, jeg er kold."

"Og De ryster over hele kroppen. Det går skam aldrig an. Denne rædsomme nat har kølet Dem helt ned. Måske en lille –"

"Nej, tak, helst ikke. Og det er ikke natten, der er skyld i min tilstand. Jeg er bange, doktor."

Lægen drejede sig i sin stol og klappede den unge mands knæ, som han ville klappe en urolig hest på halsen.

"Hvad så?" spurgte han og så på det blege ansigt med de skræmte øjne.

Den unge mands læber skiltes, to gange. Så bøjede han sig pludselig fremover og smøgede buksebenet på sit højre ben op, samtidig med at han trak sokken ned, og stak skinnebenet frem. Doktoren udstødte en klikkende lyd med tungen, idet han så på det.

"Begge ben?"

"Nej, kun det ene."

"Pludseligt?"

"Her til morgen."

"Hm!"

Doktoren skød læberne frem og trak pege- og tommelfinger ned langs skinnebenet. "Kan De på nogen måde forklare det?" spurgte han hurtigt.

"Nej."

Der kom en anelse af alvor i de store brune øjne.

"Jeg behøver vel ikke præcisere for Dem, at med mindre De fortæller mig den fulde og hele sandhed –"

Patienten sprang op af stolen. "Gud er mit vidne!" råbte han, "jeg har intet gjort i hele mit liv, som jeg kan bebrejde mig. Tror De, jeg ville være sådan et fjols, at jeg kom her for at fylde Dem med løgn? En gang for alle: jeg har intet at bebrejde mig!" Som han stod der med det en bukseben rullet op til knæet og den stadig rædsel lurende i blikket, gjorde han en ynkværdig, halvt tragisk og halvt grotesk, figur. Der lød et udbrud af latter fra kortspillerne i værelset ved siden af, og de to så tavst på hinanden.

"Sæt Dem ned," sagde lægen brat, "Deres forsikring er mig fuldstændig nok." Han bøjede sig frem og lod atter sin finger glide ned langs den unge mands skinneben. "Hm, serpigins," mumlede han, idet han rystede på hovedet. "Nogen andre symptomer?"

"Mine øjne har været en smule svækkede."

"Lad mig se Deres tænder." Han så på dem og udstødte atter den blide, klikkende lyd af sympati og misbilligelse.

"Og så øjnene." Han tændte en lampe, der stod ved siden af patienten, og holdt en lille krystallinse op for at koncentrere lyset på patientens øje. Idet han gjorde dette, bredte der sig et udtryk af tilfredshed over hans store, udtryksfulde ansigt, den samme entusiasme, som en botaniker føler, når han lægger en sjælden plante i botanisértasken, eller astronomen, når den længe eftersøgte komet første gang svømmer ind i hans teleskops synsfelt.

"Dette er meget typisk – virkelig meget typisk," mumlede han og vendte sig mod sit skrivebord for at skrive et par notitser på et ark. "Mærkeligt nok er jeg netop ved at skrive på en monografi om dette emne. Det er enestående, at De således kan forsyne mig med et så veldefineret tilfælde." Han havde i den grad forglemt patienten, at han nærmeste ønskede denne tillykke. Så tog han sig i det og vendte tilbage til sit normale sympatetiske Jeg, da patienten bad ham forklare det nærmere.

"Kære sir, der er ingen grund til, at vi behøver at gå i nærmere, professionelle detaljer," sagde han beroligende. "Hvis jeg for eksempel fortalte Dem, at De led af interstitiel keratitis, hvor meget klogere ville De så blive? Der er symptomer på

strumøs diathese. I brede vendinger kan jeg sige, at De har en konstitutionel og arvelig belastning."

Den unge baronet sank tilbage i stolen, og hans underkæbe sank ned mod hans bryst. Doktoren sprang op og skænkede et halvt glas cognac fra en flaske på sidebordet, som han holdt op til sin patients læber. Der kom en anelse farve i hans kinder, idet han tømte det.

"Måske det kom en smule for brat," sagde doktoren, "men De må da have kendt til Deres lidelses natur. Hvorfor skulle De ellers være kommet til mig?"

"Jeg havde en mistanke, Gud hjælpe mig, men først her i dag, da mit ben begyndte at blive dårligt. Min fader havde et ben som det her."

"Så var det fra ham –?"

"Nej, fra min bedstefader. Har De hørt om sir Rupert Norton, den bekendte levemand?"

Doktoren var en belæst mand med en fremragende hukommelse. Navnet fik ham straks til at erindre dets indehavers dystre ry – han havde været en af de mest berygtede levemænd i trediveerne – havde spillet og duelleret og hengivet sig druk og udskejelser, indtil selv den fordærvede klike, han omgikkes med, var veget tilbage fra ham i rædsel, og havde ladet ham alene til en høj alder, alene i selskab med den barpige, han havde giftet sig med i drukkenskab. Idet han så på den unge mand, som stadig sad der tilbagelænet i lænestolen, forekom det ham, at han et øjeblik så et glimt bag ham af den afskyelige gamle libertiner med hans dinglende urkædevedhæng, pyntelige halsbind og mørke, satyragtige ansigt. Hvad var han nu? En favnfuld knogler i en muggen

kasse. Men hans handlinger – de levede endnu og forgiftede blodet i en ung, uskyldig mands årer.

"Jeg kan se, De har hørt om ham," sagde den unge baronet. "Han døde en forfærdelig død, har jeg hørt, men ikke mere forfærdelig end hans live havde været. Min fader var hans eneste søn. Han var en flittig mand, som var glad for bøger og kanariefugle og landet, men hans uskyldige liv kunne ikke redde ham."

"Han havde hudsymptomer, efter hvad jeg har forstået?"

"Han gik altid med handsker. Det er det første, jeg husker. Og så fik han det i halsen og siden på benene. Han plejede at spørge mig så ofte, om jeg havde det godt, og jeg syntes, han gjorde alt for meget ud af det, for hvorledes kunne jeg vide grunden til det? Han sad altid og iagttog mig – holdt stadig øje med mig. Nu ved jeg så endelig, hvad han spejdede efter."

"Har De søskende?"

"Nej, Gud være lovet."

"Ja, ja det er et sørgeligt tilfælde, men desværre ikke så ualmindeligt. De har mange lidelsesfæller, sir Francis. Der er tusinder, som har fået det samme kors at bære."

"Men hvad retfærdighed er der i det, doktor?" råbte den unge mand, idet han sprang op fra stolen og gik frem og tilbage i konsultationsværelset. "Hvis jeg havde arvet min bedstefaders laster så vel som følgerne af dem kunne jeg forstå det, men jeg slægter på min fader; jeg elsker alt smukt og ophøjet, musik og poesi og kunst. Det rå og dyriske afskyr jeg. Spørg hvem som helst af mine venner, og de vil bekræfte mine ord. Og nu denne hæslige, modbydelige sygdom. Ak, jeg er rådden lige til marven, der er ikke en ren blodsdråbe i mig, og hvorfor? Har jeg ikke ret

til at spørge hvorfor? Hvad har jeg gjort? Var det *min* brøde? Kan jeg gøre for, at jeg blev født? Og se på mig nu, hærget og ødelagt, netop som livet var allerskønnest! Man taler om fædrenes synder! Men hvad skal man sige om en skaber, som lader de uskyldige lide så forfærdeligt!"

Han rystede sine knyttede hænder i luften, det stakkels, magtesløse atom, hvis knappenålshjerne løb rundt for ham, nu da han stod lige overfor den ubarmhjertige skæbne.

Doktoren rejste sig op og lagde hænderne på hans skuldre og trykkede ham ned i stolen igen.

"Så, så, min kære dreng," sagde han. "De må ikke blive så ophidset. De skælver jo over hele kroppen. Deres nerver tåler det ikke. Vi kan ikke forstå alle disse vanskelige spørgsmål, men vi må stole på, at der er en dybere mening i livet, end vi kan øjne. Hvad er vi, når alt kommer til alt? Halvt udviklede væsener i en overgangstilstand, måske nærmere goplen på den ene side end det fuldkomne menneske på den anden. Vi kan ikke forstå tingene helt ud med en halvt udviklet hjerne, kan vi vel? Det står uden tvivl alt sammen meget mørkt og utydeligt for os, men jeg tror, at Popes berømte vers træffer sømmet på hovedet, og jeg kan efter halvtreds års erfaring af fuldt hjerte sige, at –"

Men den unge baronet udstødte et skrig af utålmodighed og uvilje.

"Ord, ord, ord! De kan sidde roligt i Deres stol og sige dem, og mener dem uden tvivl også. De har levet Deres liv. Men jeg har ikke levet mit. De har sundt blod i årerne. Mit er råddent. Og alligevel er jeg lige så uskyldig som De. Hvad ville ord hjælpe Dem, hvis det var Dem, som sad i denne stol og jeg, som sad i Deres? Å, det er bare fraser, som spotter min ulykke. De må

ikke synes, jeg er uforskammet, doktor, det er ikke min mening at være det. Jeg siger bare, af det er umuligt for Dem eller for nogen andre at sætte sig ind i mine følelser, men jeg har et spørgsmål at stille Dem, doktor. Det er et, som er afgørende for mit hele liv."

Han vred sine hænder i angst og fortvivlelse.

"Tal ud, min kære unge ven. Jeg har den største medfølelse med Dem."

"Tror De – tror De, at giften har udtømt sig selv i mig? Tror De, at mine børn, hvis jeg får nogen, ville arve sygdommen?"

"Jeg kan kun give ét svar på det. 'I tredje og fjerde led', siger det gamle ord. Det kan være, at Deres konstitution med tiden kan blive aldeles befriet for den, men der må gå mange år, før De kan tænke på at gifte Dem."

"Jeg skal have bryllup på tirsdag," hviskede patienten.

Nu var det dr. Horace Selbys tur til at gennemisnes af rædsel. Der var ikke mange situationer, som ville frembringe en sådan virkning på hans veltrænede nerver. Han sad tavs en stund, mens passiaren om kortbordet igen trængte ind til dem. "*Vi kunne have fået en mølle i stand, hvis De havde spillet hjertes ud igen. Jeg var nødt til at trumfe.*" De var nær ved at blive uvenner derinde.

"Hvor kunne De?" råbte doktoren til sidst strengt. "Det var en forbrydelse."

"De glemmer, at jeg først i dag fik min tilstand så vide." Han førte hænderne op til tindingerne og trykkede dem krampagtigt. "De er en verdensmand, dr. Selby. De har set og hørt den slags ting før. Giv mig et råd. Jeg giver mig i Deres hænder. Det er så pludseligt og skrækkeligt, og jeg tror ikke, jeg er stærk nok til at bære det."

Doktorens tykke øjenbryn trak sig sammen, og han bed rådvild i sine negle.

"Ægteskabet må ikke finde sted."

"Hvad skal jeg da gøre?"

"Det må for enhver pris ikke finde sted."

"Og jeg må opgive hende."

"Der kan ikke være spørgsmål om det."

Den unge mand tog en lommebog op og holdt et fotografi frem for doktoren. Det bestemte ansigt blev mildere, mens han betragtede det.

"Det er uden tvivl meget hårdt for Dem. Jeg kan forstå det endnu bedre nu, efter at jeg har set dette. Men der er ingen anden udvej. De må opgive al tanke på det."

"Men dette er galskab, doktor – galskab, siger jeg Dem. Nej, jeg skal ikke råbe så højt! Jeg forglemte mig selv! Men tænk Dem om, mand! Jeg skal have bryllup på tirsdag – førstkommende tirsdag, forstår De. Og hele verden ved det, hvordan kan jeg tilføje hende en sådan offentlig krænkelse? Det ville være afskyeligt."

"Ikke desto mindre må det gøres. Min kære ven, der er ikke noget alternativ."

"Vil De have, at jeg simpelthen skal skrive og hæve forlovelsen i sidste øjeblik uden nogen grund? Jeg siger Dem, jeg kan ikke gøre det."

"Jeg havde engang en patient, som befandt sig i en nogenlunde lignende stilling for nogle år siden," sagde doktoren tankefuldt, "han greb til et ejendommeligt middel. Han begik med overlæg en strafbar handling og nødte derved damens slægtninge til at hæve forlovelsen."

Den unge baronet rystede på hovedet.

"Mit navn er pletfrit," sagde han. "Jeg har lidet tilbage i verden, men det vil jeg i det mindste bevare."

"Vel, det er et vanskeligt dilemma, og De må selv vælge."

"Har De ikke noget andet at foreslå?"

"De har ikke tilfældigvis ejendom i Australien?"

"Nej."

"Men De har kapital?"

"Ja."

"Så kunne De købe en – i morgen tidlig for eksempel. En tusind mineaktier kunne gøre det. Så kunne De skrive, at De var blevet nødt til at rejse derover med en times varsel i vigtige forretningsanliggender. Det ville i det mindste give Dem seks måneder at løbe på."

"Ja, det gik jo an – ja, det lod sig gøre. Men tænk på hendes stilling – huset fuldt af bryllupspresenter – gæster langvejs fra. Det er frygteligt. Og De siger, der er ikke noget alternativ."

Doktoren trak på skuldrene.

"Godt, jeg kunne skrive det nu og rejse i morgen tidlig – hvad? Måske De ville lade mig benytte Deres skrivebord. Tak! Jeg beklager, at jeg opholder Dem så længe, men jeg skal være færdig om et øjeblik." Han skrev en hastig billet på nogle få linjer. Så rev han det med en pludselig indskydelse itu og kastede det i kaminen. "Nej, jeg kan ikke sidde og lyve for hende, doktor," sagde han, idet han rejste sig op. "Vi må finde på en anden udvej. Jeg vil tænke over det og lade Dem vide, hvad jeg bestemmer. De må tillade mig at fordoble Deres honorar, da jeg har lagt beslag på Dem så længe. Farvel og tusind tak for Deres deltagelse og råd."

"Men du godeste, De har jo ikke fået Deres recept endnu. Dette er miksturen, og jeg skulle meget anbefale Dem at tage et af disse pulvere hver morgen. Apotekeren vil skrive brugsanvisning udenpå salvekrukken. De befinder Dem i en vanskelig stilling, men jeg håber, at disse skyer snart må drive over. Hvornår hører jeg fra Dem?"

"I morgen formiddag."

"Godt. Hvor regnen dog plasker ned derude. De har Deres regnkappe der. Den er nødvendig her i aften. Farvel da til i morgen."

Han lukkede patienten ud. En kold, fugtig luftstrøm trængte ind, da han åbnede gadedøren. Alligevel blev doktoren i flere minutter stående og så efter den ensomme skikkelse, som langsomt passerede de gule ringe fra gaslygterne og de brede mørke striber mellem dem. Det var kun hans egen skygge, som tegnede sig på muren, når han gik forbi lygterne, men alligevel så det for doktorens øjne ud, som et kæmpestort, uhyggeligt væsen ledsagede den unge mand på hans natlige vandring.

Doktor Horace Selby hørte fra sin patient næste morgen, og tidligere, end han havde ventet. En notits i *Daily News* betog ham al appetit ved morgenbordet. Den havde til overskrift "*Et sørgeligt ulykkestilfælde*" og lød som følger:

"Et særdeles beklageligt ulykkestilfælde, som havde døden til følge, fandt i går aftes sted i King William Street. Omkring klokken elleve så man en ung mand, der skulle springe af vejen for en drosche, glide og falde under hjulene på en tung arbejdsvogn. Det viste sig, at han var kommet meget alvorligt til skade, og han udåndede på vejen til hospitalet. Ved undersøgelsen af hans lommebog fandt man, af den afdøde var

sir Francis Norton til Deane Park. Denne tildragelse er så meget mere sørgelig, som den afdøde i disse dage skulle have haft bryllup med en ung dame af en af de ældste familier i Leicestershire. Med sin formue og begavelse havde han verden for sine fødder, og hans mange venner vil med dyb sorg modtage efterretningen om den bratte og tragiske afslutning på hans glimrende løbebane."

Hans første operation

Det var den første dag i vintersemestret, og en ældre mediciner kom gående ned ad gaden sammen med en nybegynder i faget. Klokken slog netop tolv.

"Lad mig se," sagde den førstnævnte, "De har vel aldrig før set en operation."

"Aldrig."

"Så lad os gå herind. Dette er Rutherfords historiske værtshus. Et glas sherry til denne herre. De er temmelig sensibel, ikke sandt?"

"Jeg er bange for, at jeg ikke har videre stærke nerver."

"Hm! Et glas sherry til. De ved nok, at vi skal overvære en operation i dag, ikke sandt?"

Novicen rettede sig op og forsøgte at se ligegyldig ud.

"Ikke noget slemt, vel?"

"Åh jo, temmelig slemt."

"En – en amputation?"

"Nej, det er vistnok værre end det."

"Jeg tror, de venter mig derhjemme i dag."

"Hvad mening skulle der værre i at pjække? Hvis De ikke går derhen i dag, så må De gøre det i morgen. Det er bedst at få det overstået med det samme. De er da vel ikke bange?"

"Nej, nej, langt fra."

Hans smil var noget tvungent.

"Tag et glas sherry til. Kom nu, ellers får vi ikke en god plads. Jeg vil gerne have, De kommer så langt frem som muligt."

"Men kæreste, det er da ikke nødvendigt."

"Jo, det er meget bedre. Du store, sikken en masse studenter! Der er fuldt af nye folk blandt dem. Det er let at se, hvem som er ny. Om de så selv skulle operere, kunne de ikke være blegere."

"Jeg tror ikke, jeg ville være helt så bleg."

"Ja, jeg var akkurat lige sådan. Men det går snart over! I dag ser De på det med dødblegt ansigt, og om en uge spiser De Deres lunch i dissektionsstuen. Jeg skal forklare Dem tilfældet, når vi kommer derhen."

Studerne strømmede nu ned ad gaden, som førte til hospitalet – alle sammen med notesbøger under armen. Der var blege, bange drenge, som netop var kommet til universitetet, og gamle, hårdhuede medicinere fra en længst svunden generation. De dannede en uafbrudt, urolig strøm fra universitetsporten til hospitalet. Gangen og skikkelsen hos de fleste af studenterne gjorde et ungdommeligt indtryk, mén ansigterne så ikke unge ud. Nogle så ud, som de spiste for lidt, nogle få som om de drak for meget. Høje og lave, grå og sortklædte, rundryggede, bebrillede og tynde flokkede de sig nu uden for hospitalsporten.

"Der bliver overfyldt hos Archer i dag," hviskede den ældre mediciner ivrigt. "Det er storartet at se ham arbejde. Jeg har set ham snitte rundt omkring aorta, indtil jeg ligefrem dirrede ved at se på ham. Denne vej, og pas på malingen."

De gik ind af en port og hen ad en lang stenbelagt gang med lysegule døre på hver side; hver af dørene havde sit nummer, nogle af dem stod på klem, og novicen kiggede ind ad dem med spændte nerver. Han følte sig beroliget ved det glimt, han fik af rækker af hvide senge og masser af kulørte billeder på væggene. Gangen endte i en lille forstue, hvor en rad fattigt klædte

menneker sad langs væggen. En ung mand, som havde en saks stukket i knaphullet og en notesbog i hånden, gik fra den ene til den anden, hviskende og skrivende.

"Er der noget interessant?" spurgte medicineren ham.

"De skulle have været her i går," sagde funktionæren og så op. "Vi havde en ren herredag i går. En åreknude, et benbrud, en kræftsvulst og en elephantiasis. Var ikke det et smukt repertoire?"

"Det var da kedeligt, jeg ikke var der. Men de kommer sikkert igen. Hvad fejler denne gamle herre?"

En gammel arbejder sad i skyggen og rokkede frem og tilbage og stønnede. En kvinde sad ved siden af ham og forsøgte at trøste ham, idet hun klappede ham på skulderen med en hånd, som var fuld af underlige små hvide blister.

"Det er en prægtig brandbyld," sagde funktionæren med en mine som en kender, der beskriver sine orkideer for en, som er i stand til at påskønne dem. "Den er på ryggen, og her er så meget træk, så vi kan ikke se på den, kan vi vel, fa'er? Pemphigus," sagde han henkastet, idet han pegede på konens hånd.

"Har De lyst til at blive og fjerne et mellemhåndsben?"

"Nej tak, vi skal til Archer. Kom, lad os gå." Og de blandede sig med skaren, som var på vej til den berømte kirurgs auditorium. De hesteskoformede bænkerader, som hævede sig trappeformigt fra gulv til loft, var allerede fuldt besatte, og idet novicen trådte ind, så han over alt rækker af ansigter og hørte summen af hundrede stemmer og halvkvalte latterudbrud et sted oppefra. Hans ledsager opdagede en lille åbning på anden række, og de klemte sig ind der begge to.

"Dette var storartet," hviskede den ældste, "De vil se det udmærket herfra."

Der var kun en enkelt række hoveder mellem dem og operationsbordet. Dette var af umalet fyr, stærkt og skinnende hvidt. Et stykke brunt voksdug dækkede halvdelen af det, og under det stod et stort blikfad fuldt af savsmuld. Ude til siden foran vinduet stod et mindre bord, hvorpå lå en masse blanke instrumenter, tænger, ligaturnåle, save, trokarer og kanyler. En række knive med lange tynde, fine blade lå på den ene side, to unge mænd stod foran bordet, den ene var i færd med at træde nåle og den anden ordnede et eller andet ved en kaffekedel-lignende messingtingest, som sendte små dampskyer ud i værelset.

"Der er Peterson," hviskede medicineren, "den store skaldede mand på forreste række. Det var ham, der transplanterede hud på en syg, ved De nok. Og det er Anthony Browne, som fjernede et strubehoved forrige vinter. Og der er Murphy, patologen, og Stoddart, specialist i øjensygdomme. De vil snart blive bekendt med dem."

"Hvem er de to mænd ved bordet?"

"Det er ikke nogen – blot assistenter. Den ene holder instrumenterne i orden, og den anden passer dampkedlen. Det er Listers antiseptiske sprøjte, og Archer hører til karbolsyrefløjen. Hayes er anføreren for den fraktion, som kun vil bruge renlighed og koldt vand, og de hader alle sammen hinanden som pesten."

Der gik en bevægelse gennem forsamlingen, da en kvinde i skørter og livstykke blev ført ind af to sygeplejersker. Hun havde et rødt uldsjal om hovedet og halsen. Hendes ansigt så ungt ud,

men det var fortrukket af smerte og havde en ejendommelig voksgul farve. Hun gik med sænket hoved og en af plejerskerne holdt hende om livet og hviskede hende trøstende ord i øret. Hun sendte et hurtigt sideblik til bordet med instrumenterne, idet hun passerede, men plejerskerne vendte hende bort fra det.

"Hvad er der i vejen med hende?" spurgte nybegynderen.

"Kræftsvulst på ørespytkirtlen. Det er et fandens tilfælde, den har udbredt sig helt til halspulsåren. Der var næppe nogen anden end Archer, som ville vove at skære den bort. Der kommer han selv."

Mens han talte, kom en lille, livlig, gråhåret mand hurtigt ind i salen; han ned sig i hænderne, mens han gik. Han havde et glatraget ansigt af søofficerstypen, med store klare øjne og en fast, lige mund. Efter ham kom hans store amanuensis med sin guldlorgnet og en flok assistenter, som grupperede sig i salens hjørner.

"Mine herrer," råbte kirurgen med en stemme, som var lige så hård og munter som hans væsen, "vi har her et interessant tilfælde af en svulst på ørespytkirtlen; den var oprindelig bruskagtig, men er nu blevet ondartet og må derfor skæres væk. Op på bordet, sygeplejerske! Tak! Kloroform! Tak. De kan tage sjalet af, sygeplejerske."

Kvinden lå nu udstrakt på en voksdugsbelagt pude, og hendes rædsomme svulst var synlig for alle. Den var i sig selv en smuk ting, elfenbenshvid og med et net af blå årer, men det magre, gule ansigt og den udtærede hals dannede en rædsom modsætning til glatheden og fyldigheden hos denne monstrøse

udvækst. Kirurgen lagde en hånd på hver side af den og trykkede den langsomt frem og tilbage.

"Den adhærer på ét enkelt sted, mine herrer," råbte han.

"Svulsten omfatter halspulsåren og halsvenen og strækker sig bagom underkæben, hvorhen vi må være forberedt på at følge den. Det er umuligt at sige, hvor dybt vi må skære.

Karbolsprøjten, tak. Karbolgazen! Anvend kloroformen, mr. Johnson; hold den lille sav i beredskab, for det tilfælde vi bliver nødt til at fjerne kæbebenet."

Patienten stønnede nu svagt under klædet, som var blevet lagt over hendes ansigt, hun forsøgte at løfte armene og trække knæene op, men to assistenter hindrede hende i det. Luften var opfyldt af karbolsyrelugt og kloroformdampe. Et halvkvalt skrig hørtes under klædet, og derpå en visestump, sunget med høj, skælvende, monoton stemme,

"Flygt med mig, han sagde,
flygt med mig, min brud,
og hist i Vestens store skove,
og hist i Vestens –"

Stemmen sank ned til en mumlen og ophørte. Kirurgen gik, fremdeles gnidende sine hænder, hen og talte til en ældre herre på første række

"Det kneb noget for regeringen," sagde han.

"Åh, ti er nok."

"De vil ikke beholde de ti længe. De gjorde bedst i at gå af, før de bliver tvunget."

"Å, jeg ville da holde ud så længe som muligt."

"Hvad nytter det? De kan ikke få sat noget igennem, selv om de har et lille flertal i Underhuset. Jeg talte med –"

"Patienten er klar," sagde assistenten.

"Jeg talte med MacDonald – men jeg skal fortælle Dem det siden." Han gik tilbage til patienten, som nu trak vejret dybt og tungt. "Jeg tænker," sagde han, idet han førte sin hånd næsten kærtegnende hen over svulsten, "at jeg vil foretage et frit indsnit langs den bageste rand og et andet snit i en ret vinkel på det førstes nedre ende. Giv mig en kniv af mellemstørrelse, mr. Johnson."

Nybegynderen så med øjne, som udvidede sig af rædsel, på kirurgen, som tog den lange, blanke kniv, dyppede den i en tinskål og balancerede den på fingrene, som en maler kunne have gjort det med sin pensel. Så så han ham tage fat i huden ovenfor svulsten med sin venstre hånd. Synet af dette blev for meget for hans nerver. Det løb rundt for ham, og han følte, at han var nær ved at besvime. Han turde ikke se på patienten. Han stak fingrene i ørene for ikke at høre noget skrig og fæstede øjnene stift på trægelænderet foran sig. Et eneste blik, et eneste skrig, følte han, ville tage den sidste rest af selvbeherskelse fra ham. Han forsøgte at tænke på cricket, på grønne enge og rindende vand, på sine søstre derhjemme – på alt muligt, undtagen på det, som foregik lige foran ham.

Og alligevel, skønt han havde stoppet ørene til, syntes der at trænge lyd ind til ham og holde ham underrettet om sagernes gang. Han hørte, eller troede han hørte, karbolmaskinens hvislen. Så var der en bevægelse blandt assistenterne. Og var det ikke et jamrende skrig

og en anden lyd, en dryppende lyd, som var endnu mere frygtelig? Han fulgte operationens fremadskriden med i sit indre øje, og fantasien gjorde den mere gruopvækkende, end

virkeligheden ville have været. Han skælvede og bævede i hver eneste nerve. For hvert minut blev svimmelheden stærkere, og den trykkende, lammende fornemmelse i hjertet værre. Og så faldt pludselig hans hoved tungt ned på den smalle træpult foran ham, og han tabte bevidstheden.

Da han kom til sig selv, lå han i det tomme auditorium med åben krave og skjorte. Hans ven duppede hans ansigt med en våd svamp, og et par grinende assistenter så til.

"Nu er det ovre," sagde nybegynderen, idet han satte sig op og gned øjnene. "Det gør mig ondt, at jeg var så idiotisk."

"Ja, det skulle jeg nok mene," sagde hans ven, "hvad i alverden besvime De for?"

"Jeg kunne ikke gøre for det. Det var operationen."

"Hvilken operation?"

"Kræftsvulsten, naturligvis."

Der blev en pause, og så brast de tre studenter i latter.

"Å Gud, for er fæ," råbte vennen, "der blev jo ikke nogen operation. Patienten kunne ikke tåle kloroformen, og så måtte operationen udsættes. Archer holdt i stedet en af sine interessante forelæsninger for os, og De besvime midt i hans yndlingshistorie."

En uheldig begyndelse

"Er doktor Horace Wilkinson hjemme?"

"Det er mig. Værsgod, kom ind."

Gæsten så noget forbavset ud over at blive lukket ind af husets herre.

"Jeg ville gerne tale lidt med Dem."

Doktoren, en bleg nervøs ung mand, klædt i en ultraprofessionel lang, sort diplomatfrakke og en høj, hvid krave, som skar hans små bakkenbarter af på midten, gned sine hænder og smilede. Han vejrede en patient i den tykke, svære mand foran sig, og det ville være hans første. Hans knappe pengebeholdning var begyndt at mindskes stærkt, og skønt han havde det første kvartals leje sikkert anbragt i sin skrivebordsskuffe, var det begyndt at blive et brændende spørgsmål for ham, hvorledes han skulle bestride de løbende udgifter til sin meget simple husholdning.

Han bukkede derfor med et forekommende smil, viste den besøgende ind, lukkede entredøren på en skødesløs måde, som om hans egen tilstedeværelse havde været rent tilfældig, og førte så den kraftige fremmede ind i sit sparsomt møblerede konsultationsværelse, hvor han bød ham en stol. Doktor Wilkinson anbragte sig selv bag sin pult, og idet han førte fingerspidserne sammen, betragtede han sin gæst med en vis ængstelighed. Hvad fejlede manden? Han var temmelig rød i ansigtet. Nogle af hans gamle professorer ville på dette tidspunkt have diagnosticeret hans tilfælde og ville have imponeret patienten ved at beskrive hans symptomer, før han

havde sagt et ord om dem. Doktor Horace Wilkinson ransagede sin hjerne for at finde en ledetråd, men naturen havde bestemt ham til at være en arbejder – en meget pålidelig arbejder, men intet mere. Han kunne ikke tænke på andet, end at hans patient havde en urkæde, som så svært uægte ud, og at han følgelig ville være heldig, hvis han fik mere end en halfcrown ud af ham. Men selv en halfcrown var dog noget i disse trange tider.

Mens doktoren tog den fremmede i øjesyn, havde denne ransaget den ene lomme efter den anden i sin tykke frakke. Det varme vejr, den tykke frakke og denne lommeundersøgelse havde tilsammen farvet hans ansigt endnu rødere. Det var gået over fra højrødt til blåviolet, og der stod sveddråber på hans pande. Denne stærke farve gav omsider den opmærksomme doktor en idé. Den kunne sikkert ikke være erhvervet uden alkoholens hjælp ... alkohol var årsagen til mandens sygelighed. Man måtte på en taktfuld måde lade ham forstå, at lægens skarpe blik havde opdaget hans beklagelige tilbøjelighed.

"Det er meget varmt," bemærkede den fremmede, idet han tørrede panden med et lommetørklæde, han endelig havde fundet frem.

"Ja. Det er et vejr, som frister en til at drikke mere øl, end man har godt af," svarede doktor Wilkinson og så betydningsfuldt over fingerspidserne på sin gæst.

"Å nej, å nej da! Det burde De ikke gøre."

"Jeg! Jeg rører aldrig øl."

"Ikke jeg heller. Jeg har været totalafholdsmand i tyve år."

Dette var nedslående. Doktor Wilkinson rødmede, indtil han var næsten ligeså rød i hovedet som den anden.

"Må jeg spørge, hvad jeg kan gøre for Dem?" sagde han, idet han tog stetoskopet op og bankede sig sagte på tommelfingeren med det.

"Ja, jeg skulle netop til at sige Dem det. Jeg hørte, De var kommet, men jeg havde ikke tid før."

Han blev afbrudt af en nervøs lille hoste.

"Ja," sagde doktoren opmuntrende.

"Jeg skulle have været her for tre uger siden, men De ved, hvorledes man opsætter den slags ting."

Han hostede igen bag sin store røde hånd.

"Jeg tror ikke, De behøver at sige mere," sagde doktoren, idet han med en rolig kommandomine overtog tilfældet. "Deres hoste er fuldstændig tilstrækkelig. Den lyder aldeles bronkitis. Der er uden tvivl ingen fare på færde endnu, men der er altid en mulighed for, at lungerne kan angribes, så De har gjort ret i at komme til mig. En fornuftig behandling vil snart kurere Dem. Tag vesten af, men ikke skjorten, træk vejret godt og sig nioghalvfems med dyb stemme."

Den rødmossede mand begyndte at le.

"Det har ingen fare, doktor," sagde han. "Den hoste kommer af, at jeg tygger skrå, og jeg ved det er en meget grim vane. Nioghalvtreds er, hvad jeg har at sige Dem, for jeg er ansat ved gasværket, og De har en regning for det beløb."

Doktor Horace Wilkinson faldt sammen i stolen.

"De er altså ikke en patient?" stønnede han.

"Jeg har aldrig haft brug for en doktor i mit liv."

"De ser nu heller ikke ud, som om De gjorde dem megen ulejlighed." Doktoren forsøgte at skjule sin skuffelse bag en spøgefuld mine. "Jeg ved ikke, hvad vi skulle gøre, hvis alle var

så godt ved magt. Jeg skal se ind på gasværkets kontor og betale dette lille beløb."

"Hvis det passede Dem, hr. doktor, siden jeg nu er her, så ville det spare tid –"

"Ja, ganske vist!"

Disse evindelige små lumpne pengesorger plagede doktoren mere end den tarvelige levemåde og knappe kost. Han tog sin pung frem og tømte dens indhold på bordet. Der var to halfcrowns og nogle pennies. I sin kommode havde han ti gyldne sovereigns. Men det var hans husleje. Hvis han tog hul på dem, var han fortabt. Han ville før sulte ihjel.

"Nej, hvor uheldigt," sagde han og smilede, som om det var en forunderlig uhørt hændelse. "Jeg har ingen småpenge. Jeg er bange for, at jeg må komme ind på kontoret alligevel."

"Udmærket, hr. doktor."

Inspektøren rejste sig og tog afsked efter først med sit øvede blik at have takseret hver genstand i værelset fra tæppet til to guineas til musselinsgardiner til otte shilling.

Da han var gået, omarrangerede doktor Wilkinson sit værelse, som det var hans vane at gøre et dusin gange om dagen. Han lagde sin store Quain's *Dictionary of Medicine* frem for at give patienterne indtryk af, at han altid havde de bedste autoriteter ved hånden. Så tog han alle de små instrumenter ud af sin taske – saksene, tængerne, knivene, lancetterne – og lagde dem alle ved siden af stetoskopet for at brillere så meget som muligt med dem. Hans protokol, hans dagbog og hans besøgsprotokol lagde han frem på skrivebordet. Der var ingen optegnelser i den endnu, men det ville ikke se godt ud, at siderne var for skinnende og nye, så han gned dem mod

hinanden og smurte blæk på dem. Heller ikke ville det være heldigt, at nogen patient skulle opdage, at hans navn var det første i bogen, og så fyldte han den første side i hver bog med notater om imaginære sygebesøg til navnløse patienter i de sidste tre uger. Da han havde gjort alt dette, støttede han hovedet i hænderne og faldt tilbage til den frygtelige beskæftigelse at vente.

Den er altid frygtelig for den unge praksislæge, men den er det allermest for én, som ved, at de uger, ja endog de dage, han kan holde ud, er talte. Hvor økonomisk han end var, så ville pengene gå til de utallige små fornødenheder, som en mand aldrig forstår, før han sætter foden under eget bord. Doktor Wilkinson kunne ikke nægte for sig selv, som han sad der foran bordet og den lille bunke af sølv og kobber, at hans udsigter til at tjene sit brød som praktiserende læge i Sutton blev mindre og mindre.

Og det var dog en livlig, blomstrende by med så mange rige mennesker, at det syntes underligt, at en dygtig og hæderlig mand ikke skulle kunne få noget at gøre der. Doktor Wilkinson kunne fra sit bord se den uafladelige dobbelte strøm af mennesker, som bevægede sig forbi hans vindue. Det var en befærdet gade, og luften var altid opfyldt af vognrumlen og fodtrin. Mænd, kvinder og børn, tusinder og atter tusinder af dem, passerede forbi hans dør hver dag, men alle skyndte sig afsted i sit eget ærinde og kastede næppe et blik på den lille messingplade med hans navn, eller ofrede en tanke på den mand, som sad derinde og ventede, og hvor tydeligt, hvor iøjnefaldende stod der ikke skrevet i manges ansigter, at de havde brug for hans professionelle assistance? Gulsottige

mænd, blegsottige kvinder, plettede ansigter, apoplektiske hudfarver gled forbi ham, de havde brug for ham, og han havde brug for dem, og alligevel stod den professionelle etikettes ubønhørlige skranke stadig imellem dem. Hvad kunne han gøre? Kunne han stå i gadedøren, tage den forbigående fremmede i armen og hviske ham i øret: "Min herre, De må undskylde, at jeg gør Dem opmærksom på, at De lider af et alvorligt tilfælde af *acne rosacea*, som gør Dem til et særdeles ubehageligt syn. Tillad mig at foreslå Dem en lille recept på arsenik, som ikke vil koste Dem mere end De ofte giver ud for et eneste måltid, og som vil være til meget større gavn for Dem." En sådan henvendelse ville være en nedværdigelse af den høje og ædle lægeprofession, og der er ingen, der strengere overholder denne professions etiske regler end de, for hvem den har været en hård og karrig moder.

Doktor Horace Wilkinson sad fremdeles og så modfalden ud af vinduet, da der blev ringet stærkt på klokken. Den havde ringet ofte og hver gang vakt forhåbninger, som altid havde forvandlet sig til en blytung skuffelse, når han fik øje på en tigger eller en påtrængende sælger, men doktorens sind var ungt og elastisk, og til trods for alle hans sørgelige erfaringer sprang han ivrigt op fra stolen, kastede et hurtigt blik på bordet; trak fagbøgerne længere frem og skyndte sig til døren. En stønnen undslap ham, da han kom ud i entreen. Gennem glastruden kunne han se, at en sigøjnervogn behængt med flettede vidjeborde og -stole var standset foran hans dør, og at et par af omstrejferne ventede udenfor med et spædbarn. Hans erfaring havde lært ham, at det lønnede sig bedst ikke at indlade sig med den slags folk.

"Jeg har ikke noget til jer," sagde han, idet han lukkede døren en tomme op, "gå jeres vej!" Han lukkede døren, men klokken ringede igen. "Gå væk," råbte han utålmodigt, og gik tilbage til konsultationsværelset. Han havde næppe sat sig ned, før klokken ringede for tredje gang. Han styrtede ophidset ud til døren igen og flåede den op.

"Hvad pokker –"

"Undskyld, vi skulle gerne have fat i en doktor."

Øjeblikkelig skete der en forvandling med ham, han gned igen sine hænder med det elskværdigste professionelle smil. Disse mennesker, som han havde forsøgt at jage væk fra sin dør, var altså patienter – de allerførste patienter, som han havde ventet så utålmodigt på. De så ikke særligt lovende ud. Manden, en høj, langhåret sigøjner, var gået tilbage til hesten. Det var en lille kvinde med skarpe træk og et ophovnet øje, som stod tilbage. Hun havde et gult silketørklæde på hovedet og et spædbarn indhyllet i et rødt sjal på armen.

"Værsgod at komme ind, frue," sagde doktor Wilkinson med sit mest forekommende væsen. I dette tilfælde kunne man da i det mindste ikke tage fejl af diagnosen. "Hvis De vil sætte Dem ned på sofaen her, så skal jeg snart lindre smerterne."

Han skænkede lidt vand fra karaflen i en skål, lagde et charpi-omslag over det sårede øje og gjorde det fast med en voksdugsbandage efter alle kunstens regler.

"Mangfoldig tak, doktor," sagde kvinden, da forbindingen var færdig, "det er godt og varmer, og må Gud velsigne Dem. Men det var ikke øjet, jeg ville søge doktoren for."

"Ikke øjet?"

Doktor Horace Wilkinson begyndte at tvivle på fordelene ved hurtige diagnoser. Det er en udmærket ting at kunne forbavse en patient, men indtil nu havde det altid været patienten, som havde forbavset ham.

"Ungen har fået mæslinger."

Moderen skød det røde sjal til side og fremviste en lille mørk, sortøjet sigøjnerunge, hvis mørkladne ansigt var aldeles dækket med et mørkerødt udslet. Barnet åndede med en rallende lyd og så op på doktoren med søvntunge øjne, hvis øjenbryn var groet sammen over næsen.

"Hm! Ja. Mæslinger, det er tydeligt nok – og temmelig stærkt angrebet."

"Jeg ville blot, at De skulle se på ham, doktor, for at De kan skrive under."

"Kan hvadfornoget?"

"Skrive under, hvis noget hændte."

"Åh, jeg forstår – dødsattesten."

"Og nu, da De har set ham, vil jeg gå, for Reuben – det er min mand – har hastværk."

"Men vil De ikke have noget medicin?"

"Å, nu De har set ham, behøves det ikke. Jeg kan komme og få attesten, hvis der hænder noget."

"Men De må have noget medicin. Barnet er meget sygt."

Han gik ind i det lille værelse, som han brugte som apotek, og lavede en feberstillende medicin på en to ounces flaske. I sådanne byer som Sutton er der få patienter, som har råd til at betale både doktoren og apotekeren, så lægen må spille begge roller, hvis han vil leve af sin praksis.

"Her er Deres medicin, frue. De vil finde anvisning på flasken. Hold barnet varmt og giv det let mad."

"Mangfoldig tak, doktor."

Hun svøbte barnet ind igen og gik henimod døren.

"Undskyld frue," sagde doktoren forlegent. "Synes De ikke, det er for ubetydelig en affære til at sende regning? Måske det var bedst, vi afgjorde det med det samme."

Sigøjnerkvinden så bebrejdende på ham med sit ene utildækkede øje.

"Vil De tage noget for det?" spurgte hun, "hvor meget da?"

"Vel, lad os sige en halfcrown."

Han nævnte summen på en halvt spøgende måde, som om det var for lille en sum at tage sig alvorligt af, men sigøjnerkvinden satte i et skrig ved at høre det.

"Arfcrown, for det?"

"Men min gode kone, hvorfor går De ikke til fattiglægen, når De ikke har råd til at betale?"

Hun famlede klodset i lommen med den ene hånd, mens hun holdt barnet indtil sig med den anden.

"Her er sevenpence," sagde hun, "jeg vil give Dem det og en vidjeskammel."

"Men mit honorar er en halfcrown."

Doktoren med sin ophøjede betragtningsmåde af professionen krympede sig under denne lumpne prutten, men hvad skulle han gøre?

"Hvor skal jeg få en halfcrown fra? Det er godt nok for fine folk som Dem, der sidder i store huse og spiser og drikker, hvad I har lyst til og forlanger en halfcrown for at sige så meget som 'Goddag'. Det flyder ikke med halfcrowns på gaden. Vi må slide

hårdt for, hvad vi får. Disse syv pence er alt, hvad jeg har. De sagde, jeg skulle give barnet let mad. Ja, jeg skal love for, den bliver nok let, for hvad han skal få, er mere end jeg ved af."

Mens kvinden snakkede, var doktor Wilkinsons blik vandret til den lille bunke med penge, som lå på bordet og som repræsenterede alt, hvad der skilte ham fra absolut nød, og han lo ved sig selv over det tragikomiske i, at den fattige kone troede, han levede i luksus og velvære. Så tog han kobbermønterne, som lå på bordet, og rakte dem hen imod hende.

"Se der," sagde han barsk. "Bryd Dem ikke om honoraret og tag disse her. De kan måske have brug for dem. Farvel!"

Han fulgte hende ud, og lukkede døren efter hende. Når alt kom til alt, så var det i alt fald en begyndelse. Disse omvandrende folk havde jo også i deres magt at anbefale ham. Alle store praksisser var bygget op på sådanne grundvolde. Snyltegæsterne i køkkenet giver anbefaling til tjenerne og tjenerne til salonen, og således griber det om sig. Han kunne i det mindste sige, at han havde haft en patient.

Han gik ind i værelset til gården og tændte spritlampen for at koge vand til teen, mens han lo ved tanken på dette sidste møde. Hvis alle patienter var som denne, kunne det let regnes ud, hvor mange der behøvedes til at ruinere ham fuldstændigt. Uden at medregne smudset på hans gulvtæppe og tidsspilde, så var der gået to pence til bandagen, fire pence eller mere til medicinen, for ikke at tale om flasken, proppen, etiketten og papiret. Og så havde han givet hende fem pence, så at hans første patient til sammen havde slugt ikke mindre end en sjettedel af hans kontante pengebeholdning. Hvis der kom fem

sådanne til, var han en ruineret mand. Han satte sig ned og rystede af latter ved tanken, mens han afmålte sin halvanden teske til en shilling otte pence pundet op i den brune lerpotte. Pludselig forsvandt imidlertid smilet fra hans ansigt, han vendte øret mod døren og lyttede med hovedet på sned. Han hørte en vogn standse, skridt udenfor, og der blev ringet stærkt på klokken. Med teskeen i hånden kiggede han ud af vinduet og så med forbavselse, at en vogn med to heste foran holdt udenfor, og at en civilklædt tjener stod ved døren. Skeen faldt ned på gulvet, og han blev stående og stirrede frem for sig i sin bestyrtelse. Så tog han sig endelig sammen og åbnede døren.

"Unge mand," sagde lakajen, "sig din herre, doktor Wilkinson, at han må komme så hurtigt som muligt til lady Millbank på "The Towers". Han må komme øjeblikkelig. Vi ville tage ham med os, men vi må gå tilbage for at se, om doktor, Mason er kommet hjem nu. Se til at rappe dig og giv ham beskeden."

Tjeneren nikkede og var væk på et øjeblik, mens kusken piskede på hestene, og vognen fo'r hen ad gaden.

Det var en ny tingenes tilstand! Doktor Horace Wilkinson stod ved sin dør og forsøgte at forstå den.

Lady Millbank på "The Towers"! Rige, fornemme folk uden tvivl, og et alvorligt tilfælde, for hvorfor skulle det ellers haste så meget og to læger tilkaldes? Men hvorfor i alt, hvad der er vidunderligts navn, hvorfor skulle man da sende bud efter *ham*?

Han var nybegynder, ukendt, uden anbefalinger. Det måtte være en fejltagelse. Ja, det måtte være den rette forklaring, eller var det muligt, at nogen forsøgte at spille ham et grusomt puds? Han kunne i hvert fald ikke undlade at følge den

eftertrykkelige opfordring. Han måtte begive sig afsted straks og få sagen afgjort på den ene eller anden måde.

Men han vidste et sted, hvor han kunne få oplysninger. På hjørnet af gaden var der en lille butik, hvor en af byens ældste indvånere forsynede folk med aviser og sladder. Der kunne han forhøre sig. Han satte sin velbørstede filthat på hovedet, stak instrumenter og bandager i alle sine lommer, og drog ud på eventyr uden at vente på sin te.

Boghandleren på hjørnet var en levende adressekalender for alle og alting i Sutton, så han havde snart fået alle de oplysninger han ønskede. Sir John Millbank var meget godt kendt i byen, lod det til. Han var en købmandsfyrste, en eksportør af penne, tre gange borgmester og ansloges at være god for mindst to millioner pund.

The Towers var hans fyrstelige landsted lige udenfor byen. Hans kone havde været svagelig i mange år og var nu blevet alvorlig syg. For så vidt syntes hele sagen at være i orden. Det var et besynderligt held, at han var blevet tilkaldt af disse mennesker.

Så blev han grebet af en ny tvivl og vendte tilbage til butikken.

"Jeg er Deres nabo, doktor Horace Wilkinson," sagde han. "Er der nogen anden læge af det navn i byen?"

Nej. Boghandleren var aldeles sikker på, at der ikke var nogen.

Det var afgørende. En stor lykke var faldet i hans skød, og han måtte hurtigt benytte sig af det. Han tog en droske og kørte i rasende fart til The Towers, rent forstumlet i hovedet. Det ene øjeblik svimlede det for ham af håb og fryd, det næste øjeblik

sortnede det for hans øjne af frygt for, at tilfældet på en eller anden måde skulle overstige hans kræfter, eller han i det kritiske øjeblik skulle finde, at han var uden det instrument eller hjælpemiddel, som behøvedes. Alle de underlige og sjældne tilfælde, han havde læst eller hørt om, fo'r gennem hans hjerne, og længe før han nåede The Towers, havde han arbejdet sig op til en sikker forvisning om, at det mindst var en trepanering, som forlangtes af ham.

The Towers var et meget stort hus, omgivet af træer, og lå for enden af en bugtet allé. Da han kørte op foran det, sprang doktoren ud, betalte halvdelen af sit jordiske gods til vognmanden og fulgte en statelig tjener, som, da han havde sagt sit navn, førte ham gennem en egepaneleret forstue med kulørte glasvinduer, udstoppede dyrehoveder og gamle rustninger og viste ham ind i en stor dagligstue indenfor. En ældre mand, der så meget pirrelig og gnaven ud, sad i en lænestol ved kaminen, mens to unge damer i hvidt stod sammen i buevinduet i værelsets fjerneste ende.

"Halløj! Halløj! Halløj! Hvad er dette her for noget?" råbte den pirrelige mand, "er De doktor Wilkinson?"

"Ja, sir, jeg er doktor Wilkinson."

"Virkelig. De synes meget ung. Meget yngre, end jeg ventede. Godt, godt, Mason er gammel, og han lader ikke til at forstå sig stort på det. Vi skal formodentlig begynde fra den anden ende nu. De er den Wilkinson, som har skrevet noget om lungerne, hvad?"

Nu gik der et lys op for doktoren. De to eneste breve, som han nogensinde havde skrevet til *The Lancet* – beskedne små breve, som var stukket ind mellem kævlerierne om de etiske

regler og, spørgsmål om, hvor meget det kostede at holde en hest på landet – havde været om lungesygdomme. Det havde altså ikke været spildt tid og møje. Et eller andet øje havde plukket dem ud, og mærket sig forfatterens navn. Hvem kunne sige, at et arbejde nogen sinde var spildt eller at dygtigheden ikke fik sin belønning!

"Ja, jeg har skrevet om det emne."

"Godt, hvor er Mason da?"

"Jeg har ikke æren af hans bekendtskab."

"Ikke? Det var da underligt. Han kender Dem og har høje tanker om Dem. De er en fremmed her i byen, ikke sandt?"

"Jo, jeg har kun været her en ganske kort tid."

"Det var det, Mason sagde. Han gav mig ikke Deres adresse. Han sagde, han ville gå op til Dem og bringe Dem med sig, men da min kone fik det værre, forespurgte jeg mig naturligvis om Dem og sendte direkte bud efter Dem. Jeg sendte bud efter Mason også, men han var ude. Vi kan imidlertid ikke vente på ham, så gå bare ovenpå og gør, hvad De kan."

"Ja, jeg befinder mig jo så i en lidt vanskelig stilling," sagde doktor Wilkinson nølende. "Jeg opfatter det således, at jeg er kaldt hid til konference med min kollega, doktor Mason. Det ville måske næppe være korrekt af mig at se patienten i hans fravær. Jeg tror, jeg hellere vil vente."

"Vil De det? For pokker, tror De, jeg ville lade min kone blive dårligere, mens doktoren spankulerer i ro og mag omkring i værelset nedenunder? Nej, min ven, – jeg er en ligefrem mand, og jeg siger Dem, at enten går De op nu, eller også går De ud af mit hus."

Denne tiltale stred stærkt mod doktorens opfattelse af det passende, men når en mands kone er syg, må man bære over med ham. Han nøjede sig med et noget stift buk.

"Jeg vil gå op, hvis De forlanger det," sagde han.

"Jeg forlanger det. Og en ting til: jeg vil ikke have hende banket over hele brystet eller noget hokusfokus af den slags. Hun har bronkitis og astma, og det er det hele. Hvis De kan kurere det, så udmærket. Men det tager bare på kræfterne med al den banken og lytten, og det gør ikke godt for noget."

Personlig uhøflighed var noget, som doktoren kunne finde sig i, men professionen var en hellig ting, og et uærbødigt ord om den ramte ham på hans ømmeste punkt.

"Tak," sagde han og tog sin hat. "Jeg har den ære at ønske Dem en god dag. Jeg ønsker ikke at overtage ansvaret for dette tilfælde."

"Halløj, hvad er der nu i vejen?"

"Det er ikke min vane at udtale min mening uden at undersøge patienten. Jeg undrer mig over, at De kan foreslå en læge en sådan fremgangsmåde. Jeg ønsker Dem en god dag."

Men sir John Millbank var en handelsmand og hyldede det handelsprincip, at jo vanskeligere en ting er at få fat på, jo mere værdifuld er den. En doktors mening havde altid for ham været et rent pengespørgsmål. Men her var en ung mand, som hverken lod til at bryde sig om hans rigdom eller hans titel. Hans respekt for hans dom voksede forbavsende.

"Nå! Nå!" sagde han. "Mason er ikke så ømskindet. Tag det ikke så ilde op. De skal få Deres vilje. Gør som De synes, jeg skal ikke sige et ord mere. Jeg vil gå op og melde lady Millbank, at De kommer."

Døren var næppe lukket efter ham, før de to ærbare unge damer kom farende frem fra deres krog og dansede af glæde foran den forbavsede doktor.

"Godt gjort, godt gjort," råbte den ene og klappede i hænderne.

"Lad ham ikke skræmme Dem, doktor," sagde den anden. "Å, det var så morsomt at høre Dem pille ham ned. Sådan plejer han at behandle stakkels doktor Mason. Doktor Mason har endnu aldrig fået lov til at undersøge mama. Han gør bare, som papa siger. Hys, Maude, der kommer han."

De trak sig ind i Deres krog igen, så tavse og ærbare som nogensinde.

Doktor Horace Wilkinson fulgte sir John op ad den brede tæppebelagte trappe og ind i det mørklagte sygeværelse. I et helt kvarter bankede og lyttede han på den syge dame og undersøgte tilfældet på det nøjeste og fulgte derefter med ægtemanden ned igen til dagligstuen. Foran kaminen stod der to herrer, den ene en meget typisk, glatbarberet praktikus, den anden en distingveret udseende midaldrende mand med lyseblå øjne og et stort rødt skæg.

"Halløj, Mason! Er De endelig kommet!"

"Ja, sir John. Og jeg har, som jeg lovede, doktor Wilkinson med mig."

"Doktor Wilkinson! Hvad for noget? Han står jo her!"

Doktor Mason stirrede i stor forbavselse.

"Jeg har aldrig set denne herre før," råbte han.

"Ikke desto mindre er jeg doktor Wilkinson – doktor Horace Wilkinson, Canal View 114."

"Store Gud, sir John!" råbte doktor Mason, "kunne De tro, at jeg ville tilkalde en yngre, almenpraktiserende læge i et tilfælde af en sådan vigtighed? Dette er dr. Adam Wilkinson, docent i lungesygdomme ved Regent's College i London, overlæge ved St. Swithin's Hospital og forfatter af et dusin værker om emnet. Han er tilfældigvis i Sutton på et besøg, og jeg tænkte, jeg skulle drage mig hans nærværelse til nytte for at få en autoritets udtalelse om lady Millbank."

"Tak," sagde sir John tørt, "men jeg er bange for, at min kone er temmelig træt nu, for hun er blevet meget grundigt undersøgt af denne unge herre. Jeg tror, vi vil lade det blive ved det foreløbig, men jeg må naturligvis, siden De har ulejliget Dem hid, få lov til at vide, hvad jeg skylder Dem."

Da dr. Mason, der lod til at være meget krænket, og hans ven specialisten, der lod til at finde det hele meget komisk, var taget bort, hørte sir John på alt, hvad den unge læge havde at sige om tilfældet.

"Nu skal jeg sige Dem noget," sagde han, da doktor Wilkinson var færdig. "Jeg er en mand, som holder ord, forstår De? Når jeg kan lide en mand, så holder jeg ved ham. Jeg er en god ven og en slem fjende. Jeg har tillid til Dem, og jeg har ikke tillid til Mason. Fra nu af er De min og min families læge. Kom og se til min kone hver dag. Hvad siger De til det?"

"Jeg er overordentlig taknemmelig for Deres smigrende tilbud, men jeg er bange for, at det ikke er muligt for mig at modtage det."

"Hvad! Hvad mener De?"

"Jeg kunne ikke på nogen måde overtage en af doktor Masons patienter midt i sygdommen, det ville stride mod al

professionel etikette."

"Godt, følg Deres eget hoved," råbte sir John i fortvivlelse, "jeg har aldrig set Deres mage til at gøre ophævelser. De har fået et godt tilbud, og De har afslået det, og nu kan De gå Deres egen vej."

Millionæren marcherede krænket ud af værelset, og mr. Horace Wilkinson drog hjem til sin spritlampe og sin dårlige te, med sin første guinea i lommen og med bevidstheden om at have opretholdt professionens værdighed.

Men denne hans uheldige begyndelse viste sig alligevel at være heldig, for doktor Mason fik snart at høre, at hans unge kollega havde haft det i sin magt at trække af med hans bedste patient og havde undladt at gøre det. Til professionens ære være det sagt, at en sådan optræden snarere er reglen end en undtagelse, men i dette tilfælde, hvor doktoren var så rent en nybegynder og patienten så ualmindelig rig, var fristelsen større end sædvanligt. Doktor Mason aflagde doktor Wilkinson en visit; de blev snart gode venner, og nu har det velkendte lægefirma Mason & Wilkinson den største huslægepraksis i Sutton.

Evas forbandelse

Robert Johnson var en ganske almindelig mand uden nogen egenskab, som udmærkede ham fremfor en million andre. Han havde en bleg ansigtsfarve, så ud som folk er flest, havde ingen udprægede meninger, var tredive år og gift, han havde en herreekviperingsforretning i New North Road og forretningskonkurrencen havde presset den smule karakter ud af ham, han oprindelig havde haft. I håb om at tækkes kunderne, var han blevet krybende og smidig, indtil den daglige trædemølle, som han uophørligt arbejdede i, syntes at have forvandlet ham til en sjælløs maskine. Ingen stor sag havde nogensinde fået hans hjerte til at banke. Det syntes umuligt, at nogen af de stærke, menneskelige lidenskaber kunne nå ham nu ved enden af dette fredelige århundrede i den lille snævre kreds, han bevægede sig i. Men menneskene fødes og parrer sig og bliver syge og dør, og pludselig kan en mand stå ansigt til ansigt med en alvorlig begivenhed, som for et øjeblik river civilisationens maske af ham og lader os se et glimt af et ejendommeliggere, mere udtryksfuldt ansigt.

Johnsons kone var en blid lille kvinde med brunt hår og et stille væsen. Hans hengivenhed for hende var det mest fremherskende træk i hans karakter. Hver mandag morgen ordnede de sammen butiksvinduet, lagde de snehvide skjorter i de grønne papæsker nederst, hang slipsene i rækker over messinglisterne, stillede de hvide kort fulde af glinsende, billige knapper, på hver side og anbragte stofhuerne og de fine hatte i baggrunden, hvor solskinnet ikke kunne nå dem. Hun førte

bøgerne og sendte regninger ud. Ingen uden hun kendte de glæder og sorger, som hans lille tilværelse bestod af. Hun havde delt hans fryd, da den herre, som skulle rejse til Indien, havde købt et dusin skjorter og et utroligt antal flipper, og hun havde været lige så fortvivlet som han, da regningen, efter at varerne var sendt, kom tilbage fra hotellet med den besked, at ingen af det navn havde boet der. I fire år havde de kæmpet med at oparbejde forretningen; at deres ægteskab var barnløst havde knyttet dem endnu nærmere sammen. Nu var der imidlertid tegn til, at en forandring var nært forestående. Hun kunne ikke komme ned i butikken mere, og hendes moder, mrs. Peyton, var kommet dertil fra Camberwell for at pleje hende og byde sit barnebarn velkommen.

Johnson blev af og til grebet af en ængstelig følelse, da hans kones time nærmede sig. Det var imidlertid, når alt kom til alt, en naturlig proces. Andre mænds koner klarede det med lethed, hvorfor skulle hans ikke også gøre det? Hjemme hos ham havde de været fjorten søskende, og hans moder levede endnu og var frisk og kraftig. Det var jo ligefrem en undtagelse, at det gik galt! Men til trods for dette ræsonnement, så stod erindringen om hans kones tilstand altid som en mørk baggrund for hans andre tanker.

Doktor Miles på Bridport Place, der var den dygtigste læge i nabolaget, blev engageret fem måneder i forvejen, og efter som tiden skred frem, begyndte der at indfinde sig mange små pakker med latterligt små, hvide klædningsstykker blandt de store bylter med mandlige nødvendighedsartikler. Og så var det en aften, mens han var i færd med at sætte pristapper på skærfene i butikken, at mrs. Peyton kom løbende ned for at

sige, at Lucy var dårlig, og at hun troede, doktoren burde hentes straks.

Det lå ikke for Robert Johnson at skynde sig. Han var pedantisk og nøjeregnende og holdt af at gøre alting ordentligt. Der var en *mile* fra hjørnet af New North Road, hvor hans butik lå, til doktorens hus på Bridport Place.

Der var ingen drosker at se, så han måtte begive sig afsted til fods, idet han overlod drengen at passe butikken.

På Bridport Place blev det ham sagt, at doktoren netop var taget hen til Harman Street, hvor en mand havde fået et slagtilfælde. Johnson fortsatte videre til Harman Street; han tabte noget af sit adstadige væsen, efter som han blev mere og mere ængstelig. To drosker passerede ham, men ingen af dem var ledig. I Harman Street fik han vide, at doktoren var gået videre til en mæslingepatient, han havde heldigvis opgivet adressen – Dunstan Road 69 på den anden side af Regent's Canal. – Johnsons pertentlighed var nu aldeles forsvundet ved tanken om de to kvinder, som ventede derhjemme, og han begyndte at løbe, så hurtigt han formåede, ned ad Kingsland Road. Et stykke nede ad gaden fik han prajet en droske og kørte, til Dunstan Road. – Doktoren var netop gået derfra, og Robert Johnson kunne gerne have sat sig ned på trappen og grædt af fortvivlelse.

Han havde heldigvis ikke sendt drosken væk, og han var snart på Bridport Place igen. Doktor Miles var ikke kommet tilbage endnu, men de ventede ham hvert øjeblik. Johnson ventede, mens han trommede med fingrene på knæene, i et højloftet, dejligt oplyst værelse, hvor luften var opfyldt af en svag, sygelig naftaduft. Møblementet var massivt, bøgerne på hylderne var i

mørke triste bind, og et undersætsigt sort ur tikkede sørgmodigt på kamingesimsen. Det fortalte ham, at det var fem kvarter siden, han forlod butikken. Hvad ville hans kone og svigermoder tro om ham! Hver gang han hørte en dør gå, sprang han op fra stolen, skælvende af iver. Han anstrengte sine øren for at opfange lyden af doktorens dybe stemme. Og så hørte han pludselig med henrykkelse hurtige skridt udenfor og en nøgle, som blev drejet om i låsen. Øjeblikkelig var han ude i entreen, endnu før doktoren havde fået sat foden over tærsklen.

"Å doktor, jeg er kommet for at hente Dem," råbte han, "min kone begyndte at få ondt klokken seks."

Han vidste næppe, hvad han ventede, at doktoren skulle gøre. Noget meget energisk, i hvert tilfælde – gribe noget medicin måske og så afsted med ham gennem gaderne. Men stedet stillede doktor Miles sin paraply i hjørnet, rev hatten af sig med en noget vranten bevægelse, og skubbede Johnson ind i værelset igen.

"Lad os se! De har engageret mig, ikke sandt?" spurgte han så i en ikke særligt venlig tone.

"Ja vist, doktor, i november. Johnson, herreekviperingshandleren, De ved, i New North Road."

"Ja vel. De var tidligt ude," sagde doktoren, idet han kastede et blik på en navneliste i en notesbog med et meget slidt bind.

"Nå, hvordan står det så til med hende?"

"Jeg ved ikke –"

"Nej, naturligvis. Det er jo Deres første. De vil have bedre rede på det næste gang."

"Mrs. Peyton sagde, det var på tide, at De kom, hr. doktor."

"Å, der kan ikke være nogen hast med en førstegangs barsel. Det vil vare hele natten, tænker jeg. De kan ikke få en maskine til at arbejde uden kul, Johnson, og jeg har ikke spist andet end en meget let frokost i dag."

"Vi kunne lave noget til Dem – noget varmt og en kop te."

"Tak, men jeg tror, min middagsmad er på bordet. Jeg kan ikke være til nogen nytte på et så tidligt stadium. Gå hjem og sig, at jeg kommer – det skal ikke vare længe, før jeg er der."

Robert Johnsons sjæl fyldtes med en slags rædsel, idet han betragtede denne mand, der kunne tænke på sin middag i et sådant øjeblik. Han havde ikke fantasi nok til at gøre sig det klart, at en sag, som syntes ham så forfærdelig vigtig, var en fuldstændig hverdagsbegivenhed for lægen, som ikke havde kunnet holde livet oppe et år, hvis han ikke skulle have taget hensyn til sin egen sundhed såvel som til patienternes. Johnson syntes, han var et ufølsomt uhyre. Hans tanker var bitre på hjemvejen til butikken.

"Du har givet dig god tid," sagde hans svigermoder bebrejdende, idet hun tog imod ham på trappen.

"Jeg kunne ikke gøre for det!" stønnede han. "Er det ovre?"

"Ovre! Hun skal vistnok blive værre, den stakkel, før hun kan blive bedre. Hvor er doktor Miles?"

"Han kommer, når han har spist til middag."

Den gamle dame åbnede munden for at give et svar, da en høj, klagende stemme kaldte på hende fra værelset indenfor. Hun løb tilbage og lukkede døren, mens Johnson med tungt hjerte gik ned i butikken. Han sendte drengen hjem og beskæftigede sig rastløst med at sætte skodderne for og rydde op på disken. Da alt var lukket og ordnet, satte han sig i

værelset bag ved disken, men han kunne ikke sidde stille. Han rejste sig uophørligt for at gå nogle skridt, og faldt så igen ned i stolen. Pludselig hørte han klirren af kopper, og han så pigen gå forbi døren med en kop og en rygende tekande på en bakke.

"Hvem er det til, Jane?" spurgte han.

"Til fru, mr. Johnson. Hun siger, hun har lyst til en kop te."

Der var en utrolig beroligelse for ham i denne simple kop te. Det kunne ikke stå så rent dårligt til, siden hans kone kunne tænke på slige ting. Han blev så let om hjertet, at han også bad om en kop te. Han var netop færdig med den, da doktoren indfandt sig med en lille sort lædertaske i hånden.

"Nå, hvordan står det til?" sagde han venligt.

"Å, hun har det meget bedre," råbte Johnson med begejstring.

"Å nej da, det var slemt," sagde doktoren, "måske det er tidsnok, hvis jeg kigger forbi på min morgenrunde?"

"Nej, nej," råbte Johnson og greb fat i hans tykke overfrakke.

"Vi er så glade, fordi De er kommet. Og kære doktor, vær så rar at komme ned snart og sig mig, hvad De mener om hende."

Doktoren gik ovenpå, hans faste tunge trin genlød i huset. Johnson kunne høre hans støvler knirke, idet han spadserede omkring på gulvet over ham, og lyden var en trøst for ham. Den var hurtig og bestemt – skridtene af en mand, som havde tillid til sig selv. Straks efter hørte han lyden af en stol, som blev trukket hen over gulvet, og et øjeblik senere hørte han døren blive revet op, og en komme farende ned ad trappen. Johnson sprang op, hans hår rejste sig på hovedet, han troede, at der var hændt noget frygteligt, men det var bare hans svigermoder, der skulle hente en saks og nogle bændler. Hun forsvandt igen, og Jane passerede op ad trappen med en bunke linned. Så hørte

Johnson efter en stunds stilhed de tunge, knirkende trin, og doktoren kom ind i værelset til ham.

"Nu går det bedre," sagde doktoren, idet han standsede med hånden på døren. "De ser bleg ud, Johnson."

"Å nej, doktor, nej slet ikke," sagde han undskyldende og tørrede panden med lommetørklædet.

"Der er ikke nogen øjeblikkelig årsag til ængstelse," sagde doktor Miles, "det ser ud til at blive en temmelig hård fødsel, men vi vil håbe det bedste."

"Er der nogen fare, doktor," stønnede Johnson.

"Ja, der er jo altid fare, naturligvis. Det bliver ikke en ganske let affære, men det kunne have været værre. Jeg har givet hende lidt beroligende. Jeg så på vejen herover, at der er blevet bygget på den anden side af gaden. Det er et kvarter, som er i fremgang. Huslejen bliver højere og højere. De har vel en langtidskontrakt på huset her, ikke sandt?"

"Jo, hr. doktor, jo!" svarede Johnson, som sad og lyttede spændt efter enhver lyd ovenfra, men som ikke desto mindre fandt det meget beroligende, at doktoren sådan kunne snakke om ligegyldige ting på et sådant tidspunkt. "Det vil sige, nej, jeg lejer for et år ad gangen."

"Å, jeg ville skaffe mig en langtidskontrakt, hvis jeg var Dem. Se nu for eksempel Marshall, urmageren længere henne ad gaden, jeg hjalp hans kone to gange og tilså ham i et tyfusanfald, dengang de gravede kloakken op i Prince Street. Jeg kan fortælle Dem, at hans vært lagde næsten fyrre pund på lejen på en gang, og han havde bare valget mellem at betale eller flytte."

"Klarede hans kone sig, doktor?"

"Ja da, hun klarede sig glimrende. Hør, halløj!"

Han lyttede et øjeblik med hånden bag øret og skyndte sig så ud af værelset.

Det var i marts, og det var koldt om aftenen, så Jane havde tændt op, men vinden drev røgen ned gennem skorstenen, og den skarpe lugt fyldte luften i værelset. Johnson følte sig kold helt ind i sjælen, men det var snarere angsten end vejret, som fik ham til at gyse. Han krøb sammen foran kaminen og holdt sine tynde, hvide hænder hen til ilden. Klokken ti dækkede Jane aftenbordet og satte kold steg frem, men han kunne ikke få sig selv til at røre maden. Han drak imidlertid et glas øl og syntes, det gjorde ham godt. Den spænding, han var i, lod til at have skærpet hans hørelse, og han kunne høre den mindste lyd i værelset ovenpå. Engang vovede han under indflydelse af øllet at liste på tåspidserne op ad trappen og lytte ved døren. Den var ikke lukket helt til, og gennem åbningen kunne han se et glimt af doktorens glatbarberede ansigt, der så mere træt og ængsteligt ud end tidligere. Så fo'r han ned ad trappen som en vanvittig, løb hen i gadedøren og forsøgte at adsprede sine tanker ved at betragte de forbipasserende. Alle butikkerne var lukket, og nogle drikkebrødre kom råbende og støjende ravende ud fra et værtshus. Han stod i døren, indtil gaden var ganske tom, og gik så tilbage til sin plads ved ilden. I hans uklare hjerne opstod der et spørgsmål, som aldrig før havde fremstillet sig for hans tanker: Hvad var der egentlig af retfærdighed i det? Hvad havde hans søde, uskyldige lille kone gjort, at hun skulle lide så forfærdeligt? Hvorfor var naturen så grusom? Han var forskrækket over sine egne tanker, men han undrede sig alligevel over, at de ikke havde trængt sig på noget før.

Da det begyndte at gry ad dag, sad Johnson syg om hjertet og skælvende over hele kroppen indpakket i sin vinterfrakke og stirrede på den udbrændte kamin og ventede på efterretninger fra sygeværelset. Hans ansigt var hvidt og slapt, og hans nerver var blevet inddysset i en halvt ubevidst tilstand ved den lange ensformige venten. Men hans følelser var pludselig lysvågne igen, da han hørte døren gå op og doktorens skridt på trappen. Robert Johnson var til hverdagsbrug en stille pedantisk mand, men han var lige ved at skrike, da han fo'r op for at høre, om det var ovre.

Et blik på doktorens alvorlige, ængstelige ansigt fortalte ham, at det var nogen glædelig efterretning, der havde sendt doktoren ned ad trappen. Hans ydre havde undergået en lige så stor forandring som Johnsons i de sidste få timer. Hans hår strittede i alle retninger, han var meget rød i ansigtet, og der stod sveddråber på hans pande. Der var en ejendommelig vildskab i hans blik og i linjerne omkring munden, et stridbart udtryk, som passede til en mand, der i timevis havde kæmpet med den mest glubske fjende om det kostbareste bytte. Men der var også sorg, som om hans barske modstander til sidst havde overmandet ham. Han satte sig ned og støttede hovedet på hænderne som en mand, hvis kræfter er opbrugt.

"Jeg syntes, det var min pligt at fortælle Dem, Johnson, at det er et meget slemt tilfælde. Deres kones hjerte er ikke stærkt, og hun har nogle symptomer, som jeg ikke synes om. Hvad jeg ville sige var, at hvis De ønskede at høre en anden læges mening, så ville jeg meget gerne konferere med Dem om, hvem De ville foreslå."

Johnson var så forvildet af sin lange nattevågen og de slemme nyheder, at han næppe kunne opfatte, hvad doktoren mente. Denne, som så at han tøvede, troede at han tænkte på udgiften.

"Smith eller Hamley tager to guineas," sagde han. "Men jeg tror, at Pritchard i City Road er den dygtigste."

"Ja, ja, lad os tage den dygtigste," råbte Johnson.

"Pritchard tager tre guineas. Han er på mode for tiden, skal jeg sige Dem."

"Jeg gav ham gerne alt, hvad jeg ejer, hvis han kan frelse hende. Skal jeg hente ham?"

"Ja. Men gå først hjem til mig og bed om at få den grønne uldpose. Min assistent vil give Dem den. Bed ham også om at give Dem en flaske med æter. Hendes hjerte er for svagt til kloroform. Gå derefter til Pritchard og få ham med tilbage."

Det var himmelsk for Johnson at have noget at foretage sig og føle, at han var til nogen nytte for sin kone. Han løb hurtigt til Bridport Place. Hans skridt genlød i de tavse gader, de store, mørke politibetjente vendte deres lygter mod ham, når han passerede dem. To træk i natklokken frembragte en søvnig, halvt påklædt assistent, som udleverede ham en glasflaske og en stofpose, der indeholdt et eller andet, som klingrede, når man rørte ved den. Johnson puttede flasken i lommen, greb den grønne pose, og idet han trykkede hatten fast ned på hovedet, løb han så hurtigt, han kunne, indtil han nåede City Road og så Pritchards navn graveret i hvidt på en rød baggrund. Han sprang triumferende op ad de tre trin til døren, og idet han gjorde det, hørte han en knasende lyd bag sig. Den dyrebare flaske lå knust på fortovet.

Et øjeblik følte han det, som om det var hans kones døde legeme, der lå der. Men natteluften havde gjort hans hoved lettere, og han så, hvorledes der kunne rådes bod på skaden. Han trak kraftigt i natklokken.

"Nå, hvad er der på færde," sagde en barsk stemme lige ved hans albue. Han fo'r tilbage og så op til vinduerne, men der var ikke noget tegn på liv. Han nærmede sig klokken igen i den hensigt at trække i den, da der kom et fuldstændigt brøl ud fra muren.

"Jeg kan ikke stå her og fryse hele natten," råbte stemmen, "sig, hvem De er, og hvad De vil, ellers lukker jeg talerøret."

Da så Johnson for første gang, at enden af et talerør stak ud af muren lige over klokken. Han råbte op i det:

"Jeg ønsker, at De skal følge med mig til konference med doktor Miles ved en barselseng."

"Hvor langt?" råbte den vrede stemme.

"New North Road, Hoxton."

"Mit konsultationshonorar er tre guineas, som betales på stedet."

"Ja vel," råbte Johnson. "De skal bringe en flaske æter med Dem."

"Ja vel! Vent lidt!"

Fem minutter senere blev døren revet op af en ældre, gråhåret mand med skarpe træk. Da han trådte ud, råbte en stemme fra et sted inde i huset:

"Husk på at tage dit halstørklædet på, John," og han brummede utålmodigt noget over skulderen til svar.

Den tilkaldte læge var en mand, som var blevet hærdet af et liv i uophørligt arbejde, og som af familiens voksende

fornødenheder som så mange andre var blevet tvunget til at sætte fortjenesten over filantropien. Under den hårde overflade fandtes der imidlertid et godt hjerte.

"Vi skal jo ikke sætte nogen rekord," sagde han, idet han standsede og fik vejret efter at have forsøgt at holde trit med Johnson i fem minutter. "Jeg ville gå hurtigere, hvis jeg kunne, min kære herre, og jeg forstår godt Deres iver, men jeg er virkelig ikke i stand til det."

Så måtte Johnson, der brændte af utålmodighed, sagtne sine skridt, indtil de nåede New North Road; så løb han foran og havde lukket døren op, da doktoren kom. Han hørte de to mødes udenfor soveværelset og opfattede brudstykker af deres samtale. "Jeg beklager at måtte vække Dem – slemt tilfælde – pæne folk." Så gik det over i en mumlen, og døren lukkede sig bag dem.

Johnson sad oprejst i stolen nu og lyttede, for han vidste, at det afgørende øjeblik var for hånden. Han hørte de to doktorer bevæge sig omkring i værelset og kunne skelne Pritchards slæbende trin fra doktor Miles' kraftige, bestemte skridt. Der var stille nogle få minutter, og så hørte han en underlig drukken, mumlende, skælvende sang, som ikke lignede noget af, hvad han før havde hørt. Samtidig krøb en sødlig, kvalmende lugt, som måske ville været umærkelig for nerver, der var mindre spændt end hans, ned ad trappen og trængte ind i værelset. Stemmen sank ned til en ren lallen og døde til sidst bort, og Johnson trak et langt lettelsens suk, for han vidste, at medicinen havde gjort sin virkning og at, hvad der end hændte, så ville der ikke være mere lidelse for den syge.

Men snart blev stilheden endnu mere uudholdelig for ham, end skrigene havde været. Han kunne ikke længere gøre sig nogen forestilling om, hvad der gik for sig, og tusind frygtelige muligheder steg op i hans sind. Han rejste sig og gik hen til foden af trappen igen. Han hørte klangen af metal mod metal, og doktorernes dæmpede stemmer. Så hørte han mrs. Peyton sige noget i en ængstelig eller frarådende tone og igen hviskede doktorerne til hinanden. I tyve minutter stod han lænet mod væggen og lyttede til de lejlighedsvis bemærkninger uden at være i stand til at opfange et ord af dem. Og så hævede der sig pludselig midt i stilheden det forunderligste lille, pibende skrig. Mrs. Peyton skreg højt af glæde og manden løb ind i dagligstuen og kastede sig ned på hestehårsofaen, som han bearbejdede med hælene i sin henrykkelse.

Men den store kat Skæbnen slipper os ofte kun for at sætte kløerne endnu dybere i os. Da det ene minut gik efter det andet, og der fremdeles ikke hørtes anden lyd ovenfra end disse spæde, grådige skrig, forsvandt Johnsons begejstring, og han lå og lyttede med angstfuldt hjerte. De bevægede sig langsomt og stille omkring deroppe. De talte med dæmpede stemmer. Forgæves lyttede han efter et ord af den stemme, han elskede. Hans nerver var slappede af denne angstens nat, og han lå på sofaen og ventede i sløv fortvivlelse. Således fandt doktorerne ham, da de kom ned – en forkommen, elendig skikkelse med grimet ansigt og strittende hår. Han rejste sig op, da de kom ind, idet han holdt sig fast i sofaen.

"Er hun død?" spurgte han.

"Det står godt til," sagde doktoren.

Og disse ord åbenbarede for anden gang for den lille konventionelle sjæl, som aldrig før i nat havde vidst, hvilken dødelig angst den kunne rumme, at der også gaves kilder til glæde, som den aldrig havde øst af. Han følte trang til at falde på knæ, men han generede sig for doktorerne.

"Kan jeg gå op?"

"Om et par minutter."

"Å, doktor; jeg er så – jeg er så" – han stammede og fik ikke sagt mere. "Her er Deres tre guineas, doktor Pritchard. Gid det var tre hundrede."

"Ja, gid det var," sagde specialisten, og de lo, idet de trykkede hinanden i hånden.

Johnson lukkede butiksdøren op for dem og hørte dem passiare, mens de stod et øjeblik udenfor.

"Det så farligt ud en stund."

"Jeg var overordentlig glad ved at have Dem her."

"Vil De ikke følge med og få en kop kaffe?"

"Nej tak. Jeg har en patient, jeg må tilse."

De faste skridt og de slæbende fjernede sig til højre og til venstre. Johnson vendte sig bort fra døren, endnu aldeles forstumlet af glæde. Han syntes, det var et nyt liv, som begyndte for ham. Han følte, hans natur var blevet stærkere og dybere. Måske al denne lidelse alligevel var godt for noget. Den kunne vise sig at blive til velsignelse både for ham og for hans kone. Selve denne tanke kunne ikke være opstået i hans sind for tolv timer siden.

"Kan jeg komme op?" råbte han, og uden at vente på svar løb han op ad trappen, tre trin ad gangen.

Mrs. Peyton stod ved et dampende badekar med en bylt i hænderne. Ud af folderne på et brunt sjal kiggede det særeste lille røde ansigt med rynkede træk, fugtige, løse læber og øjenlåg, der skælvede som næseborene på en kanin. Den svage hals kunne ikke holde hovedet, det lå på skulderen.

"Kys det, Robert!" råbte bedstemoderen. "Kys din søn!"

Men han følte uvilje mod det lille røde, blinkende væsen. Han kunne ikke tilgive det den lange angstens nat. Han fik øje på et blegt ansigt i sengen, og han sprang hen til det med langt større kærlighed og medlidenhed, end han evnede at give udtryk.

"Gudskelov, det er ovre! Lucy, kære, det var frygteligt!"

"Men jeg er så lykkelig nu. Jeg har aldrig været så lykkelig i mit liv."

Hendes blik var fæstet på den brune bylt.

"Du må ikke tale," sagde mrs. Peyton.

"Men gå ikke fra mig," hviskede hans kone.

Så sad han i tavshed med hendes hånd i sin. Lampen brændte svagt, og det første kolde daggy brød ind gennem vinduet. Natten havde været lang og mørk, men dagen var som følge deraf så meget lysere og klarere. London var ved at vågne. Larmen i gaderne begyndte at stige op til dem. Liv var blevet taget og liv var blevet skænket, men det store maskineri arbejdede videre mod sin ukendte og tragiske skæbne.

Elskende

Det er ikke så let for en praktiserende læge, som tager imod patienter både formiddag og eftermiddag og i mellemtiden besøger dem i deres hjem, at finde tid til at trække frisk luft. Han må stå tidligt op og gå ud, før butikkerne lukkes op, mens luften endnu er kølig og klar. På denne tid af dagen har man fortovet for sig selv, når mælkemanden og postbuddet undtages, og selv de mest hverdagsagtige ting får et frisk skær over sig, som om lygtepæle, gadeskilte og dørhamre var forynget af nattesøvnen. Da kan selv en indlandsby synes smuk og dens røgfylde luft oplivende.

Men jeg boede ved havet i en by, som ville have været grim og uinteressant, hvis den ikke havde haft det storartede naboskab. Hvem bryder sig om byen, når man kan sidde på en bænk på pynten og se ud over den store blå bugt? Der sad jeg mangen en morgen og så de små fiskerbåde og de store skibe med deres skinnende hvide sejl vugge sig på bølgerne, som glitrede i sollyset, og altid vendte jeg med nyt mod tilbage til mit arbejde.

Det var på en af disse morgenture, at jeg første gang mødte min gamle mand. Han kom til min bænk, netop som jeg rejste mig for at gå hjemefter. Jeg ville være blevet opmærksom på ham, selv om jeg havde truffet ham på en befærdet gade, for han var en stor, velbygget mand med et distingveret ydre. Han arbejdede sig møjsommeligt op ad stien, idet han lænede sig tungt til stokken, som om de brede skuldre var blevet for tunge for de gamle ben. Da han kom nærmere, så jeg på hans blålige ansigtsfarve, at anstrengelsen havde givet ham hjertebanken.

"Det er en temmelig tung bakke," sagde jeg. "Som læge vil jeg råde Dem til at hvile lidt her, før De går videre."

Han bukkede på en statelig, gammeldags måde og satte sig på bænken. Da jeg så, at han ikke havde lyst til at snakke, ville jeg ikke indlede nogen samtale, men jeg kunne ikke lade være at iagttage ham fra siden af, for han var sådan en vidunderlig gammel kavalier fra første halvdel af vort århundrede med den lavpuldede, opkrammede hat, det sorte atlaskes halsbind med spænde i nakken og fremfor alt med det store, kødfulde, glatbarberede ansigt med dets net af rynker. Disse øjne havde, før de blev matte, set ud i verden fra bukken på postvognene og disse læber havde smilet over førsteudgaven af Pickwick og drøftet den lovende, unge mand, som havde skrevet den. Ansigtet var i sig selv en almanak over halvfjerds år, og enhver af dets folder en optegnelse om de offentlige og private bekymringer, som havde taget mest på ham. Den lodrette linje på panden havde Mytteriet måske sat, den streg mellem brynene stod fra Krimkrigen og de sidste lille bundt rynker for Gordons død, håbede min fantasi. Og mens jeg drømte således på min tåbelige manér, forsvandt den gamle herre med den blanke stok for mig, og det var halvfjerds år af en stor nations liv, som tog form for mig derude på pynten den morgen.

Men han bragte mig snart tilbage til jorden igen. Da han havde fået vejret, tog han et brev op af lommen, og idet han satte et par hornbriller på næsen, læste han det meget omhyggeligt igennem. Jeg havde ikke til hensigt at belure ham, men kunne ikke undgå at se, at det var en dame, som havde skrevet det. Han læste det to gange og sad derpå og stirrede med et tomt blik og trist ansigt ud over havet – rigtig forladt og

ulykkelig så han ud. Jeg følte en inderlig medlidenhed med den gamle, ensomme herre, men jeg vidste, han ikke var oplagt til at konversere, og min frokost og mine patienter forlangte min nærværelse, så jeg måtte lade ham sejle sin egen sø.

Jeg tænkte ikke mere på ham før næste dag, da han igen kom stavrende op på pynten på samme tid og tog plads på den bænk, som jeg var vant til at betragte som min ejendom. Han hilste igen, før han satte sig ned, men var heller ikke i dag oplagt til at snakke. Han var blevet forandret i de sidste fireogtyve timer og udelukkende til det værre. Ansigtet syntes tungere og mere rynket og den ildevarslende blå farve var mere udpræget, da han stønnende nåede bænken. Hans kind og hages rene linjer skæmmedes af grå skægstubbe, og hans store, veldannede hoved havde mistet noget af den ranke holdning, som havde slået mig, da jeg først så ham. Han havde et brev i hånden, det samme eller et andet, fremdeles fra en dame, og han sad og mumlede over det på en sløv, oldingeagtig måde med rynket pande og nedtrukne mundvige. Da jeg gik hjemad, kunne jeg ikke lade være at undre mig over, hvem han var og hvorledes en eneste dag havde kunnet forandre ham så meget.

Så interesseret var jeg, at jeg næste morgen hele tiden sad og spejdede efter ham. Han kom også ganske rigtigt op ad bakken til samme tid, men meget langsomt med krum ryg og sænket hoved. Jeg blev aldeles rystet ved synet af ham, da han kom hen til bænken, så dårlig så han ud.

"Jeg er bange for, at luften her ikke bekommer Dem vel," vovede jeg at bemærke.

Men det var, som om han ikke orkede at tale. Han forsøgte, tror jeg, at give et passende svar, men det blev borte i en

uartikuleret mumlen. Hvor bøjet og svag og gammel han så ud – mindst ti år ældre, end da jeg først så ham! Det skar mig i hjertet at se den prægtige gamle fyr svinde hen for øjnene på mig. Der var det evindelige brev, som han foldede ud med sine rystende fingre. Hvem var denne kvinde, hvis ord han satte sådan pris på? En datter måske, eller en datterdatter, som skulle være hans glæde og støtte i stedet for – Jeg måtte smile over min indignation og over mit hastværk med at gøre en gammel ubarberet mand til heltten i en roman. Men jeg tænkte hele dagen på ham, og af og til glimtede disse skælvende, blåårede, knoglede hænder med det raslende papir for mine øjne.

Jeg havde ikke videre håb om at se ham igen. Han ville snart ikke kunne gå ud mere, måske næppe forlade sengen, så affældig som han så ud. Stor var derfor min overraskelse, da jeg næste morgen kom op på pynten og så, at han allerede sad på bænken. Men da jeg var lige ved ham, kunne jeg næsten ikke tro, at det var den samme mand. Der var den opkrammede hat, den blanke stok og hornbrillerne, men hvor var de hængende skuldre og det ynkelige ansigt med de grå skægstubbe? Han var glatbarberet, hans øjne var klare, der var et smil på hans læber, hans hoved sad kækt og rankt på de brede skuldre. Han var så ret og stram i ryggen som en grenadér, og han slog sten op i luften med stokken i overstrømmende livsglæde. En gul blomst sad i knaphullet på hans velbørstede sorte frakke, og snippen af et pragtfuldt rødt silkelommetørklæde stak frem af hans brystlomme. Han kunne have været sønnen til den affældige olding, som sad der i går.

"God morgen, god morgen!" råbte han og svingede muntert med stokken.

"God morgen!" svarede jeg, "hvor smuk søen er i dag."

"Ja, men De skulle have set den, da solen stod op."

"Hvad, har De været her siden da?"

"Jeg var her, før det var lyst."

"De står meget tidligt op."

"Ved festlige anledninger!" Han så lidt på mig, som for at bedømme, om jeg var værdig til hans fortrolighed. "Sagen er, at min kone kommer hjem i dag."

Formodentlig læste han i mit ansigt, at jeg ikke rigtig godkendte hans forklaring. Mine øjne må samtidig have forsikret ham om min sympati, for han flyttede sig tæt hen til mig og begyndte at tale med lav, fortrolig stemme, som om emnet var så vigtigt, at selv mågerne måtte holdes udenfor samtalen.

"Er De gift, doktor?"

"Nej, jeg er ikke."

"Åh, så kan De ikke rigtig forstå det. Min kone og jeg har været gift i næsten halvtreds år, og vi har aldrig været væk fra hinanden, aldrig en eneste dag, før nu."

"Var det for lang tid?" spurgte jeg.

"Ja, dette er den fjerde dag. Hun måtte rejse til Skotland. Det var absolut nødvendigt, forstår De, og lægerne ville ikke lade mig rejse med. Ikke for det, at jeg ville adlydt dem, hvis ikke hun havde stillet sig på deres side. Nu er det gudskelov ovre, og hun kan være her når som helst."

"Her!"

"Ja, her. Pynten og bænken her var vore gode venner for tredive år siden. De mennesker, vi bor hos, er ikke, når jeg skal være oprigtig, videre hyggelige, og vi har kun lidt lejlighed til at

være alene. Derfor foretrækker vi at mødes her. Jeg kunne ikke være sikker på, hvilket tog hun ville komme med, men hvis hun var kommet med det allertidligste, ville hun have fundet mig ventende her."

"Under disse omstændigheder –" sagde jeg og rejste mig.

"Nej, nej," sagde han indtrængende, "jeg beder Dem, gå ikke. Jeg plager Dem vel ikke med mine huslige anliggender?"

"Tværtimod."

"Jeg har ikke været i stand til at tale med nogen i disse dage. Det har været som en ond drøm. Måske De synes, at det er underligt, at en gammel fyr som jeg føler på den måde."

"Det gør Dem ære."

"Å, det er ikke noget at takke mig for! Der findes ikke på denne klode en mand, som ikke ville føle det samme, hvis han havde været så lykkelig at blive gift med en sådan kvinde. De tror måske, når De ser mig og hører mig tale om vort lange samliv, at hun også er gammel."

Han lo hjerteligt, og hans øjne tindrede af lystighed ved denne tanke.

"Hun er en af disse kvinder, ser De, hvis hjerte er evigt ungt, og så bliver deres ansigt det også. For mig er hun akkurat, som hun var, da jeg første gang tog hendes hånd i min i 1845. – En lille smule tykkere måske, men hvis hun havde nogen fejl som pige, så var hun lidt for tynd. Hun stod over mig i rang, ser De – jeg var kontorist og hun var min principals datter. O, det var en fuldstændig roman, forsikrer jeg Dem, at jeg vandt hende, og jeg har ligesom bestandig levet i glæde og forundring over det. At tænke sig, at den søde, yndige pige har gået gennem livet ved min side, og at jeg har været i stand til –"

Han standsede pludselig, og jeg stirrede overrasket på ham. Han rystede i hver fiber af sit store legeme, hænderne klamrede sig til bænken, og fødderne bevægede sig frem og tilbage i gruset. Jeg så, hvad det var. Han ville rejse sig op, men var så bevæget, at han ikke kunne. Jeg rakte hånden halvvejs frem, men en taktfuldere indskydelse bragte mig til at trække den tilbage igen og vende mit blik mod havet. Et øjeblik efter havde han rejst sig op og skyndte sig ned ad stien.

En kvinde kom hen imod os. Hun var kommet langt op på stien, før han så hende – hun var ikke tyve meter fra os. Jeg ved ikke, om hun nogensinde havde været således, som han beskrev hende, eller om det var et ideal, som kun hørte hjemme i hans hjerne. Hun var høj, det var sandt, men hun var tyk og uformelig med et rødsprængt, fedt ansigt. Hun havde hæftet skørterne latterlig højt op, og der var et skrigende grønt bånd på hendes hat og hendes bluseliv faldt i klodsede folder omkring hendes svære, uskønne former. Og dette var den yndige pige, den evigt unge. Mit hjerte blev tungt ved tanken på, hvor lidt en sådan kvinde kunne påskønne hans store kærlighed, hvor uværdig hun måtte være til den.

Hun kom op ad stien med sine tunge skridt, mens han stavrede afsted for at møde hende. Da de mødtes, så jeg med et diskret sideblik, at han strakte begge hænderne ud, mens hun, som veg tilbage for et offentligt kærtegn, tog en af dem i sine og trykkede den. Idet hun gjorde det, så jeg hendes ansigt, og jeg følte mig tryk for min gamle mand. Gud give, at en kvindes øjne må se ind i mine med det blik, når denne hånd skælver og denne ryg er bøjet under årenes vægt.

En fysiologs hustru

Professor Ainslie Grey var ikke kommet ned til morgenmaden til sædvanlig tid. Taffeluret, som stod på kaminen i spisestuen mellem terrakottabusterne af Claude Bernard og John Hunter, nærmede sig til ni, og endnu var der intet tegn på, at husets herre ville vise sig.

Det var en begivenhed uden sidestykke. Hans søster havde aldrig i de tolv år, hun havde bestyret huset for ham, oplevet, at han var kommet ét sekund for sent. Hun sad nu på sin plads foran den store sølv-kaffekande, uvis på, om hun skulle bede tjeneren slå på gongongen igen eller vente i tavshed. Begge dele kunne vise sig at være et misgreb. Hendes broder var ikke den mand, der tålte misgreb.

Frøken Ainslie Grey var noget over middelhøjde, med sammenknebne, stirrende øjne og de runde skuldre, der betegner den lærde dame. Hun havde et langt, smalt ansigt, med en del røde pletter over kindbenene, en klog, tænksom pande og et stænk af absolut stædighed ved de tynde læber og fremstående hage. Hendes snehvide krave og manchetter og den enkle, mørke kjole med det næsten kvækeragtigt simple snit viste hendes strenge smag. Et elfenbenskors hang på hendes flade bryst. Hun sad meget rank på stolen, mens hun lyttede med optrukne øjenbryn og svingede sin lorgnet frem og tilbage med en nervøs gebærde, som var hende egen.

Pludselig gjorde hun et hastigt, tilfreds ryk med hovedet, og begyndte at skænke kaffe. Udenfor hørtes den dæmpede lyd af fodtrin på det tykke tæppe. Døren gik op, og professoren trådte

hurtigt ind. Han nikkede til sin søster, satte sig overfor hende, og begyndte at åbne den lille stak breve, som lå ved siden af hans tallerken.

Professor Ainslie Grey var treogfyrre år gammel – næsten tolv år ældre end sin søster. Han havde gjort en glimrende karriere. I Edinburgh, i Cambridge og i Wien havde han lagt grundt til sit store ry både som fysiolog og som zoolog.

Hans afhandling om den mesoblastiske teori om de excitomotoriske nerverødder havde skaffet ham det kongelige selskabs stipendium, og hans *Undersøgelser af Bathybius-organismen* var blevet oversat til mindst tre europæiske sprog. En af de største nulevende autoriteter havde betegnet ham som den typiske legemliggørelse af alt det bedste i den moderne videnskab. Det var derfor intet under, at handelsbyen Birchespool, da den besluttede at oprette et medicinsk fakultet, var glad over at kunne få mr. Ainslie Grey til at overtage stillingen som professor i fysiologi. De satte så meget pris på ham, fordi de var overbeviste om, at denne ansættelse kun var midlertidig, og at han snart ville blive kaldet til en mere ophøjet stilling.

Af udseende var ikke ulig sin søster. De samme øjne, den samme profil, den samme intellektuelle pande. Hans læber var imidlertid ikke så smalle, hans lange, tynde underkæbe var skarpere og mere udpræget. Han førte pegefingern og tommelfingern ned over den fra tid til anden, mens han gennemlæste sine breve.

"Det er voldsomt, som pigerne støjer," bemærkede han, da højrøstet samtale og latter trængte ind til dem.

"Det er Sarah," sagde hans søster, "jeg skal tale med hende."

Hun havde rakt ham kaffekoppen og sad og drak af sin egen, idet hun af og til forskende betragtede sin broders strenge ansigt.

"Menneskeracens første store skridt fremad," sagde professoren, "skete, da den ved udvikling af de frontale vindinger opnåede evnen til at tale. Det næste skridt var, at den lærte at kontrollere denne evne. Kvinden er endnu ikke nået frem til dette andet stadium."

Han lukkede øjnene halvt, når han talte, og stak hagen frem, men når han tav, havde han for vane at spærre øjnene op og stirre strengt på sin tilhører.

"Jeg er da ikke snakkesalig, John," sagde hans søster.

"Nej, Ada, du nærmer dig i mange henseender til den højere eller mandlige type."

Professoren bukkede hen over sit æg, som en, der siger en kompliment, men damen så misfornøjet ud og trak utålmodigt på skuldrene.

"Du stod sent op i dag, John," bemærkede hun efter en pause.

"Ja, Ada, jeg sov dårligt i nat. En lille hjernekongestion, uden tvivl en følge af for stærk virksomhed i tankecentrene, – jeg har været bragt lidt ud af ligevægt."

Hans søster stirrede forbavset på ham. Professorens mentale processer havde hidtil været lige så regelmæssige som hans vaner. Tolv års stadigt samvær havde lært hende, at han levede i en klar, fortyndet atmosfære af videnskabelig ro, højt over de smålige følelser, som besværer de tarveligere sjæle.

"Det overraskede dig, Ada?" vedblev han. "Nu vel, det kan ikke undre mig. Jeg ville selv blevet overrasket, hvis man havde sagt mig, at blodkarrene var så ømfindtlige hos mig. For når alt

kommer til alt, så er blodkarrenes overfyldning grunden til alle sindsbevægelser. Jeg tænker på at gifte mig."

"Da ikke med mrs. O'James?" råbte Ada og lagde æggeskeen fra sig.

"Min kære, den kvindelige egenskab receptivitet er mærkværdigt stærkt udviklet hos dig. Mrs. O'James er netop den pågældende dame."

"Men du kender hende kun så lidt. Selv Esdailes ved så lidt om hende. Hun er i virkeligheden kun et flygtigt bekendtskab, skønt hun opholder sig i deres hus. Ville det ikke være klogt af tale med mrs. Esdaile først, John?"

"Jeg tror ikke, at mrs. Esdaile kan sige mig noget, som ville have indflydelse på min handlemåde, Ada. Jeg har tænkt nøje over sagen. En videnskabsmand er langsom til at danne sig en afgjort mening, men når han engang har fattet en beslutning, forandres den ikke let. Den ægteskabelige stand er den naturlige for den menneskelige race. Jeg har, som du ved, været så optaget med videnskabelige arbejder, at jeg ikke har haft tid til at tænke på rent personlige spørgsmål. Det er anderledes nu, og jeg ser ingen gyldig grund til at lade denne lejlighed til at finde mig en passende medhjælp ubenyttet."

"Og du er forlovet?"

"Nej, så vidt er det ikke kommet. Jeg tillod mig i går at antyde, at jeg var forberedt på at underkaste mig de samme vilkår som den øvrige menneskehed. Jeg vil gøre hende min opvartning efter min morgenforelæsning, og høre, om mit forslag vinder hendes bifald. Men du ser meget misfornøjet ud, Ada!"

Hans søster fo'r sammen og anstrengte sig for at skjule sin ængstelse. Hun forsøgte endog at sige nogle ord til lykønskning, men der var kommet et åndsfraværende blik i hendes broders øjne, og det var tydeligt, at han ikke hørte på hende.

"Du kan ikke være i tvivl om," sagde hun, "at jeg ønsker dig al mulig lykke, John. Hvis jeg betænkte mig, så var det, fordi jeg ved, hvor meget der står på spil, og fordi denne efterretning er så pludselig, så uventet." Hendes tynde, hvide hånd stjal sig op til korset på hendes bryst. "Der er øjeblikke, hvor man trænger ledelse, John. Hvis jeg kunne overtale dig til at søge åndelig –"

Professoren vinkede denne tanke fra sig med en afværgende håndbevægelse.

"Det er unyttigt at tage det spørgsmål op igen," sagde han. "Vi kan ikke diskutere det. Du forudsætter mere, end jeg kan indrømme. Jeg er nødt til at bestride dine præmisser. Vi har ikke noget fælles udgangspunkt."

Hans søster sukkede.

"Du har ingen tro," sagde hun.

"Jeg tror på de store evolutionære kræfter, som leder den menneskelige race til et ukendt, men ophøjet mål."

"Du er fuldstændig vantro."

"Tværtimod, kære Ada, jeg har en stærk tro på protoplasmaets differentiering."

Hun rystede bedrøvet på hovedet. Det var det eneste punkt, hvor hun vovede at bestride broderens ufejlbarhed.

"Dette er temmelig langt fra sagen," bemærkede professoren, idet han lagde sin serviet sammen. "Hvis jeg ikke tager fejl, er der en mulighed for et andet bryllup i familien. Hvad, Ada?"

Hans små øjne funkledede af skælmeri, mens han betragtede sin søster. Hun sad stiv og stram og tegnede på bordet med sukkertangen.

"Dr. James M'Murdo O'Brien –" sagde professoren højtideligt.

"Å nej, lad være, John!" råbte frøken Ainslie Grey.

"Dr. James M'Murdo O'Brien," fortsatte hendes broder ubarmhjertigt, "er en mand, som allerede har sat sit mærke på den moderne videnskab. Han er min første og min mest fremragende elev. Jeg forsikrer dig, Ada, at hans bemærkninger om galdepigmenterne med særligt hensyn til urobilin vil komme til at stå som et klassisk værk. Det er ikke for meget at sige, at han har revolutioneret vor opfattelse af urobilinen."

Han standsede, men hans søster sad tavs med bøjet hoved og rødme i kinder. Det lille elfenbenskors steg og faldt under hendes hastige åndedræt.

"Professorposten i fysiologi i Melbourne er, som du ved, blevet tilbudt dr. James M'Murdo O'Brien. Han har været fem år i Australien og har en glimrende fremtid foran sig. I dag rejser han til Edinburgh, og om to måneder rejser han ud for at overtage sine nye pligter. Du kender hans følelser for dig. Det kommer an på dig, om han skal rejse alene – hvad mig angår, kan jeg ikke tænke mig nogen højere mission for en intelligent kvinde end at tilbringe livet i selskab med en mand, som har skrevet en så genial afhandling som dr. James M'Murdo O'Brien."

"Han har ikke sagt noget til mig," mumlede damen.

"Åh, der er tegn, som betyder mere end tale," sagde hendes broder og nikkede. "Men du er bleg. Dit karsystem er ophidset. Dine arterier har trukket sig sammen. Lad mig bede dig om at

berolige dig. Jeg synes, jeg kan høre vognen. Jeg tænker, du vil få besøg her til formiddag, Ada. Du vil have mig undskyldt mig for nu."

Med et hurtigt blik på uret skyndte han sig ud i entréen, og inden fem minutter kørte han i sin smukke, bekvemme kalechevogn gennem Birchespools gader med de røde murstenshuse.

Efter forelæsningen aflagde professor Ainslie Grey et besøg i laboratoriet, hvor han indstillede adskillige videnskabelige instrumenter, noterede fremskridtene i tre forskellige bakteriepodninger, skar et halvt dusin snit med en mikrotom og endelig til sidst løste vanskelighederne for syv forskellige herrer, som var beskæftigede med undersøgelser i lige så mange forskellige grene af videnskaben. Efter således samvittighedsfuldt og metodisk at have opfyldt sine daglige pligter, vendte han tilbage til vognen og befalede kusken at køre ham til "The Lindens". Hans ansigt havde sit sædvanlige kolde, rolige udtryk under kørslen, men han bevægede fingrene uroligt og nervøst over hagen fra tid til anden.

"The Lindens" var et gammeldags hus, helt dækket af vedbend. Det havde engang ligget på landet, men den voksende bys lange, røde murstensudløbere var nu nået frem til det. Det lå fremdeles lidt fra vejen i en stor have. En bugtet sti med laurbærtræer langs siderne førte op til huset. Til højre var der en plæne, og i den fjerneste ende af den sad en dame og læste i skyggen af en hægtorn. Hun så op ved lyden af fodtrin, og da professoren fik øje på hende, vendte han sig bort fra døren og gik i stedet hen til hende.

"Hvad for noget! vil De ikke ind og hilse på fru Esdaile?" spurgte hun, idet hun rejste sig op fra havestolen.

Det var en lille dame, udpræget kvindelig fra det rige, bølgende lyse hår til den delikate lille havesko, som kiggede frem under den cremegule kjole. En lille hånd i en tætsiddende handske straktes frem mod professoren, mens den anden holdt en tyk, grøn bog. Hendes beherskede, taktfulde væsen tilhørte en verdensdame, men hendes opadvendte ansigt havde bevaret et udtryk af pigeagtig, ja næsten barnlig uskyld i de store frygtløse, grå øjne og den udtryksfulde, skælmske mund. Fru O'James var enke og toogtredive år, men ingen af disse fakta kunne udledes af hendes udseende.

"De må da gå ind og hilse på mrs. Esdaile," gentog hun, idet hun så op med et blik, som var på én gang ømt og udfordrende.

"Jeg er ikke kommet for at hilse på mrs. Esdaile," svarede han, uden at forandre sit kolde, alvorlige væsen, "jeg kom for at tale med Dem."

"Jeg føler mig vældig smigret," sagde hun med et svagt anstrøg af irsk accent. "Hvordan kan studenterne undvære deres professor?"

"Jeg er allerede færdig med mine akademiske pligter. Tag min arm og lad os spadser i solskinnet. I sandhed, man kan ikke undres over, at østerlænderne gjorde solen til en guddom. Den er naturens store velgørende kraft – menneskets forbundsfælle mod kulde, goldhed og alt det, som det afskyr. Hvad var det for en bog, De læste i?"

"Hales Materien og Livet."

Professoren trak sine tykke øjenbryn i vejret. "Hale!" sagde han og gentog hviskende: "Hale!"

"De er uenig med ham?" spurgte hun.

"Det er ikke mig, som er uenig med ham. Jeg er kun en monade – et støvkorn. – Hele retningen af den moderne tænkning på dens højeste niveau er uenig med ham. Han forsvaret det, som ikke kan forsvares. Han er en udmærket iagttagere, men en dårlig logiker. Jeg vil ikke anbefale Dem at forme Deres anskuelser efter Hale."

"Jeg må læse *Naturens Krønike* for at modarbejde hans fordærlige indflydelse," sagde fru O'James med en blød, kurrrende latter.

Naturens Krønike var en af de mange bøger, hvori professor Ainslie Grey havde forfægtet den videnskabelige agnosticisms negative doktriner.

"Det er en bog fuld af fejl," sagde han, "jeg kan ikke anbefale den. Jeg ville hellere henvise Dem til de mønstergyldige værker af nogle af mine ældre og mere veltalende kolleger."

Der blev en pause i samtalen, mens de spadserede op og ned på den grønne fløjsagtige plæne i det dejlige solskin.

"Har De tænkt noget over det spørgsmål, jeg stillede Dem i går aftes?" sagde professoren endelig.

Hun sagde ikke noget, men vendte ansigtet bort og slog øjnene ned.

"Jeg vil ikke have, De skal tage nogen overilet bestemmelse," fortsatte han. "Jeg ved, at det er en sag, som ikke kan afgøres i en fart. Det var først efter længere overvejelse, at jeg vovede at stille Dem dette spørgsmål. Jeg er ikke let bevægelig, men i Deres nærværelse føler jeg det store evolutionære instinkt, som drager de to køn til hinanden."

"De tror altså på kærlighed?" spurgte hun med et skælmisk blik.

"Det er jeg nødt til."

"Og alligevel benægter De sjælens eksistens."

"Hvorvidt disse fornemmelser er psykiske eller materielle er endnu uafgjort," sagde professoren med en overbærende mine.

"Det kan vise sig, at protoplasmaet er det fysiske grundlag for kærligheden såvel som for livet."

"Hvor ubøjelig De er," udbrød hun, "De vil trække kærligheden ned til naturvidenskabens niveau."

"Eller hæve naturvidenskaben op til kærlighedens."

"Se, det er meget bedre," råbte hun med sin sympatiske latter. "Det var virkelig smukt sagt og stillede videnskaben i et virkelig tiltalende lys."

Hendes øjne funkledede, og hun stag hagen i vejret med den indtagende, udfordrende mine hos en kvinde, der behersker situationen.

"Jeg har grund til at tro," sagde professoren, "at min stilling her vil vise sig blot at være en station på vejen til en større videnskabelig virkekreds. Min post her er gageret med 1500 pund om året, hvortil kommer nogle hundrede, som mine bøger indbringer mig. Jeg er følgelig i stand til at skaffe Dem al den bekvemmelighed, De er vant til. Det var altså min økonomiske stilling. Hvad min konstitution angår, så har den altid været god, jeg har aldrig været angrebet af nogen sygdom, med undtagelse af forbigående anfald af hovedpine, resultatet af alt for lang anstrengelse af hjernecentrene. Min fader og moder viste ingen tegn på nogen sygelige tilstande, men jeg vil ikke skjule for Dem, at min bedstefader led af podagra."

Mrs. O'James så forskrækket ud.

"Er det meget farligt?" spurgte hun.

"Det er gift," sagde professoren.

"O, er det det hele? Det lød så meget værre."

"Det er en alvorlig sygdom, men jeg håber, at jeg ikke skal blive et offer for atavisme. Jeg har lagt disse fakta frem for Dem, fordi det er ting, som ikke kan ses bort fra ved Deres beslutning. Må jeg nu få lov til at spørge, om De tror, De kan modtage mit tilbud?"

Han standsede og så alvorligt og forventningsfuldt på hende.

Der foregik øjensynlig en kamp i hendes sind. Hendes øjne var nedslagne, hun bankede i gruset med sin lille fod, og hendes fingre legede nervøst med hendes nøglekæde. Pludselig rakte hun med en hurtig gebærde, som havde noget hensynsløst, forvovent ved sig, hånden ud mod professoren.

"Jeg tager imod det," sagde hun.

De stod under skyggen af hægtornen. Han bøjede sig alvorligt ned og kyssede den behandskede hånd.

"Jeg håber, De aldrig må fortryde Deres beslutning," sagde han.

"Jeg håber, at De aldrig må fortryde Deres," sagde hun med tårer i øjnene.

Hendes bryst hævede sig og sank, og hendes læber skælvede af stærk sindsbevægelse.

"Kom ud i solskinnet igen," sagde han. "Det er det store styrkende middel. Deres nerver er angrebet. En lille kongestion af *medulla* og *pons*. Det er altid lærerigt at henvføre psykiske eller følelsesmæssige tilstande til deres fysiske ækvivalenter. Man føler da, at man stadig har fast ankergrund i anerkendte fakta."

"Men det er så forfærdelig uromantisk," sagde mrs. O'James med sit gamle skælmeri.

"Romantik er fantasiens og uvidenhedens afkom. Hvor videnskaben kaster sit rolige, klare lys, er der lykkeligvis intet rum for romantik."

"Men er kærlighed da ikke romantik?" spurgte hun.

"Aldeles ikke. Kærligheden er blevet taget fra digterne og bragt indenfor videnskabens område. Det vil måske vise sig, at den er en af de store kosmiske elementær. Når et hydrogenatom tiltrækker et kloratom for sammen med det at danne et molekyle saltsyre, da er måske den lov, det adlyder, inderst inde den samme, som trækker mig til Dem. Tiltrækning og frastødning synes at være de primære kræfter. Dette er tiltrækning."

"Og her kommer frastødning," sagde mrs. O'James, idet en tyk, blomstrende dame kom med værdige trin over plænen henimod dem. "Det var dejligt, De kom herved, mrs. Esdaile! Her er professor Grey."

"Hvordan har De det, professor," sagde damen med et lidt pompøst anstrøg, "De gjorde klogt i at blive herude i det yndige vejr, er det ikke himmelsk?"

"Det er virkelig en meget smuk sommerdag," svarede professoren.

"Hør, hvor vinden sukker i træerne," råbte mrs. Esdaile og holdt en finger i vejret. "Det er naturens vuggesang. Kunne De ikke tænke Dem, at det var englenes hvisken, professor Grey?"

"Den tanke er ikke faldet mig ind, frue."

"Åh, professor, jeg har altid den samme bebrejdelse at gøre Dem. De har ingen forståelse af naturens inderste væsen. Skal

jeg tro, at det er mangel på fantasi? De føler ingen bevægelse ved droskens sang?"

"Jeg indrømmer, at jeg ikke er mig noget sådant bevidst, mrs. Esdaile."

"Eller ved den delikate farve på denne baggrund af frisk løv? Se på det frodige grønne!"

"Klorofyl," mumlede professoren.

"Naturvidenskaben er så håbløst prosaisk. Den dissekerer og klassificerer og taber de store ting af syne, fordi den er så optaget af de små. De har små tanker om kvindens intelligens, professor Grey. Jeg tror, jeg her hørt Dem sige det."

"Det er vægtspørgsmål," sagde professoren, idet han lukkede øjnene og trak på skuldrene. "Den kvindelige gennemsnitshjerne vejer henved tres gram mindre end den mandlige. Der findes ganske vist undtagelser. Naturen er altid elastisk."

"Men den tungeste ting er ikke altid den stærkeste," sagde mrs. O'James leende. "Er der ikke en lov om compensation i fysikken? Kan vi ikke have håb om, at vi i kvaliteten erstatter, hvad vi mangler i kvantiteten?"

"Det tror jeg ikke," sagde professoren alvorligt. "Men var det ikke frokostklokken? Nej tak, mrs. Esdaile, jeg kan ikke blive. Min vogn venter. Farvel, farvel, mrs. O'James."

Han tog hatten af og gik langsomt og værdigt ned ad stien mellem laurbærtræerne.

"Han har ingen smag," sagde mrs. Esdaile, "intet øje for skønhed."

"Tværtimod," svarede mrs. O'James med et muntert lille kast med hovedet, "han har netop spurgt mig, om jeg vil blive hans

hustru."

Da professor Grey gik op ad trappen til sit hus, gik entredøren op, og en herre trådte hurtigt ud. Han havde en noget gusten ansigtsfarve, sorte, runde øjne og et kort sort, noget stridt skæg. Tænkning og arbejde havde efterladt sine spor i hans ansigt, men han bevægede sig med en ungdommelig lethed og livlighed.

"Jeg er heldig," råbte han. "Jeg ville netop træffe Dem."

"Så følg mig ind i biblioteket," sagde professoren. "De må blive og spise frokost med os."

De to mænd gik ind i huset, og professoren førte sin ledsager ind i sin private helligdom og placerede ham i en lænestol.

"Jeg håber, De har haft heldet med Dem, O'Brien," sagde han. "Jeg ville nødig lægge noget pres på min søster Ada, men jeg har ladet hende forstå, at der ikke er nogen, jeg hellere ville have til svoger end min mest begavede elev, forfatteren til *Nogle Bemærkninger om Galdepigmenterne med Specielt Hensyn til Urobilin*."

"De er meget venlig, professor Grey – De har altid været meget venlig," sagde den anden. "Jeg bragte sagen på bane for frøken Grey; hun sagde ikke nej."

"Hun sagde altså ja?"

"Nej, hun foreslog at lade sagen stå hen, indtil jeg kommer tilbage fra Edinburgh. Jeg rejser i dag, som De ved, og jeg håber at kunne begynde min forskning i morgen."

"Om det ormeformede appendix' komparative anatomi," sagde professoren velbehageligt. "Det er et storartet emne, et emne, som ligger ved selve roden af den evolutionære filosofi."

"Åh, hun er en prægtig kvinde," råbte O'Brien i et anfald af irsk begejstring, "hun er den personificerede ærlighed og sandfærdighed."

"Det ormeformede appendix –," begyndte professoren.

"Hun er en engel fra Himlen," afbrød den anden. "Jeg er bange for, at mit forsvar for den fri tænkning har skadet min sag hos hende."

"De må ikke give efter på det punkt, De må være tro mod Deres overbevisning; lad der ikke blive noget kompromis der."

"Min fornuft er trofast mod agnosticismen, men jeg er mig alligevel en tomhed bevidst. I den gamle kirke hjemme har jeg, når røgelsen duftede og orglet brusede, følt noget inderst inde, som aldrig er blevet fremkaldt ved mine videnskabelige sysler."

"Sanselighed – ren sanselighed," sagde professoren, "vakt til live ved pirring af høre- og lugtenerverne."

"Kan så være, kan så være," svarede den yngre mand tankefuldt. "Men det var ikke det, jeg ønskede af tale med Dem om. Før jeg træder ind i Deres familie, skylder jeg Deres søster og Dem at fortælle alt om mig selv. Jeg har allerede talt til Dem om mine verdslige udsigter. Der er kun et punkt, som jeg har undladt at omtale. Jeg er enkemand."

Professoren hævede øjenbrynene.

"Det var virkelig en nyhed," sagde han.

"Jeg giftede mig straks efter min ankomst til Australien. Hun var en frøken Thurston. Jeg traf hende ved et selskab. Det var et meget ulykkeligt ægteskab."

Han blev grebet af en smertelig bevægelse. Hans livlige, udtryksfulde træk bævede, og hans hvide hænder klamrede sig fast til stolearmene. Professoren vendte sig bort mod vinduet.

"De kan selv bedst bedømme det," bemærkede han, "men jeg synes ikke, det kan være nødvendigt at gå i detaljer."

"De har ret til at vide alt – De og frøken Grey. Det er ikke en sag, som jeg selv godt kan omtale til hende. Stakkels Jinny var den bedste blandt kvinder, men hun var glad for smiger og et let bytte for beregnende mennesker. Hun var mig utro, Grey, det er hårdt at sige sådan noget om en død, men hun var mig utro. Hun flygtede til Auckland med en mand, som hun havde kendt før vort ægteskab. Briggen, de var ombord på, stødte på grund, og ikke en sjæl blev frelst."

"Det er en meget sørgelig historie, O'Brien," sagde professoren, "jeg kan imidlertid ikke se, hvad det har med Deres forhold til min søster at gøre."

"Jeg har beroliget min samvittighed," sagde O'Brien og rejste sig op. "Jeg har fortalt Dem alt, der er at fortælle. Jeg ville ikke have, at De skulle få det at høre fra andre."

"De har ret, O'Brien. De har handlet på den hæderligste og hensynsfuldeste måde. Men De er ikke at dadle i denne sag, undtagen for så vidt De måske var noget uforsigtig og overilet i valget af en livsledsagerske."

O'Brien strøg sig over øjnene.

"Stakkels pige," råbte han. "Gud hjælpe mig, jeg elsker hende endnu! Men jeg må gå."

"Vi De ikke spise frokost med os?"

"Nej tak, professor, jeg må hjem og pakke. Jeg har allerede sagt farvel til miss Grey. Om to måneder ser De mig igen."

"De vil sandsynligvis finde mig gift."

"Gift!"

"Ja, jeg tænker på at gifte mig."

"Min kære professor, lad mig lykønske Dem af mit ganske hjerte. Jeg havde ingen anelse om det. Hvem er den tilkommende mrs. Grey?"

"Hendes navn er mrs. O'James – en enke af samme nationalitet som De selv. Men for at vende tilbage til vigtigere ting – jeg ville særdeles gerne se korrekturarkene til Deres afhandling om det ormeformede appendix. Det kunne være, jeg kunne skaffe Dem stof til en randbemærkning."

"Deres assistance vil være af uvurderlig nytte for mit arbejde," sagde O'Brien med stor begejstring, og de to mænd sagde hinanden farvel i entreen. Professoren gik ind i spisestuen, hvor hans søster allerede havde taget plads ved bordet.

"Jeg vil lade mig borgerligt vie," bemærkede han, "og det vil jeg også ubetinget tilråde dig."

Professor Ainslie Grey holdt ord. Et fjorten dages ophold i hans forelæsninger tilbød ham en anledning, som var for god til at gå ubenyttet hen. Mrs. O'James var forældreløs, havde ingen slægtninge og næsten ingen venner i England. De blev følgelig viet i al stilhed og rejste til Cambridge sammen, hvor professoren og hans fortryllende kone var til stede ved forskellige akademiske ceremonier og for øvrigt tilbragte deres hvedebrødsdage med ekskursioner til biologiske laboratorier og medicinske biblioteker. Hans videnskabelige venner var fuld af varme lovprisninger ikke alene over mrs. Greys skønhed, men også over den usædvanlige kvikhed og intelligens, som hun viste i diskussioner om fysiologiske spørgsmål. Professoren var selv forbavset over hendes kundskaber. "Du er usædvanlig vel underrettet af en kvinde at være, Jeannette," bemærkede han

ved mere end en anledning. Han var endog villig til at indrømme, at hendes hjerne muligvis var af normal vægt.

En tåget, regnfuld morgen vendte de tilbage til Birchespool, til semestret begyndte den følgende dag, og professor Ainslie Grey var stolt af, at han aldrig havde forsømt en forelæsning. Miss Ada Grey bød dem velkommen hjem med en noget tvungen venlighed og overleverede husets nøgler til den nye herskerinde. Mrs. Grey opfordrede hende varmt til at blive hos dem, men hun erklærede, at hun allerede havde modtaget en indbydelse til en familie, hvor hun ville komme til at opholde sig nogle måneder. Samme aften afrejste hun til det sydlige England.

Et par dage senere bragte pigen straks efter morgenmaden et kort ind i biblioteket, hvor professoren sad og forberedte sig til sin morgenforelæsning. Det var dr. James M'Murdo O'Brien, som meldte sin hjemkomst. Han hilste på professoren med overstrømmende hjertelighed, og denne besvarede hans hilsen på sin sædvanlige kolde, præcise måde.

"De ser, her er foregået forandringer," sagde professoren.

"Ja, det har jeg hørt. Miss Grey fortalte mig det i sine breve, og jeg så en note om det i *British Medical Journal*. Så De er virkelig gift! Det fik De hurtigt og roligt på plads."

"Jeg er konstitutionelt imod alle unødvendige ceremonier. Min hustru er en forstandig kvinde – jeg tror, jeg kan sige, at af en kvinde at være, er hun ligefrem usædvanlig fornuftig. Hun var ganske enig med mig i at tage sagen på den måde."

"Og Deres afhandling om *vallisneria*?"

"Denne ægteskabelige begivenhed har afbrudt mit arbejde på den for en tid, men jeg har allerede genoptaget min

forelæsninger, og jeg skal snart være fuld gang igen."

"Jeg må se miss Grey, inden jeg forlader England. Vi har korresponderet, og jeg tror, at alt går efter ønske. Hun må følge med mig til Australien. Jeg tror ikke, jeg kunne rejse uden hende."

Professoren rystede på hovedet.

"De er ikke så svag af karakter, som De foregiver," sagde han, "den slags spørgsmål er, når alt kommer til alt, uden betydning i sammenligning med livets store pligter."

O'Brien smilede.

"De vil have mig til at bytte min keltiske sjæl ud med en angelsaksisk," sagde han. "Enten er min hjerne for lille eller mit hjerte for stort. Men hvornår kan jeg komme til at hilse på mrs. Grey? Er hun hjemme i eftermiddag?"

"Hun er hjemme nu. Kom ind i dagligstuen. Det vil glæde hende at gøre Deres bekendtskab."

De gik tværs over den tæppebelagte forstue. Professoren åbnede døren til værelset og gik ind, fulgt af sin ven.

Mrs. Grey sad i en kurvestol ved vinduet, lys og feagtig i en løstsiddende, lyserød morgenkjole. Da hun så en fremmed, rejste hun sig og gik ham i møde. Professoren hørte et dumpt fald bag sig. O'Brien var faldet ned i en stol med hånden presset tæt ind til hjertet.

"Jinny," stønnede han, "Jinny!"

Mrs. Grey standsede og stirrede på ham med et fuldstændig udtryksløst ansigt. Så vaklede hun pludselig og ville være faldet om, hvis ikke professoren havde slået armen om hende.

"Prøv denne sofa," sagde han.

Hun sank tilbage på puderne med det samme hvide, kolde døde udtryk i ansigtet. Professoren stod med ryggen til kaminen og så fra den ene til den anden.

"Jaså, O'Brien," sagde han, "så De har allerede gjort min hustrus bekendtskab."

"Deres hustru," sagde hans ven hæst. "Hun er ikke Deres hustru. Gud hjælpe mig; hun er *min* hustru."

Professoren stod som forstenet. Hans lange, tynde fingre knyttede sig krampagtigt, hans hoved sank ned på brystet. De to andre havde kun øje for hinanden.

"Jinny," sagde han.

"James."

"Hvordan kunne du forlade mig på den måde, Jinny? Hvor kunne du have hjerte til at gøre det? Jeg troede, du var død. Jeg sørgede over din død, og du har ladet mig sørge, mens du levede. Du har ødelagt mit liv."

Hun svarede ikke, men lå tilbagelænet mellem puderne med blikket fæstet på ham.

"Hvorfor siger du ikke noget?"

"Fordi du har ret, James. Jeg har behandlet dig grusomt – skammeligt. Men jeg var ikke så slet, som du tror."

"Du flygtede med De Horta."

"Nej, jeg gjorde ikke. Mit bedre Jeg sejrede i sidste øjeblik. Han rejste alene. Men jeg skammede mig for at komme tilbage, efter det, jeg havde skrevet til dig. Jeg kunne ikke se dig igen. Jeg indskibede mig til England under et andet navn, og her har jeg levet siden. Det var, som om jeg begyndte livet på ny. Jeg vidste, du troede, jeg var druknet. Hvem kunne have drømt om,

at skæbnen atter ville føre os sammen! Da professoren spurgte mig –"

Hun holdt inde og snappede efter vejret.

"Du har det ikke godt," sagde professoren. "Hold hovedet lavet, det hjælper på cirkulationen i hjernen." Han glattede puden for hende. "Det gør mig ondt, at jeg er nødt til at forlade Dem, O'Brien, men jeg er nødt til at gå til min forelæsning. Måske træffer jeg Dem her, når jeg kommer tilbage."

Han forlod værelset med et mørkt, strengt ansigtsudtryk. Ikke en af de tre hundrede studenter, som lyttede til hans forelæsning, så nogen forandring i hans væsen eller ydre, og de var langt fra at ane, at den værdige herre bag katederet foran dem nu endelig havde lært, hvor vanskeligt det kan være at hæve sig over sine menneskelige svagheder. Da forelæsningen var forbi, gjorde han sin runde i laboratoriet og kørte derpå tilbage til sit hjem. Han gik ikke ind ad gadedøren, men tog vejen gennem haven til den lukkede glasveranda, som lå udenfor dagligstuen. Da han nærmede sig, hørte han O'Briens og sin kones stemmer i livlig samtale. Han standsede mellem rosentræerne, uvis, om han skulle afbryde dem eller ej. Intet var fjernere fra hans tanke end det at belure dem, men mens han stod og betænkte sig, hørte han ord, som berøvede ham al evne til at tale eller bevæge sig i øjeblikket.

"Du er fremdeles min hustru, Jinny," sagde O'Brien. "Jeg tilgiver dig af mit ganske hjerte, jeg elsker dig, og jeg har aldrig ophørt at elske dig, skønt du havde glemt mig."

"Nej, James, mit hjerte var altid i Melbourne. Jeg har altid været din. Jeg troede, det var bedst for dig at tro mig død."

"Du må vælge mellem os nu, Jinny. Hvis du bestemmer dig til at blive her, så skal jeg ikke sige et ord. Der skal ikke blive nogen skandale, og hvis du derimod følger med mig, så bryder jeg mig ikke det mindste om, hvad folk vil sige. Måske jeg er lige så meget at dadle som du. Jeg tænkte for meget på mit arbejde og for lidt på min hustru."

Professoren hørte den kurrende, kælnelatter, som han kendte så godt.

"Jeg følger med dig, James," sagde hun.

"Og professoren –?"

"Den stakkels professor! Men han vil ikke tage sig det synderligt nær, James, han har ikke noget hjerte."

"Vi må meddele ham vor beslutning."

"Det behøves ikke," sagde professor Ainslie Grey og trådte ind fra verandaen, "jeg har hørt den sidste del af samtalen. Jeg ville ikke afbryde jer, før I kom til et resultat."

O'Brien strakte hånden ud og tog sin kones. De stod sammen, solstrålerne faldt på deres ansigter. Professoren blev stående i døren med hænderne på ryggen. Hans lange, sorte skygge faldt mellem dem.

"De har truffet en fornuftig afgørelse," sagde han. "Rejs tilbage til Australien sammen, og lad fortiden være strøget ud af jeres liv."

"Men De – De," stønnede O'Brien.

Professoren viftede med hånden.

"Bryd Dem ikke om mig," sagde han.

Kvinden udstødte et svagt skrig.

"Hvad kan jeg sige eller gøre," jamrede hun, "hvordan kunne jeg forudse dette? Jeg troede, mit gamle liv var begravet. Men

det er kommet tilbage med alle sine længsler og håb. Hvad skal jeg sige til dig, Ainslie? Jeg har bragt skam og vanære over en hæderlig mand. Jeg har ødelagt dit liv. Hvor du må hade og foragte mig! Jeg ønsker til Gud, at jeg aldrig havde været født."

"Jeg hverken hader eller foragter dig, Jeannette," sagde professoren. "Du er forkert af dig at ønske, at du aldrig havde været født, for du har en stor opgave for dig. Du kan blive en værdig medhjælper for en mand, som videnskaben nærer de største forhåbninger til. Jeg kan ikke med rette dadle dig for, hvad der er hændt. Hvor vidt den individuelle monade kan gøres ansvarlig for arvelige og rodfæstede tendenser, er et spørgsmål, som videnskaben endnu ikke har sagt sit sidste ord om."

Han stod foroverbøjet og førte fingerspidserne mod hinanden som en, der docerer over et alvorligt og abstrakt emne. O'Brien havde gjort et skridt hen imod ham for at sige noget, men den andens stilling og væsen fik ordene til at fryse på hans læber. Trøst eller medfølelse ville være en fornærmelse mod en, som så let kunne lade sine private sorger opsluges af den abstrakte filosofis problemer.

"Det er unyttigt at forlænge situationen," fortsatte professoren i samme afmålte tone. "Min vogn holder for døren. Jeg beder om, at De vil benytte den som Deres egen. Måske det ville være bedst, at De forlod byen så snart som muligt. Dine sager skal blive sendt efter dig, Jeannette."

O'Brien hang med hovedet og nølede.

"Jeg vover næppe at byde Dem hånden," sagde han.

"Tværtimod. Jeg synes, at af os tre er De den, som kommer bedst ud af hele affæren. De har intet at skamme Dem over."

"Deres søster –"

"Jeg skal sørge for, at sagen bliver fremstillet for hende i det rette lys. Farvel! Lad mig få et eksemplar af Deres afhandling. Farvel, Jeannette!"

"Farvel!"

De rakte hinanden hånden og så hinanden et øjeblik ind i øjnene. Det var kun et flygtigt blik, men for første og sidste gang gættede hendes kvindelige instinkt, hvad der foregik inderst inde i den stærke mands sjæl. Hun brast i gråd og slyngede armen om hans hals.

"James, James," råbte hun. "Ser du ikke, at han er ramt lige i hjertet!"

Han skubbede hende roligt væk.

"Jeg er ikke nogen følsom natur," sagde han, "jeg har mine pligter – min afhandling om *vallisneria*. Vognen er der. Din kåbe er i entréen. Sig til John, hvor du vil køre hen. Han vil hente til dig, hvad du behøver. Gå nu."

De to sidste ord var så pludselige, så vulkanske og stod i så stærk modsætning til hans afmålte stemme og maskeagtige ansigt, at de andre to forskrækket skyndte sig bort. Han lukkede døren efter dem og begyndte at gå langsomt op og ned i værelset. Så gik han ind i biblioteket og så ud gennem vinduet. Vognen rullede netop væk. Han opfangede det sidste glimt af den kvinde, som havde været hans hustru, han så hendes yndige lyse hoved og krumningen af hendes smukke hals.

Han gjorde nogle få hurtige skridt mod døren. Men denne tåbelige, meningsløse impuls ophørte straks, og han gik ind i sit studereværelse og fordybede sig i sit arbejde.

Denne ejendommelige huslige begivenhed vakte ikke synderlig opsigt. Professoren havde få personlige venner og gik sjældent ud i selskab. Hans giftermål var løbet så stille af, at de fleste af hans kolleger aldrig havde ophørt at anse ham for ungkarl. Mrs. Esdaile og nogle få andre drøftede sagen, men feltet for deres sladder var ret begrænset, og de kunne gøre ubestemte gisninger om grunden til denne pludselige skilsmisse, så deres interesse for den døde snart hen af mangel på næring.

Professoren var så punktlig som nogensinde i sit auditorium og lige så ivrig som han plejede i at lede arbejdet på laboratoriet. Hjemme i sit studereværelse arbejdede han med en febrilsk iver. Det var ikke noget usædvanligt for hans tjenere at høre hans pens kradsen, når de kom ned om morgenen, eller møde ham på trappen, når han gik tavs og bleg op til sit værelse. Hans venner forsikrede ham forgæves, at et sådant liv måtte undergrave hans helbred. Han forlængede sin arbejdstid, indtil dag og nat næsten var ét langt uophørligt slid.

Der kom en gradvis forandring i hans ydre. Hans træk, som altid havde været skarpe, blev endnu spidsere og mere udprægede. Der kom dybe linjer over panden og ved tindingerne. Hans kinder blev indfaldne og hans ansigtsfarve gusten. Knæene vaklede under ham, når han gik, og engang faldt han, idet han gik ud af auditoriet, og måtte hjælpes ned til vognen.

– Dette skete lige før semestrets slutning og straks efter, at ferien var begyndt, blev de af professorerne, som ikke var bortrejst, meget rystede ved at høre, at deres embedsbroder i fysiologien var så dårlig, at der ikke var noget håb om, at han

kunne komme sig. To fremragende læger havde holdt konsultationer om hans tilfælde uden at være i stand til at sætte navn på den sygdom, han led af. Livskraftens stadige aftagen syntes at være det eneste symptom – en legemlig svækkelse, som ikke berørte åndsevnerne. Han var meget interesseret i sit eget tilfælde og noterede sine subjektive fornemmelser som hjælp til diagnosen. Han talte om sin forestående død på sin sædvanlige usentimentale og noget pedantiske måde. "Det er den individuelle celle," sagde han, "som hævder sin frihed i opposition mod celestaten. Det er opløsningen af et kooperativt samfund. En meget interessant proces."

Og så opløste hans kooperative samfund sig en kold og grå morgen. Han sank rolig og sagte ned i den evige søvn. Hans to læger følte en let forlegenhed, da de skulle udfylde dødsattesten.

"Det er vanskeligt at give det et navn," sagde den ene.

"Meget vanskeligt," sagde den anden.

"Hvis han ikke så udelukkende havde været et forstandsmenneske, ville jeg have sagt, at han døde af en pludselig nervøs rystelse – i virkeligheden af, hvad man vulgært kalder et knust hjerte."

"Jeg tror slet ikke, Grey var et af den slags mennesker."

"Så lad os i hvert tilfælde kalde det et hjertetilfælde," sagde den ældste læge.

Og det gjorde de.

Tilfældet Lady Sannox

Douglas Stones forhold til den bekendte lady Sannox var meget vel kendt både i de fashionable kredse, hvor hun glimrede ved sin skønhed, og i det videnskabelige samfund, der regnede ham for en af sine mest fremragende medlemmer. Det vakte derfor interesse viden om, da det en dag fortæltes, at damen havde taget sløret, og at verden aldrig mere ville få hendes ansigt at se, og da der lige i hælene på dette rygte kom efterretninger om, at den berømte kirurgiske operatør, manden med stålnerverne, om morgenen var blevet fundet siddende på sengen med et idiotisk smil og begge benene i det ene bukseben og den store hjerne lige så værdiløs som en hatfuld grød, følte selv de mest blaserte en behagelig pirring i nerverne, og disse to begivenheder var i flere uger et stående samtaleemne i klubber og middagsselskaber.

Douglas Stone var niogtredivé år og før denne lille tildragelse en af Englands mærkeligste mænd. De, som kendte ham bedst, vidste, at berømt som han var som kirurg, kunne han have nået endnu højere, hvis han havde valgt forskellige andre livsbaner. Han kunne have vundet ry og ære som officer, som opdagelsesrejsende, som politiker, som ingeniør. Han var bestemt til at blive en stor mand, for hans begavelse og dristighed overgik alle andres. I kirurgien kunne ingen måle sig med ham. Hans forvovenhed, hans hurtige skøn, hans intuition tog ganske pusten fra hans kolleger. Atter og atter reddede hans kniv patienten fra den visse død, hvor ingen anden vovede at gøre forsøget. Hans energi, hans kraft, hans fuldblodige

selvtillid – lever ikke erindringen endnu blandt dem, som engang var hans beundrende disciple?

Hans laster var i lige så stor stil som hans begavelse og stak publikum meget mere i øjnene. Skønt hans indtægter som læge var store, rakte de dog ikke til for hans luksuriøse levemåde. I hans sammensatte natur spillede sanserne en stor rolle. Alt, hvad der behagede øjet, øret og ganen var genstand for hans begær. Gamle vines bouquet, duften af sjældne eksotiske planter, formen og farven på Europas fineste porcelæn – alle de penge, som strømmede ind til ham, blev anvendt til at skaffe ham disse ting. Og så kom hans pludselige, vanvittige lidenskab for lady Sannox. Et eneste møde havde været nok til at vække den. Hun var den mest bedårende kvinde i London og den eneste for ham. Han var en af de smukkeste mænd i London, men ikke den eneste for hende. Hun holdt af afveksling og imødekommende overfor de fleste mænd, som bejlede til hendes gunst. Det kan have været årsag eller virkning, at lord Sannox så ud, som om han var halvtreds, skønt han kun var seksogtredivede.

Han var en rolig, stilfærdig, tavs mand, denne lord, med tynde læber og tunge øjenlåg, meget interesseret i havedyrkning, og husligt anlagt. Han havde engang været glad for at spille komedie, havde endog lejet et teater i London og på dets brædder gjort bekendtskab med frøken Marion Dawson, som han havde tilbudt sin hånd, sin titel og tredjedelen af et grevskab. Efter giftermålet havde han fået afsmag for sin tidligere kæphest. Det var end ikke muligt at bevæge ham til af være med i privatkomedie, trods det umiskendelige talent, som han havde vist sig at være i besiddelse af. Han var lykkeligere,

når han plantede og vandede sine krysantemummer og orkideer.

Det var et interessant problem for hans omgangskreds, hvorvidt han var fuldkommen blind eller med vilje lukkede øjnene. Kendte han sin hustrus eventyr og så gennem fingre med dem, eller var han bare en godtroende, forelsket nar? Det var et spørgsmål, som ofte blev diskuteret ved teen i hyggelige små boudoirer eller i rygeværelset i klubberne. Hans forhold var genstand for skarpe og hånlige kommentarer fra mændene. Der var kun en af dem, som havde et godt ord at sige for ham, og han var det tavseste medlem af klubben. Han havde set ham ride en hest til ved universitetet, og det syntes at have gjort indtryk på ham.

Men da Douglas Stone blev den foretrukne, måtte al tvivl om lord Stones kundskab eller uvidenhed forsvinde. Der var intet underfundigt ved Stone. Han lod hånt om alle forsigtighedsregler og alle konveniensens påbud. Skandalen var åbenlys. Et lærd selskab offentliggjorde, at hans navn var strøget på listen over vicepræsidenterne. Nogle af hans venner bønnfaldt ham om at tage hensyn til sit professionelle ry. Han bandede dem alle tre og gik ud for at købe noget flitterstads til damen for 40 £. Han besøgte hende hver aften, og hun kørte i hans vogn hver eftermiddag. Ingen af dem søgte at lægge skjul på forholdet, men til sidst indtraf der en lille hændelse, som afbrød det.

Det var en uhyggelig vinteraften, meget kold og blæsende. Hvert nyt vindstød drev regn og slud mod ruderne, vandet silede ned fra tagrenderne og plaskede i rendestenene. Douglas Stone havde spist sin middag og sad nu ved kaminen i sit

kontor, med et glas fin portvin på malakitbordet ved siden af sig. Idet han førte det til munden, holdt han det op mod lampelyset og betragtede med en kenders blik den tynde hinde, som svømmede ovenpå dens rubinrøde bølger. Ilden i kaminen flammede i samme øjeblik op og kastede et skarpt lys på hans dristige, skarptskårne ansigt, med dets vidtåbne grå øjne, dets tykke og alligevel faste læber og den store, firkantede kæbe, som havde noget romersk ved sin kraft og sanselighed. Han smilede ved sig selv fra tid til anden, mens han lænede sig tilbage i sin magelige stol. Han havde også god grund til at være fornøjet, for han havde samme dag imod seks kollegers advarsel udført en operation, som var enestående i sin art, og resultatet havde været over al forventning glimrende. Ingen anden mand i London ville have haft mod til at planlægge eller dygtighed til at udføre et så voveligt kunststykke.

Men han havde lovet lady Sannox at besøge hende i aften, og klokken var allerede halv ni. Han havde stukket armen ud for at ringe efter vognen, da han hørte det dumpe slag af dørhammeren. Et øjeblik efter hørtes trin i entreen, og tjeneren bankede på døren.

"Der er en patient konsultationsværelset, hr. doktor."

"Er det for ham selv?"

"Nej, jeg tror han vil have doktoren med ud."

"Det er for sent," sagde Douglas Stone gnavent. "Jeg kan ikke komme."

"Her er hans kort."

Tjeneren præsenterede ham kortet på den guldbakke, som en statsministerfrue havde foræret ham.

"Hamil Ali, Smyrna. Hum! Fyren er åbenbart tyrker."

"Ja, hr. doktor. Han ser ud, som han var en udlænding. Og han er forfærdelig ude af det."

"Ja, det hjælper ikke. Jeg er optaget, jeg skal et andet sted hen. Men jeg vil snakke med ham. Vis ham herind, Pim."

Et par sekunder efter åbnede tjeneren døren og viste en lille, skrøbelig mand ind, som gik foroverbøjet og havde den fremskudte holdning af hovedet og de sammenknebne øjne, som følger med nærsynethed. Hans ansigtsfarve var meget mørk, og hans hår og skæg kulørt. I den ene hånd holdt han en turban af hvidt musselin med røde striber, i den anden en lille læderpung.

"God aften," sagde Douglas Stone, da tjeneren havde lukket døren. "De taler vel engelsk?"

"Ja, hr. doktor. Jeg er fra Lilleasien, men jeg taler engelsk, når jeg taler langsomt."

"De ville have mig med ud?"

"Ja, hr. doktor. Jeg ville særdeles gerne, at De ville tilse min kone."

"Jeg kan komme i morgen tidlig, men jeg er optaget i aften."

Tyrkens svar var ejendommeligt. Han trak i snoren, som lukkede for læderpungen, og lod en strøm af guld flyde ud på bordet.

"Her er 100 pund," sagde han, "og jeg lover Dem, at det ikke vil tage en time. Jeg har en droske stående herude."

Douglas Stone så på sit ur. En time ville ikke gøre det for sent til at besøge lady Sannox. Han havde været der senere. Og salæret var ualmindelig stort. Hans kreditorer havde været påtrængende på det sidste, og han havde ikke råd til at lade en sådan chance gå fra sig. Han ville komme.

"Hvad er det i vejen med Deres kone?" spurgte han.

"Åh, det er et sørgeligt tilfælde! Forfærdelig sørgeligt! De har vel ikke hørt om Almohades dolke?"

"Aldrig."

"Ah, det er østerlandske dolke, meget gamle og af en egen form, med et håndtag som en stigsøjle. Jeg er antikvitetshandler, ser De, og derfor er jeg kommet til England fra Smyrna, men næste uge rejser jeg hjem igen. Jeg bragte mange ting med mig og har kun få ting tilbage, men blandt dem er, til min ulykke, en af disse dolke."

"Vær så venlig at erindre, at jeg kun har lidt tid," sagde Douglas Stone noget utålmodigt, "hav den godhed at indskrænke Dem til de mest nødvendige detaljer."

"De vil forstå, at dette er nødvendigt. I dag faldt min kone besvimet om i det værelse, hvor jeg har mine varer, og hun skar sin underlæbe på denne forbandede dolk."

"Godt, jeg forstår," sagde Douglas Stone og rejste sig op. "De ønsker, at jeg skal forbinde såret?"

"Nej, nej det er værre end som så."

"Hvad da?"

"Disse dolke er forgiftede."

"Forgiftede!"

"Ja, og der er ingen mand i Østen eller Vesten, som nu kan sige hvilken gift det er, og om der findes en modgift. Men alt hvad der vides om det, er kendt for mig, for min fader drev forretningen før mig, og vi havde meget at gøre med disse forgiftede våben."

"Hvad er symptomerne?"

"Dyb søvn og døden indenfor tredive timer."

"Og De siger, der ikke er noget middel mod den? Hvorfor vil De da betale mig dette store honorar?"

"Ingen medicin kan hjælpe, men kniven."

"Og hvorledes?"

"Giften absorberes langsomt, den bliver i såret flere timer."

"Det kunne måske hjælpe at rense såret med karbolsyre?"

"Ikke mere, end det ville hjælpe ved et slangebids. Den er for snigende og for dødelig."

"Såret må altså skæres ud?"

"Sådan er det. Hvis det er i fingeren, skær fingeren af. Sådan sagde min fader altid. Men tænk på, hvor dette sår er, og at det er min kone. Det er frygteligt."

Men vanen gør et menneske fortrolig med den slags uhyggelige ting og sløver sympatien. For Douglas Stone var dette allerede et interessant tilfælde, og han tog ingen notits af mandens svage betænkeligheder.

"Det lader til at være det eneste, man har at gøre," sagde han kort. "Det er bedre at miste læben end livet."

"Ak ja, jeg ved, at De har ret. Nuvel, det er skæbnen, og man må finde sig i det. Jeg har drosken dernede, og De vil altså komme med mig og foretage denne operation."

Douglas Stone tog en æske med instrumenter ud af et skab og puttede den sammen med en bandagerulle og noget charpi i lommen. Han havde ingen tid at spille, hvis han skulle besøge lady Sannox.

"Jeg er klar," sagde han, idet han tog sin frakke på. "Vil De have et glas vin, før De går ud i kulden igen?"

Hans gæst veg tilbage og løftede afværgende hånden.

"De glemmer, at jeg er en muselmand og en lydig discipel af Profeten," sagde han. "Men sig mig, hvad der er i den grønne flaske, som De stak i lommen."

"Det er kloroform."

"Åh, det er også en forbudt ting for os."

"Hvad for noget! Vil De lade Deres kone gennemgå en operation uden bedøvelsesmiddel?"

"Å, hun vil ikke føle noget, den stakkel. Den dybe søvn, som er giftenes første virkning, har allerede indfundet sig. Og jeg har desuden givet hende lidt af vor Smyrna-opium. Kom, hr. doktor, der er allerede gået en time."

Da de trådte ud på den mørke gade, plaskede regnen dem i ansigtet og entrélampen, som hang ned fra armen på en moderne karyatide blev blæst ud af vinden. Pim, tjeneren, lukkede den tunge dør igen, han måtte kæmpe med vinden for at få den lukket, mens de to mænd famlede sig frem til det gule skær, som viste, hvor drosken holdt. Et øjeblik efter kørte de hurtigt ned gennem gaden.

"Er det langt væk?" spurgte Douglas Stone.

"Nej da. Vi bor i et ganske lille hus ved Euston Road."

Kirurgen lod sit ur repetere og lyttede til de svage slag, som sagde ham tiden. Den var et kvarter over ni. Han beregnede afstandene og den korte tid, det ville tage at udføre en så ubetydelig operation. Han burde kunne være hos lady Sannox klokken ti. Gennem de duggede vinduer så han gaslygterne fare forbi og lejlighedsvis det stærkere lys fra et butiksvindue. Regnen piskede på vognens lædertag, og vand og mudder sprøjtede op fra hjulene, mens de rullede afsted. Hans ledsagers hvide hoveddækning glimtede frem af mørket overfor

ham. Kirurgen følte i sine lommer og ordnede nålene, bindet og sikkerhedsnålene, så at ingen tid skulle spildes, når de nåede frem. Det kogte i ham af utålmodighed, og han trommede med foden i gulvet.

Men til sidst sagtnede drosken farten og standsede. Douglas Stone var ude af den på et øjeblik, og Smyrna-købmanden fulgte ham lige i hælene.

"De kan vente," sagde han til kusken.

Det var et tarveligt udseende hus i en smal og smudsig gade. Lægen, som var godt kendt i London, kastede et hurtigt blik omkring sig, men man kunne ikke skelne noget, der var ingen butikker, ingen køretøjer, intet uden en dobbelt række ensformige, kasseagtige huse, en dobbelt række våde stenfliser, som skinnede i lyset fra vognlygterne, og to fossende bække i rendestenene. Malingen på døren foran dem var afskallet og falmet, og det svage lys, som faldt gennem ruden over den, viste, hvor beskidt og støvet den var. Ovenpå i et af soveværelserne var der et mat, gult lysskær. Købmanden bankede stærkt på, og da han vendte ansigtet mod lyset, så Douglas Stone, at det var fortrukket af angst. Døren blev lukket op, og en ældre kvinde stod i åbningen.

"Er alt vel?" stønnede købmanden.

"Hun er, som da De forlod hende."

"Hun har ikke talt?"

"Nej, hun ligger i dyb søvn."

Købmanden lukkede døren, og Douglas Stone gik ind i den smalle gang, idet han noget overrasket så sig om. Der var ingen måtte, ingen voksdug, ingen knagerække. Tykt, gråt støv og tætte edderkoppespind mødte hans øjne over alt. Da han fulgte

den gamle kvinde op af trappen, genlød det tavse hus af hans faste skridt. Der var intet tæppe.

Soveværelset lå på anden etage. Douglas Stone fulgte den gamle tjenestepige ind i det med købmanden i hælene på sig. Her var der i det mindste møbler og det i overflod. Gulvet var ganske dækket med tyrkiske skabe, indlagte borde, ringbrynjer, underlige piber og gammeldags våben. En eneste lille lampe stod på en hylde på væggen. Douglas Stone tog den ned, og idet han banede sig vej mellem alt skramlet, gik han hen til en divan, som stod i et hjørne, og hvorpå der lå en kvinde i tyrkisk dragt med yashmak og slør. Den nederste del af ansigtet var blottet, og lægen så et ujævnt sår, som løb i zigzag langs underlæben.

"De vil undskylde yashmak'en," sagde tyrken. "De kender vore skikke i Østen."

Men kirurgen tænkte ikke på yashmak'en. Dette var ikke en kvinde for ham, det var et tilfælde. Han bøjede sig ned og undersøgte såret omhyggeligt.

"Der er ikke noget tegn på betændelse," sagde han. "Vi kan udsætte operationen, indtil der udvikler sig lokale symptomer."

Ægtemanden vred sine hænder i ubetvingelig sindsbevægelse.

"Å doktor, doktor," råbte han. "Opsæt det ikke. De ved ikke ... det er dødeligt. Jeg ved det, og jeg giver Dem mit ord på, at en operation er absolut nødvendig. Kun kniven kan frelse hende."

"Jeg er alligevel tilbøjelig til at vente," sagde Douglas Stone.

"Det er nok," råbte tyrken vredt. "Hvert minut er af vigtighed, og jeg kan ikke stå her og se på, at man lader min hustru dø. Jeg

har ikke andet at gøre end takke Dem, fordi De kom, og hente en anden læge, før det bliver for sent."

Douglas Stone betænkte sig. Han havde ikke lyst til at give da 100 pund tilbage. Men hvis han gav patienten fra sig, måtte han naturligvis også tilbagelevere pengene. Og hvis tyrken havde ret, og kvinden døde, ville han komme i en ubehagelig stilling.

"De har personlig erfaring med giftens virkning?" spurgte han.

"Ja."

"Og De påstår, at en operation er nødvendig?"

"Jeg sværger det ved alt, jeg holder helligt."

"Hendes ansigt vil blive frygtelig vansiret."

"Jeg kan forstå, at det ikke vil blive en smuk mund at kysse."

Douglas Stone vendte sig harmfuldt om mod manden. Det var en brutal bemærkning. Men tyrkerne har deres egen måde at tænke og tale på, og der var ikke nogen tid til at skændes. Douglas Stone tog en kniv frem, lukkede den op og følte på den skarpe, fine æg med pegefingeren. Så holdt han lampen nærmere hen til den sovende. To mørke øjne så op på ham gennem åbningen i yashmak'en ... pupillen i dem var sammentrukket, så den næsten ikke kunne ses.

"De har givet hende en kraftig dosis opium."

"Ja, hun har fået en god dosis."

Han betragtede igen de mørke øjne, som så lige ind i hans egne. De var matte og glansløse, men mens han stirrede på dem, kom der et lille, skiftende glimt i dem, og læberne skælvede.

"Hun er ikke absolut uden bevidsthed," sagde han.

"Ville det ikke være bedst at bruge kniven, mens det vil være smertefrit?"

Den samme tanke var farende gennem lægens hjerne. Han trak den såredes læbe frem med en tang, og med to hurtige snit skar han et bredt V-formet stykke ud. Kvinden sprang op fra sofaen med et frygteligt, gurglende skrig. Hendes yashmak blev revet bort fra ansigtet. Det var et ansigt, han kendte; til trods for den udstående overlæbe og blodet var det et kendt ansigt. Hun vedblev at holde hånden op mod åbningen og skrigte. Douglas Stone satte sig ned på divanen med sin kniv og sin tang. Værelset løb rundt for ham, og han havde en følelse, som om hans hoved blev sprættet op bag ørene. En tilskuer ville have sagt, at af de to var hans ansigt mest skrækkindjagende. Som i en drøm eller som om han så på et skuespil, var han sig bevidst, at tyrkens hår og skæg lå på bordet, og at lord Sannox stod og lænede sig mod væggen og lo stille. Skrigene var døet bort nu, og det frygtelige hoved var faldet tilbage på puden, men Douglas Stone sad fremdeles ubevægelig, og lord Sannox stod stadig og lo.

"Denne operation var virkelig nødvendig for Marion," sagde han. "Ikke fysisk, men moralsk, ser De, moralsk."

Douglas Stone bøjede sig forover og begyndte at lege med frynserne på sengetæppet. Hans kniv faldt til gulvet med en metallisk lyd, men han havde stadig tangen og noget andet i hånden.

"Jeg har længe tænkt på at statuere et eksempel," sagde lord Sannox venligt. "Deres brev gik forkert i onsdags, og jeg har det her i lommen. Jeg havde en hel del besvær med at få bragt min

plan til udførelse. I parentes bemærket, så stammer såret ikke fra noget, der er farligere end min signetring."

Han kastede et skarpt blik på den tavse læge og spændte den lille revolver, som han havde i brystlommen. Men Douglas Stone blev ved at sidde og trække i tæppets frynser.

"De ser altså, at De trods alt har nået frem til Deres stævnemøde," sagde lord Sannox.

Og da begyndte Douglas Stone at le. Han lo højt og længe. Men lord Sannox lo ikke mere. Noget, som lignede frygt, gjorde hans træk hårdere og skarpere. Han gik ud af værelset, og han gik på tæerne. Den gamle pige ventede udenfor.

"Hjælp Deres frue, når hun vågner," sagde lord Sannox.

Derpå gik han ned på gade. Drosken holdt foran døren, og kusken hilste.

"John," sagde lord Sannox, "kør doktoren hjem først. De bliver nok nødt til at hjælpe ham ned af trappen. Sig til hans tjener, at han er blevet syg, mens han tilså en patient."

"Javel, Deres Herlighed."

"Bagefter kan De køre lady Sannox hjem."

"Og Deres Herlighed selv?"

"Å, min adresse de første par måneder vil være Hotel de Roma, Venedig. Sørg for, at mine breve bliver sendt dertil. Og sig til Stevens, at han skal udstille de violette krysantemum næste mandag og telegrafere resultatet til mig."

To diplomater

Udenrigsministeren lå i sengen med gigt. Han havde måttet holde sig inde en uge, og han havde været fraværende fra to statsrådsmøder på et tidspunkt, hvor der stilledes store krav til hans departement. Han havde ganske vist en udmærket sekretær og en beundringsværdig ekspeditionschef, men ministeren var en mand med så stor erfaring og så prøvet klogskab, at alting gik aflave i hans fravær. Når hans hånd lå på roret, kløvede det store statsskib let og elegant bølgerne, men når den blev taget væk, tumlede og huggede det indtil tolv engelske redaktører rejste sig i deres alvidenhed og pegede hver på sin forskellige taktik, som hver især var den eneste vej til ro og sikkerhed. Så var det, at oppositionen sagde letsindige ting, og den plagede premierminister bad for sin fraværende kollega.

Udenrigsministeren sad i sit påklædningsværelse i det store hus i Cavendish Square. Det var i maj, og han kunne se det friske grønne på træerne i den lille firkantede have, men til trods for solskinnet brændte der et bål i kaminen i sygeværelset. Den store statsmand sad en mørkerød plysses lænestol, hans hoved lå på en silkepude, den ene fod var strakt ud og hvilede på en høj, polstret skammel. Hans furede, frit formede ansigt og rolige, dybtliggende øjne var vendt op mod det udskårne og malede loft med det uudgrundelige udtryk, som havde vakt fortvivlelse og beundring hos hans kolleger på fastlandet under den berømte kongres, da han gjorde sin første indtrædelse på det europæiske diplomatis arena. For nærværende øjeblik havde imidlertid hans evne til at skjule sine følelser svigtet ham, og

linjerne om hans strenge, lige mund og rynkerne i hans brede, fremspringende pande viste tydeligt, at han fortæredes af rastløshed og utålmodighed.

Og der var sandelig nok, som kunne ærgre en mand, for han havde meget at tænke på og var berøvet evnen til at tænke. Der var for eksempel spørgsmålet vedrørende Dobrutscha og skibsfarten på Donaus munding, som skulle afgøres. Den russiske kansler havde sendt en mesterlig fremstilling af sagen, og det var ministerens yndlingsærgerrighed at besvare den på en værdig måde. Så var der blokaden af Kreta og den britiske flåde, som lå udenfor Kap Matapan og ventede på ordrer, som måske kunne bestemme Europas fremtidshistorie. Og så var der disse tre ulykkelige turister i Makedonien, hvis slægtninge hvert øjeblik ventede at få tilstillet et øre eller en finger af dem, da den umådelige løsesum ikke var blevet leveret. De måtte hentes ud af disse bjerge ved magt eller ved diplomati, ellers ville det rasende folk udgyde deres vrede over Downing Street. Alle disse opgaver ventede på en løsning, og her sad udenrigsministeren i sin lænestol med alle sine tanker og al sin opmærksomhed henvendt på sin højre storetå! Det var ydmygende – frygteligt ydmygende! Hans forstand oprørtes ved det. Han havde haft respekt for sig selv, respekt for sin egen vilje, men hvad var det for en maskine, der således kunne bringes så rent i ulave af et lille stykke betændt brusk? Han stønnede og vred sig på sine puder.

Men når alt kom til alt, var det så aldeles umuligt, at han kunne gå i Underhuset? Måske doktoren overdrev sine betænkkeligheder. Der var statsrådsmøde i dag. Han så på uret. Det måtte næsten være forbi ved denne tid. Men han kunne

måske i det mindste vove af køre så langt som til Westminster. Han skubbede det lille, runde bord med medicinflaskerne til side, og idet han rejste sig op ved at støtte hænderne mod stolens armlæn, greb han en tyk egestok og humpede langsomt over gulvet. For et øjeblik syntes hans ånds- og legemskraft at vende tilbage, da han satte sig i bevægelse. Den engelske flåde skulle sejle fra Kap Matapan. Man skulle sætte tyrkerne under pres. Man skulle vis grækerne – Av! I et øjeblik forsvandt Middelhavet, og der blev intet tilbage uden den umådelige, påtrængende, uforglemmelige, glohede tå. Han vaklede hen til vinduet og hvilede sin venstre hånd i vindueskarmen, mens han støttede sig til stokken med den højre. Udenfor havde han den lyse, kølige have, nogle få velklædte forbipasserende og en enkelt, net udstyret vogn, som kørte bort fra hans dør. Hans hurtige blik opfangede våbenet over vogndøren, hans læber pressede sig sammen et øjeblik, og hans buskede øjenbryn rynkede sig. Han humpede tilbage til lænestolen og slog på gongongen, som han havde stående på bordet.

"Bed lady Clara komme til mig," sagde han, da tjeneren trådte ind.

Det var tydeligt, at det var umuligt at tænke på at gå i Underhuset. Smerterne i foden advarede ham mod at tro, at doktoren havde overdrevet anfaldets betænkelighed. Men han havde haft en ærgrelse netop nu, som for øjeblikket havde bragt hans fysiske lidelser i forglemmelse. Han bankede utålmodigt i gulvet med stokken, indtil døren til påklædningsværelset gik op, og en høj, elegant dame trådte ind i rummet. Hendes hår var gråsprængt, men hendes rolige, elskværdige ansigt havde hele ungdommens friskhed, og hendes grønne fløjskjole med

guldbroderier foran og på skuldrene lod hver linje af hendes smukke, fyldige figur komme til sin ret.

"Du sendte bud efter mig, Charles?"

"Hvis vogn var det, som kørte bort netop nu?"

"Aha, du har været oppe!" sagde hun og rystede bebrejdende på hovedet, "hvor kan du være så ufornuftig? Hvad skal jeg sige til sir William, når han kommer? Du ved, han frasiger sig patienterne, når de er ulydige."

"I dette tilfælde bliver det. måske patienten, som frasiger sig ham," sagde ministeren gnavent, "men jeg må bede dig besvare mit spørgsmål, Clara."

"O, vognen! Det må have været lord Arthur Silverthorpes."

"Jeg så de tre bjælker på døren," mumlede patienten.

Lady Clara rettede sig op og åbnede sine store blå øjne.

"Hvorfor spørger du så?" sagde hun. "Man kunne næsten tro, du ville lægge en fælde for mig, Charles! Ventede du, at jeg skulle lyve for dig? Du har ikke taget dit lithiumpulver."

"For Guds skyld, plag mig ikke med det! Jeg spurgte, fordi det overraskede mig, at lord Arthur kom på visit her. Jeg troede, jeg havde udtalt mig tydeligt nok om den ting, Clara. Hvem tog imod ham?"

"Jeg. Det vil sige, jeg og Ida."

"Jeg vil ikke have, han skal komme sammen med Ida. Jeg synes ikke om det. Sagen er gået for vidt allerede."

Lady Clara satte sig ned og tog ministerens hånd, som hun klappede kærligt.

"Nu har du sagt det, Charles," sagde hun. "Det er gået for vidt – jeg giver dig mit ord på, at jeg ikke havde anelse om det, før det var for sent at råde bod på det. Jeg kan have været at dadle –

uden tvivl, men det kom alt sammen så pludseligt. Den allersidste del af sæsonen og en uge hos lord Donnythorne. Det var det hele. Men ak, Charlie, hun elsker ham så højt, og hun er vort eneste barn! Hvordan kan vi gøre hende ulykkelig?"

"Sludder," sagde ministeren utålmodigt, idet han bankede med hånden på armlænet. "Dette går for vidt. Jeg siger dig, Clara, at alle mine officielle pligter, hele dette store riges anliggender, skaffer mig ikke så mange bekymringer som Ida."

"Men hun er vort eneste barn, Charles."

"Desto mere grund til, at hun ikke skal indgå en mesalliance."

"Mesalliance, Charles! Lord Arthur Silverthorpe, hertugen af Tavistocks søn med et stamtræ, der går helt tilbage til Heptarkiet."

Ministeren trak på skuldrene.

"Lord Arthur er fjerde søn af den fattigste hertug i England," sagde han. "Han har hverken udsigter eller stilling."

"Men Charlie, du kunne jo skaffe ham begge dele."

"Jeg synes ikke om ham. Jeg vil nødig komme ind i den familie."

"Men tænk på Ida! Du ved, hvor svagt hendes helbred er. Hun elsker ham af sit hele hjerte. Du kan ikke være så hård at ville skille dem ad, Charles."

Der blev banket på døren. Lady Charles gik hen og lukkede op.

"Hvad er der, Thomas?"

"Undskyld, mylady, statsministeren er nedenunder."

"Vis ham op, Thomas."

"Nu må du ikke komme i affekt over statssanger, Charlie. Vær rolig og fornuftig, så er du sød. Jeg er vis på, jeg kan stole på

dig."

Hun kastede et let sjal over patientens skuldre og smuttede ind i soveværelset i samme øjeblik, som den store mand blev vist ind i påklædningsværelset.

"Min kære Charles," sagde han venligt, idet han trådte ind i værelset med den drengeagtige livlighed, han var bekendt for. "Jeg håber, De befinder Dem bedre. Næsten arbejdsdygtig, hvad? Vi savner Dem sørgeligt både i Underhuset og i Statsrådet. Det trækker op til storm i anledning af den græske affære. *Times* var meget ubehagelig i dag."

"Ja, jeg så det," sagde patienten, idet han smilede op til sin overordnede. "Godt, vi må lade dem se, at landet endnu ikke regeres af pressen endnu. Vi må holde kursen uden at vakle."

"Ganske vist, Charles, uden tvivl," samtykkede ministeren med hænderne i lommen.

"Det var meget venligt af Dem at komme herop. Jeg er meget utålmodig efter at høre, hvad der foregik i Statsrådet."

"Rene formaliteter, intet andet. Apropos – de makedonske fanger er blevet befriet."

"Gudskelov for det!"

"Vi opsatte alle de øvrige sager til næste uge for at kunne nyde godt af Deres råd. Spørgsmålet om opløsning begynder at trænge sig på. Beretningerne fra provinsen lyder udmærkede."

Udenrigsministeren bevægede sig utålmodigt og stønnede.

"Er der nogle specielle nyheder fra departementet?" sagde han.

"Ja, det er sandt, jeg havde næsten glemt det. Det er en af grundene til mit besøg. Sir Algernon Jones har opgivet sin stilling i Tanger. Den er ledig nu."

"Man bør besætte den snarest muligt. Jo længere ophold, jo flere ansøgere."

"Åh protektionen, protektionen!" sukkede premierministeren. "Ethvert ledigt embede skaffer os en tvivlsom ven og et dusin afgjorte fjender. Hvem er så bitter som en skuffet ansøger? Men De har ret, Charles. Det er bedst at besætte posten straks, i særdeleshed da der er nogle uroligheder i Marokko. Jeg er blevet betydet, at hertugen af Tavistock ønsker stillingen til sin fjerde søn, lord Arthur Silverthorpe. Vi har lidt forpligtelser overfor hertugen."

Udenrigsministeren rejste sig op i sin iver.

"Min kære ven," sagde han, "det er netop den mand, jeg ville have foreslået. Lord Arthur burde meget hellere være i Tanger end i –"

"Cavendish Square?" foreslog hans overordnede med et skælmsk blik.

"Vel, lad os sige London. Han har et smukt væsen og takt. Han var i Konstantinopel i Nortons tid."

"Han taler altså arabisk?"

"En smule. Men han taler udmærket fransk."

"Ja, så lader vi ham blive udnævnt. Jeg skal besørge det i Deres fravær. Er der noget andet, jeg kan gøre for Dem?"

"Nej, jeg håber, jeg kan være i Underhuset på mandag."

"Jeg regner med Dem. Vi savner Dem hele tiden. *Times* vil forsøge at skade os med den græske affære. Disse forfattere af ledende artikler er nogle forfærdelig ansvarsløse mennesker, Charles. Der er ikke nogen måde at få gendrevet dem på, hvor urimelige deres påstande end kan være. Farvel! Farvel!"

Han rystede patientens hånd, gjorde et flot sving med sin bredskyggede hat og ilede ud af værelset med samme elasticitet og energi, som da han trådte ind.

Tjeneren havde allerede åbnet den store dobbeltdør for at følge den høje gæst til vogns, da en dame kom ud af salonen og lagde sin hånd på hans arm. Mellem de halvt åbne portierer af presset fløjl kiggede et lille, blegt ansigt ud, halvt ængsteligt, halvt nysgerrigt.

"Må jeg tale et ord med Dem?"

"Naturligvis, lady Clara."

"Jeg håber, det ikke er påtrængende. Jeg ville ikke for alt i verden overskride grænserne –"

"Min kære lady Clara!" afbrød premierministeren med et ungdommeligt buk og vift med hatten.

"Svar mig ikke, hvis jeg går for vidt. Men jeg ved, at lord Arthur Silverthorpe søger stillingen i Tanger. Er det en utilbørlig frihed at spørge, hvad udsigter han har?"

"Posten er besat."

"O!"

Der var et skuffet ansigt i forgrunden og et i baggrunden.

"Og lord Arthur har fået den."

Premierministeren lo over sin lille skalkagtighed.

"Vi har netop afgjort det," fortsatte han. "Lord Arthur skal rejse derned om en uge. Det glæder mig at se, at ansættelsen vinder Deres bifald, lady Clara. Tanger er et særdeles interessant sted. Jeg skal til middag i Windsor, så De vil nok undskylde, at jeg forlader Dem. Jeg håber, lord Charles snart vil blive rask. Men det kan vel næppe undgås med en så udmærket plejerske."

Han bukkede, vinkede og forsvandt inde i vognen. Da han kørte borte, kunne lady Clara se, at han allerede var fordybet i en roman i papirbind [Note 1](#).

Hun skubbede fløjlsportiererne til side og trådte ind i dagligstuen. Hendes datter stod ved vinduet, belyst af solstrålerne. Hun var høj, spæd af vækst og ualmindelig smuk, hendes træk og figur lignede moderens, men var blødere, finere og svagere. Det gyldne lys glimtede i hendes tykke, lyse hår og kærtegnede den hvide, yndige hals. Hendes fine små hænder var presset mod hinanden, og hendes blå øjne så bønfoldende mod moderen.

"Tåbelige pige! Tåbelige pige!" sagde lady Clara som svar på det anråbende blik. Hun lagde armen om datterens skuldre og trak hende ind til sig. "Det er et meget behageligt sted for en kort tid. Det vil være en overgangspost til noget bedre."

"Men nu, mama, allerede om en uge! Stakkels Arthur!"

"Han vil blive meget glad."

"Hvad! Glad over at skilles fra mig?"

"Han behøver ikke at skilles fra dig. Du skal rejse med ham."

"Å, mama!"

"Jo, det er mit alvor."

"Å mama, om en uge?"

"Ja vist. Der kan gøres meget på en uge. Jeg bestiller dit udstyr i dag."

"Å, du kære, dejlige mama! Men jeg er så bange! Og papa? Å kære, jeg er så bange!"

"Din papa er diplomat, min kære."

"Å, mama."

"Men mellem os sagt, så har han fået en diplomat til kone også. Hvis han kan regere land og rige, så tænker jeg dog, at jeg kan regere ham, Ida. Hvor længe har du været forlovet, barn?"

"Over to måneder, mama."

"Så er det også på tide, der kommer en afgørelse. Lord Arthur kan ikke forlade England uden dig. Du må rejse til Tanger som hans hustru. Sæt dig nu der på sofaen og lad *mig* klare det alene. – Der er sir Williams vogn. Jeg tror nok, jeg ved, hvordan sir William skal tages. James, bed doktoren komme herind!"

En tung tospænder var kørt op foran døren, og der lød et enkelt højtideligt slag på dørhammeren. Et øjeblik efter viste tjeneren den berømte læge ind i dagligstuen. Det var en lille, glatbarberet mand i en gammeldags sort skødefrakke og hvidt slips og høj flip. Han svingede en guldlorgnet i hånden, mens han gik over gulvet og bøjede sig forover med et granskende, blinkende udtryk, som fremmanede anelser om alle de vanskelige og indviklede tilfælde, han havde gennemskuet.

"Ah," sagde han, idet han trådte ind. "Min unge patient! Jeg er glad ved, at lejligheden tilbyder sig."

"Ja, jeg ønskede at tale med Dem om hende, sir William. Sæt Dem blot ned i denne lænestol."

"Tak, jeg vil sætte mig ved siden af lady Ida, sagde han, idet han tog plads på sofaen. Hun ser bedre ud, mindre anæmisk, og pulsen er fuldere. Lidt farve har hun også, og den er ikke hektisk."

"Jeg føler mig bedre, sir William."

"Men hun har fremdeles smerter i den ene side."

"Å, de smerter!" Han bankede hende let under kravebenet og bøjede sig så forover med stetoskopet i øret. "Fremdeles en mat

lyd, – fremdeles en let susen," mumlede han.

"De talte om en forandring, doktor."

"Ja, en fornuftig forandring ville være tilrådelig."

"De sagde et tørt klima. Jeg ønsker at følge Deres råd efter bogstaven."

"De har altid været mønsterpatienter."

"Vi vil gerne være det, i hvert fald. De sagde et tørt klima."

"Sagde jeg det? Jeg husker ikke så nøje enkelthederne i vor samtale. Men et tørt klima er ganske sikkert det bedste."

"Hvilket?"

"Ja, jeg tror, en patient bør have lov til at vælge lidt. Jeg vil ikke være despotisk. Der er mange steder, der kunne passe – Engadin, Centraleuropa, Ægypten, Algier, hvad De nu bedst synes om."

"Jeg har hørt, at Tanger bliver meget rost."

"Ja bestemt, der er meget tørt."

"Hører du det, Ida? Sir William siger, at du skal rejse til Tanger."

"Eller til et and–"

"Nej, nej, sir William! Vi føler os mest trygge, når vi adlyder blindt. De har sagt Tanger, og vi vil prøve Tanger."

"Sandelig, lady Clara, Deres ubetingede tillid er meget smigrende. Det er ikke enhver, som ville være så rede til at ofre sine egne ønsker og planer."

"Vi kender Deres dygtighed og erfaring, sir William. Ida skal prøve Tanger. Jeg er vis på, hun vil have godt af det."

"Det er jeg slet ikke i tvivl om."

"Men De kender jo lord Charles. Han er lidt tilbøjelig til gerne at ville have det sidste ord. Jeg håber, De vil være bestemt over

for ham."

"Jeg er sikker på, at når lord Charles gør mig den ære at bede om mit råd, så vil han ikke bringe mig i en falsk stilling ved ikke at følge det."

Den betitlede læge svingede guldlorgnetten og rakte en protesterende hånd ud.

"Nej, nej, men De må bestemt fastholde, at Ida skal rejse til Tanger."

"Når jeg efter nøje overvejelse er kommet til den overbevisning, at Tanger er det bedste sted for vor unge patient, så tror jeg ikke, at jeg så let skal skifte mening."

"Nej, naturligvis."

"Jeg skal tale med lord Charles om det, når jeg går op til ham nu."

"Ja, gør det."

"Og indtil da fortsætter vi med den nuværende behandling. Jeg håber sikkert, at nogle få måneder i den varme afrikanske luft vil give hende kræfterne tilbage."

Han bukkede på den statelige gammeldags måde, som havde bidraget så meget til at skaffe ham sin fornemme kundekreds, og med de forsigtige trin, som han havde vænnet sig til i sygeværelserne, fulgte han tjeneren ovenpå.

Da de røde fløjlsportierer faldt tilbage efter ham, kastede lady Ida sig i sin moders arme og lagde ansigtet mod hendes bryst.

"O, mama, du *er* en diplomat!" råbte hun.

Men udtrykket i moderens ansigt mindede mere om en generals, som har set den første geværrøg, end om en, der har vundet en sejr.

"Alt skal nok gå godt, kære," sagde hun, idet hun så ned på de bløde, gule krøller og det lille øre. "Der er endnu meget ugjort, men jeg tror nok, vi kan vove at bestille udstyret."

"O! hvor du er modig!"

"Det må naturligvis under alle omstændigheder blive et ganske stille bryllup. Arthur må udtage kongebrev. Jeg holder ikke af den slags hastebryllupper, men når brudgommen skal tiltræde en offentlig stilling, må man vel finde sig i det. Vi må invitere lady Hilda Edgcombe, og mr. og mrs. Trevor, og Grevilles, og jeg er vis på, at premierministeren vil komme, hvis han kan."

"Og papa?"

"Ja, han vil også komme, hvis han bliver rask. Vi må vente, til sir William er gået, og imens vil jeg skrive til lord Arthur."

Der var gået en halv time, og et stort antal breve var blevet henkastet i lady Claras smukke håndskrift, da man hørte doktoren komme ned ad trappen og køre bort. Lady Clara lagde pennen fra sig, kyssede sin datter og begav sig op i sygeværelset. Udenrigsministeren lå tilbagelænet i sin stol med et rødt silkelommetørklæde over panden og sin opsvulmede fod fremdeles hvilende på skamlen.

"Jeg tror, det er salvetid," sagde ladyen, idet hun tog en blå krukke fra bordet. "Skal jeg smøre den lidt?"

"O, denne her tå!" stønnede den lidende. "Sir William ville ikke høre tale om at lade mig gå ud endnu. Jeg tror virkelig, han er den mest stivnakkede og stædige person, jeg er stødt på. Jeg siger til ham, at han har taget fejl af sit kald, og at jeg kunne skaffe ham ansættelse i Konstantinopel. Vi har brug for et muldyr der."

"Stakkels sir William!" lo lady Charles. "Hvad er det, han har ærgret dig sådan med?"

"Han er så påståelig – så skråsikker."

"I hvilken retning?"

"Han har plaget mig med Ida. Det lader til, at han har bestemt, at hun skal rejse til Tanger."

"Ja, han antydede noget lignende, før han gik op til dig."

"Ja så, gjorde han det?"

De rolige, uudgrundelige øjne vendte sig mod hende.

Ladyens ansigt havde antaget et så uendelig uskyldigt og åbent udtryk, som man aldrig ser i naturen, undtagen hos en kvinde, som har til hensigt at bedrage.

"Han undersøgte hendes lunger, Charles. Han sagde ikke meget, men han så meget alvorlig ud."

"For ikke sige viis og ugleagtig," afbrød ministeren.

"Nej, nej, Charles, det er ikke noget at spøge med. Han sagde, at hun må have en luftforandring. Jeg er sikker på, at han tænkte mere, end han sagde. Han talte om mat lyd og susen og om virkningen af den afrikanske luft. Så gik vi over til at tale om sunde, tørre opholdssteder, og vi var enige om, at Tanger ville være det bedste for hende. Han sagde, at blot nogle måneder ville skaffe hende kræfterne igen."

"Og det var alt?"

"Ja, det var alt."

Lord Charles trak på skuldrene med en mine, som om han kun var halvt overbevist.

"Men naturligvis," sagde ladyen blidt, "hvis du ikke synes, at Ida bør rejse, så skal hun ikke rejse. Der er blot det, at vi kunne komme til at fortryde det, hvis hun fik det værre. For brystsvage

patienter kan en meget kort tid gøre en stor forskel. Sir William anså det tilsyneladende for at være et betænkeligt tilfælde. Der er imidlertid ikke nogen grund til at du skulle følge hans råd. Men det er dog et ansvar, man påtager sig. Hvis du tager dig det på alene, og fritager mig for at have nogen som helst del i det, så jeg ikke senere –"

"Men kære Clara, hvilken ulykkesprofet du dog er."

"O, det er ikke fordi jeg har lyst til at være det, Charles. Men du husker nok, hvordan det gik lord Bellamys datter. Hun var netop på alder med Ida. Det var også et tilfælde, hvor man ikke fulgte sir Williams råd."

Lord Charles stønnede utålmodigt.

"Jeg har jo ikke sagt, jeg ikke vil følge det," sagde han.

"Nej, nej, naturligvis ikke. Jeg ved jo alt for godt, hvor fornuftig og god du er, kære. Du ville blot se sagen an fra alle sider. Det er jo det, vi stakkels kvinder ikke kan. Det er følelsen mod fornuften, som jeg ofte har hørt dig sige. Vi vakler fra den ene stemning til den anden, mens I mænd altid er faste, og derfor får I altid jeres vilje. Men jeg er så glad for, at du har bestemt dig for Tanger."

"Har jeg?"

"Ja, kære, du sagde jo, at du ville følge sir Williams råd."

"Ja, men Clara, hvis nu Ida skal rejse til Tanger, så må du vel indrømme, at det er umuligt for mig at følge med hende?"

"Fuldstændig umuligt."

"Og for dig?"

"Min plads er ved din side, når du er syg."

"Din søster ..."

"Hun skal rejse til Florida."

"Lady Dumbarton da?"

"Hun plejer sin fader. Det kan der ikke være tale om."

"Ja, men hvem kan vi så spørge? I særdeleshed nu, hvor sæsonen netop begynder. Du ser, Clara, at Skæbnen er imod sir William."

Hans kone støttede albuerne mod ryggen af den store, røde stol og strøg med fingrene gennem statsmandens gråsprængte lokker, idet hun samtidig bøjede sig, indtil hendes læber var tæt ved hans øre.

"Lord Arthur Silverthorpe," sagde hun sagte.

Lord Charles gjorde et hop i stolen og mumlede et ord eller to, som oftere hørtes fra ministerlæber i lord Melbournes tid end nu.

"Er du gal, Clara!" råbte han. "Hvad kan have sat dig en sådan tanke i hovedet?"

"Premierministeren."

"Hvem? Premierministeren?"

"Ja, kære. Å, vær nu sød og rar! Eller måske det er bedst, jeg ikke taler mere om det."

"Jeg synes virkelig, du er gået for vidt til at trække dig tilbage."

"Det var premierministeren, som fortalte mig, at lord Arthur skulle rejse til Tanger."

"Det forholder sig således, skønt jeg ikke huskede det i øjeblikket."

"Og så kom sir William med sit råd til Ida. O, Charlie, det er bestemt mere end en tilfældighed!"

"Jeg er fuldstændig overbevist om, at det er meget mere end tilfældighed," sagde lord Charles med et gennemtrængende,

granskende blik. "Du er en meget kløgtig dame, min kære. En født diplomat og organisator."

Damen tog ingen notits af complimenten.

"Tænk på vore egne unge dage, Charlie," hviskede hun, mens hendes fingre fremdeles legede med hans hår. "Hvad var du dengang? En fattig mand, ikke engang gesandt i Tanger. Møn jeg elskede dig og troede på dig og har jeg nogensinde fortrudt det? Ida elsker lord Arthur og tror på ham, og hvorfor skulle hun kommet til at fortryde det?"

Lord Charles var tavs. Hans øjne var fæstet på de grønne grene, som viftede udenfor vinduet, men hans tanker var gået tilbage til et landsæde i Devonshire for tredive år siden, og derefter til den ene begivenhedsrige aften, da han gik frem og tilbage mellem de gamle takshække ved siden af en slank, ung pige og betroede hende sine forhåbninger og sine fremtidsplaner. Han tog den tynde, hvide hånd i sin og trykkede den til sine læber.

"Du har været en god hustru, Clara," sagde han.

Hun sagde ikke noget. Hun forsøgte ikke at forfølge den fordel, hun havde vundet. En mindre dygtig general ville måske have prøvet på at gøre det og ødelagt alt. Hun stod tavs og ventede, mens hun iagttog de hurtigt vekslende udtryk i hans blik og om hans mund. Da han endelig så op på hende, var der et listigt blink i det ene og en lattermild trækning om den anden.

"Clara," sagde han, "nægt det, hvis du kan: du *har* bestilt udstyret."

Hun kneb ham lidt i øret.

"Under forudsætning af dit samtykke," sagde hun.

"Du har skrevet til ærkebiskoppen."

"Det er ikke lagt i postkassen endnu."

"Du har sendt et brev til lord Arthur."

"Hvor kan du vide det?"

"Han er nedenunder nu."

"Nej, men jeg tror, det er hans vogn, jeg kan høre."

Lord Charles sank tilbage med et udtryk af halvt komisk fortvivlelse.

"Hvem kan kæmpe mod en sådan kvinde?" råbte han. "O, hvis jeg kunne sende dig til Novikov! Han er for meget for nogen af mine mænd. Men Clara, jeg vil ikke have dem herop."

"Ikke for at give dem din velsignelse?"

"Nej, nej!"

"Det ville gøre dem så lykkelige."

"Jeg kan ikke tåle scener."

"Så skal jeg overbringe den fra dig."

"Og vær så rar ikke at tale mere om det – ikke i dag i alt fald. Jeg har været meget svag i denne sag."

"O, Charles, du som er så stærk."

"Du har overlistet mig, Clara. Det var meget godt gjort. Jeg må gratulere dig."

"Nå ja," mumlede hun, idet hun kyssede ham, "du ved nok, at jeg har studeret en meget kløgtig diplomat tredive år."

Et medicinsk dokument

Lægerne har som klasse alt for meget at bestille til at dvæle ved ejendommelige situationer eller dramatiske begivenheder. På den måde går det til, at de interessanteste fortællinger fra lægeverdenen skyldes en advokat. Et liv, der tilbringes ved dødssengen – eller ved barselssengen, for dette er uendelig meget mere anstrengende – berøver en mand noget af hans opfattelsesevne, ligesom stadig brug af alkohol ødelægger ganen. De overstimulerede nerver holder op med at reagere. Bed kirurgen fortælle dig sine mest interessante oplevelser, og han vil svare, at han har set få ting, som var bemærkelsesværdige, eller gå over til det rent tekniske. Men hør på ham en aften, når han sidder med sin pibe ved kaminen sammen med nogle kolleger, og de begynder at fortælle historier fra deres praksis. Så vil man få nogle ægte, uforvanskede fakta, nyplukkede fra livets træ.

Det er efter en kollegial middag hos en af landets mest fremragende læger. Tyve kaffekopper, et dusin likørglas og en tæt blå røg oppe under det høje, forgyldte loft antyder et temmelig stort selskab. Men de fleste af gæsterne har taget afsked, der sidder kun tre læger tilbage foran kaminen i rygeværelset. Ved et bord længere inde i værelset sidder en fjerde gæst, som ikke er læge og ganske ung. Han skriver som en rasende med en stylografisk pen bag på en udfoldet avis, idet han af og til stiller et uskyldigt spørgsmål for at holde konversationen gående, når den viser tilbøjelighed til at dø hen.

De tre mænd er alle af den satte midaldrende fremtoning, som begynder tidligt og varer længe i lægeprofessionen. Ingen af dem er berømte, men alle tre er dygtige, begavede mænd, hver på sit specielle område. Den føre herre med det bydende væsen og det hvide ar efter vitriolstænk på kinden er værten, Charley Manson, direktør for Wormley Sindssygeasyl og forfatter til den glimrende afhandling "Vage Nervelidelser hos ugifte".

Han går altid med en høj, opstående flip, efter at en fortolker af Johannes' Åbenbaring gjorde forsøg på at skære struben over på ham med stykke glas. Nummer to med det rødmossede ansigt og de muntre brune øjne er en praktiserende læge, en mand med stor erfaring, som med sine tre assistenter og fem heste tjener femogtyve hundrede om året ved halfcrowns hjemmebesøg og konsultationer til en shilling i et af de fattigste kvarterer i London. Theodore Fosters venlige ansigt ses dagligt ved over hundrede sygesenge, og han tilser en tredjedel af sine patienter uden honorar, mens han lover sig selv at tage revanche, når engang en millionær med en kronisk lidelse – en ideel kombination – sender bud efter ham. Den tredje, som sidder længst til højre med benene på kamingitteret, er kirurgen Hargrave. I hans ansigt er der ikke noget af Theodore Fosters brede menneskevenlighed, øjnene er alvorlige og gennemtrængende, munden lige og streng, men der er styrke og beslutsomhed i hver linje, og der er ikke et varmt hjerte, patienten søger, når han er så dårlig, at han kommer til Hargrave. Han er for ung og for fattig til at have noget egentligt speciale, men der er ingen kirurgisk operation, som Hargrave ikke har evne og dristighed til at påtage sig.

"Før, efter og under," mumlede Foster som svar på et spørgsmål fra lægmanden. "Jeg forsikrer Dem, Manson, man træffer på alle slags former for forbigående galskab."

"Ja, det følger jo ofte med svangerskabet," sagde Manson og slog asken af sin cigar. "Men De har vist et bestemt tilfælde i tankerne, Foster."

"Ja, jeg traf på et i forrige uge, som var nyt for mig. Jeg var blevet engageret af en familie Silcoe. Da hun blev syg, gik jeg selv derhen, for de ville ikke have nogen af assistenterne. Manden, som var ansat ved politiet, sad ved hovedgærdet af sengen. "Det går ikke an," sagde jeg. "Å jo, doktor, det er nødt til at gå an," sagde hun. "Det er stik imod alle regler, og han må ud," sagde jeg. "Han skal være hos mig," sagde hun. "Jeg vil ikke sige et ord eller røre en finger hele natten," sagde han. Så det endte med, at jeg lod ham få lov at være derinde, og der sad han i otte timer. Hun bar smerterne tappert, men af og til udstødte *han* en hul stønnen, og jeg lagde mærke til, at han holdt den højre hånd under tæppet hele tiden, og jeg var ikke tvivl om, at hun holdt ham i hånden. Da det hele var lykkeligt og vel overstået, så jeg på ham og så, at hans ansigt var askegråt og at hans hoved var sunket ned på kanten af puden. Jeg troede naturligvis, at han var besvimet af sindsbevægelsen, og jeg skældte mig selv ud for et fæ, som havde ladet ham sidde der, da jeg pludselig så, at lagenet over hans hånd var helt gennemtrængt af blod; jeg løftede det, og så at fyrens håndled var næsten halvt skåret af. Konen havde den ende af et sæt håndjern om sit højre håndled, og den anden sad om hans venstre. Når veerne kom, havde hun drejet på det af alle kræfter, og jernet var næsten trængt ind til knoglen i mandens arm. 'Ja,

doktor,' sagde hun, da hun så, at jeg havde opdaget det, 'han måtte jo tage sin del af smerten lige så vel som jeg. Enhver må tage sin tørn,' sagde hun."

"Synes De ikke, at den del af praksissen er meget opslidende?" spurgte Foster efter en pause.

"Min kære ven, det var frygten for barselssengen, som gjorde mig til sindssygelæge."

"Jo, og den har drevet mænd, som aldrig nåede til at blive opført i lægestandens annaler, ind i asylerne. Jeg var selv meget generet som student, og jeg ved, hvad det vil sige."

"Det er ingen spøg at drive almen praksis," sagde sindssygelægen.

"Ja, man hører jo folk tale om det, som om det var, men jeg siger Dem, det er meget mere tragisk end komisk. Tag en stakkels, ung nybegynder, som netop har nedsat sig i en fremmed by. Han har måske hele sit liv syntes, at det var en plage at skulle tale med damer om tennis og gudstjenester. Når en ung mand er undselig, så er han det i højere grad end nogen ung pige. Så kommer der en ængstelig moder og spørger ham til råds om de mest intime ting. 'Jeg vil aldrig gå til den læge igen,' siger hun bagefter. 'Hans væsen var så stift og usympatisk.' Usympatisk! Staklen var jo ganske lamslået af forfærdelse. Jeg har kendt praktiserende læger, som var så generte, at de ikke kunne bringe det over sig at spørge om vej på gaden. Tænk Dem, hvad sådanne undselige mænd må gå igennem, før de bliver vant til deres stilling. Og så ved de godt, at der ikke er noget, der er så smitsomt som generthed, og hvis de ikke sidder og lytter med et stenansigt, så vil patienten blive aldeles forlegen. Så de sidder altså med et stenansigt og får ry

for at have et hjerte af samme stof. Men jeg formoder, at der ikke er noget, der kan bringe Dem ud af fatning, Manson."

"Når et menneske lever år ud og år ind mellem tusinder af vanvittige, hvoriblandt en hel del morderiske manikere, så bliver ens nerver enten stålsatte eller ødelagte. Mine har hidtil holdt sig i orden."

"En gang blev jeg bange," sagde kirurgen. "Det var mens jeg gjorde hospitalstjeneste. En nat blev jeg hentet til nogle meget fattige mennesker, og af de få ord, de sagde, kunne jeg forstå, at deres barn var sygt. Da jeg kom ind i værelset, så jeg en lille vugge i en krog. Jeg tog lampen og gik derhen og trak omhængt til side for at se på den lille. Jeg siger Dem, det var en sand Guds lykke, at jeg ikke tabte lampen og satte ild på hele huset. Hovedet på puden vendte sig imod mig, og jeg så et så ondt og hæsligt ansigt, som jeg aldrig havde set i mine værste mareridt. Det var de røde pletter på kindbenene og de skulende øjne, så fulde af had til mig og til alt i hele verden, som gjorde mest indtryk på mig. Jeg glemmer aldrig, hvordan jeg fo'r sammen, da jeg i stedet for et spædbarns bløde træk fik øje på denne skabning. Jeg tog moderen ind i det næste værelse og spurgte, hvor gammelt barnet var. 'Det er en pige på seksten,' sagde hun, og idet hun pludselig strakte armene i vejret, råbte hun: 'O gid Gud ville tage hende!' Den stakkels skabning kunne ikke gå og tilbragte sit liv i denne lille vugge, skønt hun havde lange tynde ben, som hun trak op under sig. Jeg tabte tilfældet af syne og ved ikke, hvad der blev af hende, men jeg glemmer aldrig udtrykket i hendes øjne."

"Det var da uhyggeligt," sagde doktor Foster, "men jeg synes, at en af mine egne oplevelser kommer nær op på siden af det."

Lige efter at jeg havde etableret mig, kom der en lille pukkelrygget kvinde op til mig og bad mig se til hendes søster, som skulle have et barn. Da jeg kom til huset, som så meget fattigt ud, fandt jeg to andre pukkelryggede kvinder akkurat lig den første, siddende og vente på mig i dagligstuen. Ingen af dem sagde et ord, men min ledsagerinde tog lampen og gik ovenpå med sine to søstre i hælene på sig og mig i bagtroppen. Jeg kan se de tre underlige skygger, som lampen kastede på væggen lige så tydeligt, som jeg kan se denne tobakspung. I værelset ovenpå fandt vi den fjerde søster, en ualmindelig køn pige, som tydeligt trængte til min hjælp. Der var ikke nogen vielsesring på hendes finger. De tre vanskabte søstre tog plads rundt omkring i værelset og sad som stenstøtter hele natten uden at sige et eneste ord. Jeg overdriver ikke, Hargrave, det er fuldstændig virkeligt. Tidligt om morgenen brød et tordenvejr løs, et af de voldsomste, jeg har oplevet; det lille kvistværelse oplystes hvert andet minut af lynglimtene, og tordenen drøuede, så taget rystede over vore hoveder. Det var en elendig lille lampe, jeg havde, og det var kun hver gang lynene kom, at jeg kunne se de tre krogede skikkelser, som sad rundt langs væggen. Jeg kunne knapt få svar på mine spørgsmål til patienten, så tæt fulgte tordenskraldene på hinanden. Sandelig, jeg tager ikke i betænkning at sige, at der var et øjeblik, da jeg var nær ved at løbe min vej. Det gik godt med patienten forresten, men jeg fik aldrig den ulykkelige skønhed og hendes pukkelryggedes søstres historie."

"Det er det ærgerligste ved disse lægehistorier," sukkede lægmanden. "Man får aldrig slutningen på dem."

"Når en mand er optaget dag og nat af sin praksis, min dreng, så har han ikke tid til at tilfredsstille sin private nysgerrighed. Der farer ting forbi ham, og han får et glimt af dem, som han bare genkalder sig i et sådant roligt øjeblik som dette. Men jeg har altid haft den opfattelse, Manson, at der på Deres område var lige så meget fælt, som på noget andet."

"Mere," stønnede sindssygelægen. "En legemlig sygdom kan være slem nok, men en sygdom på sjælen er værre. Er det ikke et oprørende faktum – et faktum, som kan drive en tænkende mand over i absolut materialisme – dette, at en prægtig, ædel fyr med alle de mest ophøjede instinkter, ved en lillebitte forandring i karrene, lad os sige ved, at en uendelig lille bensplint falder fra den indre flade af hovedskallen ned på hjernen, blive forvandlet til et modbydeligt, ynkværdigt væsen med alle mulige lave og nedværdigende tilbøjeligheder? Hvilken ironi et sindssygeasyl er på menneskets majestæt og ikke mindst på sjælens æteriske natur."

"Tro og håb," mumlede Foster.

"Jeg har ikke nogen tro, ikke meget håb og al den barmhjertighed, jeg har råd til," sagde kirurgen. "Når teologien bringer sig selv i overensstemmelse med livets fakta, vil jeg sætte mig ind i den på ny."

"Vi talte om interessante tilfælde," sagde lægmanden, idet han fyldte sin stylografiske pen med blæk.

"Godt, lad os tage et meget hyppigt onde; som dræber tusinder hvert år, som f.eks. A.P."

"Hvad er A.P.?"

"Almen Praktiserende," foreslog kirurgen leende.

"Det engelske folk vil tidsnok få at vide, hvad A.P. er," sagde sindssygelægen alvorligt. "Den tager stadig til og den udmærker sig ved at være absolut uhelbredelig. Almindelig paralysé – *paralysis generalis* – er sygdommens fulde navn, og jeg siger Dem, at den ser ud til at blive en fuldstændig svøbe for menneskeheden. Forleden mandag traf jeg på et temmelig typisk tilfælde. En ung landmand, en prægtig fyr, forbavsede sine venner ved at se alt i et rosenrødt lys på en tid, hvor hele landbefolkningen klagede. Han ville holde op med at så hvede, han ville ikke dyrke korn i det hele taget, hvis det ikke lønnede sig, han ville beplante tusind hektar jord med rododendron og skaffe sig monopol på leverancen til Covent Garden – der var ingen ende på hans planer, som var fornuftige nok, men lidt overspændte. Jeg kom tilfældigvis ud til gården, ikke for at se til ham, men i et ganske andet ærinde. Der var noget i hans måde at tale på, som slog mig, og jeg begyndte at iagttage ham nøje. Hans læber havde tilbøjelighed til at skælve, ordene løb sammen, og det samme gjorde hans håndskrift, da han skulle sætte en lille kontrakt op. Ved nærmere undersøgelse så jeg, at den ene af hans pupiller var en lille bitte smule større end den anden. Da jeg forlod huset, fulgte hans kone mig ud. 'Er det ikke storartet, så godt John ser ud, doktor?' sagde hun. Han er så fuld af energi, at han næppe kan holde sig i ro et øjeblik.' Jeg sagde ikke noget, for jeg havde ikke hjerte til det, men jeg vidste, at manden var lige så sikkert dødsdømt, som om han havde stået under galgen i Newgate. Det var et karakteristisk tilfælde af A.P."

"Store Gud," råbte lægmanden. "Min læber skælver også. Jeg sluger ofte ordene. Jeg tror, jeg også har fået det."

Der lød tre lattersalver fra gruppen ved kaminen.

"Der ser vi, hvor farlig en smule medicinsk kundskab er for lægmanden."

"En stor autoritet har sagt, at enhver mediciner i sit første år lider forfærdelige kvaler af fire sygdomme," bemærkede kirurgen. "Den ene er naturligvis en hjertesygdom, den anden kræft i ørekirtlen. Jeg husker ikke de to andre."

"Hvorfor kræft i ørekirtlen?"

"Å, det er den sidste visdomstand, som bryder frem."

"Og hvordan vil det så gå med den unge landmand?" spurgte lægmanden.

"Lammelse af alle musklerne, kramper, koma og døden. Det kan vare nogle få måneder, og det kan vare et år eller to. Han er en meget stærk ung mand, som der skal meget til at slå ihjel."

"Apropos," sagde sindssygelægen, "har jeg nogensinde fortalt Dem om den første lægeerklæring, jeg underskrev? Jeg var så nær ved at blive ruineret, som en mand kan være."

"Hvad var det for noget, da?"

"Jeg var praktiserende læge dengang. En dag kom en mrs. Cooper op til mig og underrettede mig om, at hendes mand i den sidste tid havde vist tegn på sindsforvirring. De bestod i, at han bildte sig ind, at han havde stået ved hæren og udmærket sig særdeles. Han var i virkeligheden sagfører og havde aldrig været udenfor England. Mrs. Cooper troede, det ville sætte ham i sindsoprør, hvis jeg gik op til ham, og vi blev derfor enige om, at hun skulle sende ham op i mit konsultationsværelse under et eller andet påskud, for at jeg kunne få en passiar med ham og underskrive en sindssygeattest, hvis jeg blev overbevist om hans utilregnelighed. En anden læge havde allerede skrevet

under, så der blot manglede min samstemmighed for at få ham indlagt på et asyl med det samme. Nuvel, mr. Cooper kom om eftermiddagen, en halv time før jeg ventede ham og konsulterede mig om nogle symptomer på malaria, som han sagde, han led af. Ifølge hans beretning var han netop vendt tilbage fra det abyssinske felttog og havde været en af de første englændere, som trængte ind i Magdala. Der kunne ikke tænkes et mere udpræget tilfælde af illusionsvanvid, for han ville næsten ikke tale om andet, så jeg skrev attesten uden mindste betænkning. Da hans kone kom op, efter at han var gået, stillede jeg hende nogle spørgsmål for at udfylde dokumentet. 'Hvor gammel er han?' spurgte jeg. 'Halvtreds år,' sagde hun. 'Halvtreds!' råbte jeg. 'Men kæreste, den mand, jeg undersøgte, kunne ikke være mere end tredive!' Og så viste det sig, at den virkelige mr. Cooper slet ikke havde været oppe hos mig, men at ved et af disse forbløffende sammentræf af omstændigheder havde en anden Cooper, som virkelig var en meget fremragende artilleriofficer konsulteret mig. Jeg havde dypet pennen for at underskrive papiret, da jeg opdagede det," sagde doktor Manson, idet han tørrede sin pande.

"Vi talte om stærke nerver lige før," bemærkede kirurgen. "Lige efter embedseksamen gjorde jeg tjeneste i marinen, som jeg antager, I nok ved. Jeg var på flagskibet på den vestafrikanske station, og jeg husker et mærkeligt eksempel på nervestyrke, som jeg hørte om dengang. En af vore små kanonbåde var gået op ad Calabarfloden, og under opholdet der døde skibslægen af sumpfeber. Samme dag fik en mand brækket benet ved at der faldt et spær ned på det, og det var tydeligt, at benet måtte sættes af ovenfor knæet, hvis mandens

liv skulle frelses. Den unge løjtnant, som havde kommandoen, gennemsøgte den døde doktors sager og fandt noget kloroform, en forskærerkniv og et bind af Grey's anatomi. Han lod stewarden lægge manden på kahytsbordet, og med en afbildning af et tværsnit af låret foran sig begyndte han at sætte benet af. Af og til sagde han, idet han rådførte sig med diagrammet: 'Vær parat med surringen, steward, der er blod på kortet her omkring.' Og så brugte han kniven, indtil han skar åren over, og så forbandt han og hans assistent den, før de gik videre. På denne måde fik de omsider hakket benet af, og de gjorde det sandelig udmærket, for manden halter omkring i Portsmouth den dag i dag."

"Det er ikke spøg, når lægen på en af disse isolerede kanonbåde selv bliver syg," fortsatte kirurgen efter en pause, "man skulle jo tro, det var en let sag for ham at behandle sig selv, men denne feber slår én til jorden som en kølle, og man har ikke engang kraft nok til at vifte en moskito værk fra ansigtet. Jeg havde et anfald af den i Lagos, og jeg ved, hvordan den er. Men en kammerat af mig havde en underlig oplevelse. Hele besætningen opgav ham, og da de aldrig havde haft en begravelse ombord i skibet, så begyndte de at øve sig i ceremonien for at have alt i orden. De troede, han var uden bevidsthed, men han bandede på, at han kunne høre hvert ord, de sagde. 'Nu kommer liget op af lugen!' råbte marinesergenten. 'Præsenter gevær!' Han synes, det var så latterligt og så uforskammet også, at han lovede sig selv, at han ikke ville hejses op af den luge, og han blev det heller ikke."

"Lægerne behøver ikke at læse romaner," bemærkede Foster, "for virkeligheden vil altid overgå alt, hvad der kan findes på."

Men jeg synes, man kunne holde et interessant foredrag ved et af lægemøderne om den måde, romanforfatterne bruger sygdommene på."

"Hvordan det?"

"Jo, hvad de lader folk dø af, og hvilke sygdomme er de mest yndede i romaner. Nogle forekommer stadig og andre, som i virkeligheden er meget hyppigere, nævnes aldrig. Tyfus er meget brugt, men skarlagensfeber er ukendt. Hjertetilfælde er almindeligt, men hjertetilfælde er jo, som vi ved, næsten altid følgen af en forudgående sygdom, som vi aldrig hører noget om i romanerne. Så er der den hemmelighedsfulde sygdom, som kaldes hjernebetændelse, som heltinden altid får efter en krise, men som ikke kendes under det navn i lærebøgerne. Når folk er i stor sindsbevægelse i romanerne, så falder de besvimet om. Jeg har da temmelig stor erfaring, men jeg har aldrig set nogen gøre det i virkeligheden. Mindre sygdomme eksisterer simpelt hen ikke. Der er aldrig nogen, som får helvedesild, angina eller fåresyge i romanerne. Sygdommen er altid i legemets øverste del. Romanforfatteren angriber aldrig nedenfor bælttestedet."

"Jeg skal sige Dem noget, Foster," sagde sindssygelægen, "der er en side af livet, som er for lægevidenskabelig for det almindelige publikum og for romantisk for de professionelle tidsskrifter, men som indeholder de mest interessante menneskelige dokumenter, man kan studere. Det er ikke en behagelig side, er jeg bange for, men når Forsynet har fundet for godt at lade den eksistere, så har vi ikke andet at gøre end at søge at forstå den. Jeg mener, disse besynderlige udbrud af brutalitet og last i de bedste mænds liv, de underlige, pludselige fald, som forekommer i de ædleste kvinders historie; der er blot

en eller to, som kender til det, hele den øvrige verden ville det forekomme aldeles utroligt. Og så ejendommelige fænomener ved den begyndende og den aftagende manddom; når man kunne komme til bunds i alt dette, så ville der kastes et nyt lys over disse handlinger, som har afbrudt så mangan en glimrende løbebane og sendt mænd i fængsel, når de skulle have været indlagt til observation. Af alle de onder, som truer menneskets sønner, beder jeg først og fremmest Gud om beskyttelse mod dette."

"Jeg havde et tilfælde for en tid siden, som var ud over det almindelige," sagde kirurgen. "Der er en berømt skønhed i Londons højeste kredse – jeg nævner ingen navne – som for få sæsoner siden plejede at gøre sig bemærket ved de svært udringede kjoler, hun brugte. Hun havde den hvideste hud og de dejligste skuldre, så det kunne ikke undre nogen. Så flyttede kniplingerne om hendes hals sig højere og højere op, indtil hun i fjor forbavsede alle ved at gå med høje kraver på en tid, hvor det aldeles var ude af mode, En dag blev den selv samme dame vist ind i mit konsultationsværelse. Da tjeneren var gået, rev hun pludselig kjolen op. 'For Guds skyld, hjælp mig!' råbte hun. Da så jeg, hvad der var galt med hende. Et gnavende sår havde ædt sig op over hendes bryst i slangeagtige bugtninger, indtil det var nået helt op på halsen. Det begyndte under det ene bryst. År for år havde det strakt sig længere op, og hun havde gjort kjolerne højere for at skjule det, indtil det nu truede med at angribe ansigtet. Hun havde været for stolt til at vise det til nogen, ikke engang en læge havde hun villet betro sig til."

"Og fik De standset det?"

"Ja, jeg gjorde, hvad jeg kunne med zinkklorid. Men det kan bryde ud igen. Hun er en af de smukke, røde og hvide kvinder, som er rådne indefra af skrofulose. Man kan lappe, men man kan ikke helbrede."

"Å, stakkels hende!" råbte Foster med det udtryk af inderlig medlidenhed i øjnene, som har vundet ham mange kvinders hengivenhed. "Det er vel sådan, at vi ikke må synes, vi er visere end Forsynet, men der er tider, da man føler, at der er noget galt i tingenes orden. Jeg har set nogle rigtig sørgelige ting i mit liv. Har jeg nogensinde fortalt Dem om det tilfælde, hvor naturen skilte et elskende par ad? Han var en stovt ung mand, en sportsmand og en gentleman, men han overdrev sporten. De ved, hvordan magterne over os giver os et lille nap til amindelse, når vi afviger fra sundhedens regler. Det kan være værk i storetåen, når vi spiser og drikker for meget, eller det kan være et ryk i nerverne, når vi forøder for megen livskraft. Hos sportsmanden er der naturligvis hjertet eller lungerne. Han fik tæring og blev sendt til Davos. Nu ville ulykken, at hun fik giftfeber, som angreb hjertet. Nu indser De, hvilket frygteligt dilemma disse stakkels mennesker befandt sig i. Når han kom under 4000 fods højde, blev hans symptomer forfærdelige. Hun kunne tåle 2500, men der satte hendes hjerte grænsen. De havde flere sammenkomster midtvejs, som næsten tog livet af dem, og til sidst måtte doktoren absolut forbyde det. Og så levede de i fire år tre mile fra hinanden og så aldrig hinanden. Hver morgen gik han hen til et sted, hvor han kunne se dén hytte, hun boede i, og vinkede med et stort, hvidt klæde, og hun svarede nedefra på samme måde. De kunne se hinanden ganske

tydeligt med kikkert, og de kunne lige så godt have været på hver sin planet for al den udsigt, de havde til at mødes."

"Og til sidst døde den ene af dem," sagde lægmanden.

"Nej, min unge ven, det gør mig ondt, at jeg ikke er i stand til at bekræfte Deres poetiske formodning, men manden kom sig og er nu en velstående vekselerer i Draper Gardens. Konen er moder til en stor familie. Men hvad er det, De laver?"

"Jeg noterer bare lidt af snakken."

De tre læger lo, idet de rejste sig for at sige farvel.

"Men vi har jo bare snakket om ting, der hører til faget," sagde den praktiserende læge. "Hvad kan det dog interessere publikum?"

Auktionsnummer 249

Det kan være, at man aldrig vil komme til fuld klarhed over Edward Bellinghams opførsel mod William Monkhouse Lee og over, hvad det egentlig var, som næsten skræmte forstanden af Abercrombie Smith. Man har ganske vist Smiths klare og omstændelige beretning og den bekræftelse på den, som han kunne få af tjeneren Thomas Styles, den velærværdige Plumptree Peterson og andre mennesker, der tilfældigvis blev vidne til en eller anden omstændighed i en ejendommelig kæde af begivenheder, men i hovedsagen hviler historien på Smith alene, og de fleste vil finde det rimeligere, at hans hjerne, skønt den ellers synes normal, har en hemmelig svaghed, at den på enkelte punkter fungerer forkert, end at naturens grænser skulle være blevet overskredet ved højlys dag i et så berømt centrum for kundskab og begavelse som universitetet i Oxford. Alligevel, når vi betænker, hvor snævre og hvor vilkårlige disse grænser er, og hvor utydeligt vi kan skelne dem, til trods for alle vore videnskabslamper og hvorledes der stadig fra det mørke, som omgiver dem, stiger store og frygtelige muligheder frem, så er det en dristig og selvtillidsfuld mand, som vil nægte, at det menneskelige sind kan ledes ind på mange underlige sideveje.

I en vis fløj af, hvad vi vil kalde Old College i Oxford, er der et karnaptårn af en meget høj alder. Den tunge bue, som hvælver sig over den åbne dør, har bøjet sig nedad i midten under årenes vægt, og de grå, ormplettede stenblokke er bundet sammen af grene og rødder af vedbend, som om gamle Moder Tid havde villet beskytte dem mod vind og vejr. En trappe løber

spiralformet op fra døren, passerer to etager og ender i en tredje, dens trin er aldeles udhulede af alle de generationer af kundskabssøgere, som har slidt den.

I maj måned i året 1884 var de tre lejligheder i tårnet beboet af tre unge mænd. Hver lejlighed bestod kun af et dagligværelse og et soveværelse; af de tilsvarende to værelser i første etage blev det ene brugt til kulkælder og det andet til værelse for tjeneren eller oppasseren Thomas Styles, hvis pligt det var at opvarte de tre mænd, som boede over ham. Til højre og til venstre var der en række forelæsningsværelser og kontorer, så at beboerne af det gamle tårn kunne glæde sig ved en vis ensomhed, hvilket gjorde værelserne populære blandt de mere flittige af studenterne. De tre, som nu beboede dem, var Abercrombie Smith øverst oppe, Edward Bellingham under ham, og William Monkhouse i nederste etage.

Det var klokken 10 en lys forårsaften, og Abercrombie Smith lå tilbagelænet i en bekvem stol med fødderne på en skammel og snadden i munden. Lige overfor sad hans gamle skolekammerat Jephro Hastie i en lige så magelig stol, også med piben i munden. De havde tilbragt deres eftermiddag på floden, de var begge to ivrige sportsmænd, som man kunne se på deres friske ansigtsfarve og veludviklede muskler, og al den tid, de kunne afse fra studierne, tilbragtes i fri luft. Smith skulle snart op til en eksamen, og det var derfor kun nogle få timer ugentlig, han kunne tage sig fri fra læsningen nu for tiden. En bunke medicinske bøger på bordet sammen med en del knogler og anatomiske afstøbninger viste arten af hans studier, og et par fleuretter og et sæt boksehandsker over kaminen antydede, hvorledes han med Hasties hjælp skaffede

sig motion på den nemmeste og mest tidsbesparende måde. De kendte hinanden meget godt, så godt, at de kunne sidde lange stunder sammen uden at sige et ord, hvilket er toppunktet af godt kammeratskab.

"Vil du have en whisky?" sagde Abercrombie Smith til sidst, "der er skotsk i lerdunken og irsk på flasken."

"Nej tak, jeg træner for tiden til kaproningen. Jeg bruger ikke alkohol, når jeg træner. Hvordan går det med dig?"

"Jeg læser af alle kræfter. Jeg synes også, man har bedst af at lade det være."

Hastie nikkede, og der indtrådte igen en behagelig tavshed.

"Det er sandt, Smith," spurgte Hastie, "har du gjort bekendtskab med nogen af de fyre, som bor her nedenunder?"

"Vi nikker til hinanden, når vi mødes på trappen. Længere er vi ikke kommet endnu."

"Hm! Jeg ville lade det blive ved det. Jeg kender lidt til dem begge to. Ikke meget, men fuldstændig nok. Jeg synes ikke, du skal lade dem blive intime med dig. Ikke fordi, der er noget at sige Monkhouse Lee på."

"Er det den tynde af dem?"

"Ja. Han er en velopdragen lille fyr. Jeg tror ikke, der noget som helst ondt i ham. Men du kan ikke kende ham uden også at kende Bellingham."

"Det er så altså den tykke?"

"Ja, den tykke. Og det er en mand, som jeg for min del helst vil undgå at stifte bekendtskab med."

Abercrombie hævede øjenbrynene og så på sin ven.

"Hvad er da galt med ham?" spurgte han. "Druk? Kort? Simpel fyr? Du plejer ikke at være så streng i det."

"Ak, det er tydeligt, at du ikke kender manden, ellers ville du ikke spørge. Der er noget modbydeligt ved ham, noget øgleagtigt. Jeg får kvalme, når jeg ser på ham. Han ser ud som et menneske med hemmelige laster. Men han er ikke dum. De siger, han er en af de bedste mænd i sit fag, der nogensinde har været her på kollegiet.

Orientaliske sprog. Han er en ren djævel til dem. Chillingworth traf ham et eller andet sted ved Nilen forrige sommer, og han fortalte, at han snakkede med araberne, som om han havde været født og båret blandt dem. Han talte koptisk med kopterne, hebraisk med jøderne og arabisk med beduinerne, og de var parate til at kysse sømmen på hans overfrakke. Der er nogle gamle eremittyper på de kanter, som sidder på klippeblokkene og skuler og spytter efter de fremmede, der går forbi. Men da denne Bellingham kom, så havde han ikke ytret fem ord, før de lå på maven og vred sig for ham. Chillingworth siger, at han aldrig før har set noget sådant. Bellingham lod til at tage de som noget selvfølgeligt og spankulerede rundt mellem dem og talte ned til dem som en anden hollandsk onkel. Det var vel ikke så galt af en sølle student, var det vel?"

"Hvorfor siger du, at man ikke kan kende Lee uden at kende Bellingham?"

"Fordi Bellingham er forlovet med hans søster Eveline. Det er en rigtig køn lille pige, Smith. Jeg kender hele familien godt. Det er oprørende at se det bæst sammen med hende. De minder mig altid om en padde og en due."

Abercrombie Smith lo og bankede asken ud af piben.

"Du viser, hvilke kort du har på hånden, min dreng," sagde han, nu kan jeg se, hvorfor du har så meget imod fyren.

"Ja, jeg har kendt hende, siden hun var en lille pige, og jeg holder ikke om at tænke på, hvilken risiko hun løber. Og det *er* en risiko. Han ser grim ud. Og han er ondskabsfuld og hævngherrig. Du husker hans trætte med Long Norton?"

"Nej, du glemmer altid, at jeg først er kommet hertil for nylig."

"Å ja, det er sandt. Det var forrige vinter. Du ved, stien langs floden. Nu vel, en del studenter kom gående hen ad den. Bellingham gik i spidsen, og så mødte de en gammel torvekone. Det havde regnet, og stien gik mellem floden og en stor mudderpøl, som var næsten lige så bred. Hvad gør nu asenet andet end at holde sig på stien og puffe den stakkels gamle kone ud i pløret, hvor hun og hendes varer blev sørgeligt medtagne. Det var en lumpen streg, og Long Norton, som er den rareste fyr i verden, sagde ham, hvad han mente om det. Det ene ord tog det andet, og det endte med, at Norton gav ham et rap med stokken. Der var et fandens postyr over det, og det er en fornøjelse at se den måde, Bellingham skuler til Norton på, når de mødes. Nej men for pokker, Smith, klokken er jo blevet næsten elleve!"

"Det har ingen hast. Tænd du blot piben igen."

"Nej tak. Jeg burde have siddet hjemme og læst for længe siden. Jeg låner dit kranie, hvis du kan undvære den. Williams har haft mit en måned. Jeg tager de små knogler til dit øre også, hvis du er sikker på, du ikke skal bruge dem. Tusind tak. Det er lige meget med en pose, tak, jeg kan sagtens bære dem under

armen. God nat, min søn, og følg nu mit vink med hensyn til disse naboer."

Da Hastie med sit anatomiske bytte under armen var klatret ned af vindeltrappen kastede Abercrombie Smith snadden i papirkurven, trak stolen nærmere til lampen og fordybede sig i en vældig grøn bog, som var forsynet med store, kulørte kort over dette besynderlige indre rige, hvis ulykkelige og hjælpeløse fyrster vi er. Abercrombie Smith var lige kommet til Oxford, men han havde studeret fire år i Glasgow og Berlin, og den eksamen, han nu forberedte sig til, ville afslutte hans læretid. Den bestemte mund, den brede pande og de renskårne, noget hårde træk betegnede ham som en mand, der ville vide at bryde sig en bane i verden.

Han havde siddet og læst en times tid, og klokken var lige ved at slå tolv, da en underlig lyd pludselig vakte hans opmærksomhed – en skarp, hvislende lyd, som lignede det stønnende åndedræt hos en syg eller døende. Smith lagde bogen fra sig og lyttede. Der var ingen ved siden af ham eller over ham, så det var utvivlsomt, at støjen kom fra hans underbo, den samme, som Hastie havde omtalt så ufordelagtigt. Smith kendte ham kun som en fed, bleg mand, der holdt sig meget hjemme og var ivrig i sine studier, en mand, hvis lampe lyste ud fra det gamle tårn, efter at Smith havde slukket sin. Dette fællesskab i flid havde været en slags tavst bånd mellem dem. Smith syntes det var hyggeligt at vide, at der var en anden så nær ved, der satte lige så lidt pris på søvn som han selv. Da hans tanker nu blev draget hen på Bellingham, dvælede de ved ham med venlighed. Hastie var en brav fyr, men han var en djærv, robust natur uden forståelse og sympati for

anderledes anlagte mennesker. Han kunne ikke fordrage nogen afvigelse fra, hvad han anså for idealet af mandighed. Som så mange kraftige mænd var han tilbøjelig til at forveksle konstitution med karakter og tilskrive mangel på principper, hvad der i virkeligheden skyldtes en dårlig blodcirkulation. Smith kendte sin vens svagheder og skrev en hel del af hans mishag for manden nedenunder på deres regning.

Den underlige lyd gentog sig ikke, og Smith ville netop tage fat på bogen igen, da der pludselig brød et hæst skrig ud i den tavse nat, et formeligt hyl – råbet fra et menneske, som aldeles har tabt al selvbeherskelse af skræk. Smith sprang op fra stolen og tabte bogen på gulvet. Han havde temmelig stærke nerver, men der var noget i dette pludselige, ubetvingelige rædselsskrik, som fik blodet til at isne i hans årer. Tiden og stedet bragte tusind fantastiske muligheder til at fare gennem hans hoved. Skulle han styrte ned eller var det bedst at vente? Han havde hele den nationale skræk for at lave scener, og han kendte så lidt til sin nabo, at han nødig ville trænge sig ind i hans anliggender. Han stod rådvild et øjeblik, men mens han endnu overvejede sagen, hørte han hastige trin på trappen, og Monkhouse Lee styrtede halvt påklædt og askegrå i ansigtet ind i værelset.

"Kom ned!" stønnede han. "Bellingham er syg."

Abercrombie Smith fulgte ham i hælene ned over trapperne og ind i dagligstuen lige under hans egen. Optaget som han var af det foreliggende tilfælde, kunne han dog ikke lade være at kaste et forbavset blik omkring sig, idet han overskred tærsklen. Det var et værelse, han aldrig havde set mage til – snarere et museum end et studerekammer. Vægge og tag var

tæt dækkede med tusind underlige antikviteter fra Ægypten og Indien. Høje, kantede figurer, som bar byrder eller våben, spankulerede i en rå frise rundt om på gulvet, over frisen var der statuer med oksehoveder, storkehoveder, kattehoveder, uglehoveder og slangehoveder, mandeløjede fyrster og underlige skarabællignende guddomme skåret ud i den ægyptiske lapis lazuli. Horus og Isis og Osiris tittede frem fra hver niche og hver hylde, og i loftet var der ophængt en ægte søn af gamle Nilen, en stor krokodille med hængende underkæbe.

Midt i dette ejendommelige værelse stod et stort, firkantet bord, overhobet med papirer, flasker og tørrede blade af en nydelig palmeagtig plante. Disse forskellige genstande var blevet skubbet sammen i en bunke for at skaffe plads til en mumiekiste, som var taget ned fra væggen, hvor man så det åbne rum efter den, og lagt tværs over bordet. Mumien selv, en hæslig, sort, indtørret tingest, lig et forkullet hoved på kroget busk, lå halvvejs udenfor kisten, med den klolignende hånd og knoklede forarm hvilende på bordet. En gammel, gul papyrusrulle var stillet op mod sarkofagen, og foran den i en trælænestol sad værelsets ejer med tilbagekastet hoved. De vidt åbne øjne var rettet med en angstfuld stirren mod krokodillen over ham, og de tykke blå læber blafrede lydeligt for hvert åndedrag.

"Min Gud! Han dør!" råbte Monkhouse Lee forfærdet.

Han var en slank, køn ung mand med olivenfarvet hud og mørke øjne, som snarere syntes at tilhøre en spanier end en englænder og med en keltisk intensitet i sit væsen, meget forskellig fra Smiths angelsaksiske flegma.

"Det er kun en besvimelse, tror jeg," sagde medicineren. "Hjælp mig at løfte ham over på sofaen. Skub alle disse små trædjævle væk først. Tag ham i benene. Nu vil han snart komme sig, når vi knapper skjorten op og giver ham lidt vand. Hvad i alverden har han været færd med?"

"Jeg ved det ikke. Jeg hørte han skreg. Jeg løb op. Jeg kender ham meget godt, ser De. Det var rigtig smukt af Dem at følge med ned."

"Hans hjerte banker som et par kastagnetter," sagde Smith, idet han lagde hånden på den bevidstløse mands bryst. "Han synes at være blevet alvorlig skræmt. Smid ham lidt vand i ansigtet! Sikken et ansigt han har."

Det var i sandhed et besynderligt og i højeste grad frastødende ansigt, for farven og trækkene var lige unaturlige, det var hvidt, men det var ikke den sædvanlige bleghed, som fremkaldes af frygt, men det var et absolut blodløst hvidt, som undersiden af en flynder. Han var meget fed, men gjorde indtryk af at have været endnu federe, for huden hang i løse folder og var gennemfuret af en mængde rynker. Kort, stubbet brunt hår strittede op fra hans hovedhud, et par tykke, uregelmæssige øren stod ud på hver side af hovedet. Hans lyse, grå øjne var stadig åbne, pupillerne var udvidede, og øjet stod frem i en ufravendt, rædsom stirren. Da Smith så ned på ham, forekom det ham, at aldrig havde set naturens faresignal så tydeligt aftegnet på en mands ansigt, og han blev pludselig mere tilbøjelig til at lægge vægt på den advarsel, Hastie havde givet ham en time i forvejen.

"Hvad pokker er det, der har skræmt ham sådan?" spurgte han.

"Det er mumien."

"Mumien? Hvordan det?"

"Jeg det ikke. Det er noget væmmeligt kram. Jeg ville ønske, han ville lade være. Det er anden gang, han har gjort det. Det var lige sådan sidste vinter. Jeg fandt ham akkurat som nu med den modbydelige tingest foran sig."

"Hvad gør han da med mumien?"

"Åh, han er en underligt fyr. Det er hans kæphest. Han ved mere om den slags ting end nogen anden mand i England. Men bare han dog ville lade være! Nå, nu begynder han at komme til sig selv."

Et svagt anstrøg af farve var begyndt at komme tilbage på Bellinghams ligblege kinder, og hans øjenlåg dirrede som et sejl efter vindstille. Han knyttede og åbnede hænderne, trak vejret dybt, satte sig op med et pludseligt ryk, og kastede et genkendelsens blik omkring sig. Da hans blik faldt på mumien, sprang han op, greb papyrusrullen, kastede den i en skuffe, drejede nøglen om og vaklede tilbage til sofaen.

"Hvad er der på færde?" spurgte han. "Hvad vil I to her?"

"Du har råbt og skreget og holdt et frygteligt hus," sagde Monkhouse Lee. "Hvis vor nabo her ikke var kommet ned, ved jeg ikke, hvad jeg skulle have stillet op med dig."

"Ah, det er Abercrombie Smith," sagde Bellingham og så op på ham. "Det er meget pænt af Dem at komme. Sikke dog et fæ, jeg er. Store Gud, sikke dog et fæ!"

Han lagde hovedet i hænderne og brast i en høj, hysterisk latter.

"Hold op med det, hører De!" Smith greb ham i skulderen og rystede ham voldsomt.

"Der nerver er jo fuldstændig ødelagte. De må holde op med disse små natteforlystelser med mumier, ellers kommer De galt afsted. De ryster jo som et espeløv."

"Jeg spekulerer på," sagde Bellingham, "om De mon ville være lige så rolig som jeg, hvis De havde set –"

"Set hvad?"

"Åh, intet. Jeg mente bare, om De mon ville kunne sidde oppe ved nattetide med en mumie, uden at det tog på Deres nerver. Jeg er ikke i tvivl om, at De har ret. Jeg er vist gået lidt for vidt her på det sidste. Men jeg har det allerede temmelig godt igen. Men vær alligevel så venlig ikke at gå endnu. Bare et øjeblik endnu, til jeg er blevet helt mig selv."

"Her er meget indelukket," bemærkede Lee, idet han lukkede et vindue, så den kølige natteluft trængte ind i værelset.

"Det er den harpiks, som bruges ved balsameringen," sagde Bellingham. Han løftede et af de tørrede palmeblade op fra bordet og holdt det ind over lampen. Det udsendte en tyk røg, da det brændte, og en skarp, bidende lugt fyldte værelset. "Det er den hellige plante – præsternes plante," sagde han. "Kender De noget til orientalske sprog, Smith?"

"Ikke det mindste."

Hans svar lod til at fjerne en byrde fra ægyptologens sind.

"Sig mig," fortsatte han, "hvor længe varede det, fra De kom ned, indtil jeg kom til bevidsthed?"

"Ikke så længe. Fire-fem minutter."

"Jeg mente nok, det ikke kunne være længe," sagde han og trak vejret dybt. "Men det underligt; når man er bevidstløs, har man ikke nogen fornemmelse af tiden. Jeg kunne ikke have nogen anelse om, hvorvidt det drejede sig om sekunder eller

uger. Den herre derhenne på bordet blev pakket ind under det ellefte dynasti, for omkring en fire tusinde år siden, og alligevel ville han, hvis han fik mælet igen, fortælle os, at al denne tid kun havde været som en nats søvn for ham. Han er en ualmindelig smuk mumie, Smith."

Smith bøjede sig over bordet og betragtede den sorte, forvredne skikkelse foran sig med et professionelt blik. Trækkene havde fuldstændig mistet deres oprindelige farve, men beholdt formen uforandret, og de to små, nøddelignende øjne lå endnu dybt inde i de sorte øjenhuler. Den plettede hud strammede stærkt over tindingerne, og en filtret masse af groft, sort hår faldt ned over ørene. To tynde tænder, der lige så godt kunne have tilhørt en rotte, stak frem under den indskrumpede overlæbe. I den sammenkrøbne stilling med de bøjede knæ og det fremstrakte hoved var der noget, som vakte en forestilling om energi ved den modbydelige tingest, som fik Smith til at gyse. De kraftige ribben med deres pergamentagtige overtræk var synlige, ligeledes det indsunkne, blyfarvede underliv med det lange indsnit fra balsameringen, men benene var indsvøbt i grove, gule bandager. En masse små kryddernellikelignende stykker af myrra og cassia var strøet ud over legemet og bunden af kassen.

"Jeg kender ikke hans navn," sagde Bellingham og strøg med hånden over det indskrumpne hoved. "De ser, at den ydre ligkiste med inskriptionen mangler. Nummer 249 er alt hvad han har af navn og rang nu. Som De ser, står det trykt på kassen. Det var hans nummer på den auktion, hvor jeg fik fat på ham."

"Det har været en pænt stor fyr i sin tid," bemærkede Smith.

"Det har været en ren kæmpe, for det var ikke nogen synderlig kraftig race. Hans mumie måler seks fod og syv tommer. Føl på disse store knudrede knogler. Det ville have været en grim fyr at slås med."

"Måske disse hænder har hjulpet med til at bygge pyramiderne," foreslog Monkhouse Lee og så med væmmelse i blikket ned på de krumme, beskidte klør.

"Nej, det er der ikke tale om. Fyren her er blevet syltet i natron og behandlet på den mest udsøgte måde. De gjorde sig ikke så megen umage med deres murersvende. Salt eller beg var godt nok til dem. Man har regnet ud, at denne slags balsamering kostede omkring syv hundrede og tredive pund i vore dages penge. Vor ven her må mindst have været adelig. Hvad tror De, den lille inskription nede ved fødderne betyder, Smith?"

"Jeg sagde Dem jo, at jeg ikke kender noget til orientalske sprog."

"Ja, det er også sandt. Det er navnet på den, som udførte balsameringen, tror jeg. Det må have været en meget samvittighedsfuld mand. Gud ved, hvor mange moderne arbejder vil overleve fire tusinde år?"

Han vedblev at tale i en let tone, men Abercrombie Smith så, at han endnu skælvede af frygt. Hans hænder rystede, hans underlæbe dirrede, og hvor han end så hen, vendte hans blik altid tilbage til hans uhyggelige kammerat. Trods al hans frygt var der imidlertid et anstrøg af triumf i hans tone og væsen. Hans øjne skinnede, og hans skridt, når han gik over gulvet, var lette og spændstige. Han gjorde indtryk af en mand, som har

haft en frygtelig oplevelse, hvis mærker han endnu bærer, men som har hjulpet ham til at nå et mål.

"De vil da vel ikke gå endnu?" råbte han, da Smith rejste sig op fra sofaen.

Ved udsigten til at blive alene syntes angsten at vende tillige, og han rakte hånden ud for at holde på ham.

"Jo, jeg må gå. Jeg har mit arbejde at gøre. De er frisk igen nu. Jeg synes, at De med Deres nervøse anlæg burde vælge et mindre uhyggeligt studium."

"Å, jeg er som regel ikke nervøs, og jeg har før taget mumier ud af svøbet."

"Du besvimele sidste gang," bemærkede Monkhouse Lee.

"Ja, det gjorde jeg. Jeg må se at få noget nervestyrkende, eller lade mig elektrisere lidt. Du går da ikke, Lee?"

"Jeg gør, som du vil, Ned."

"Så vil jeg følge med dig og sove på din sofa i nat. Godnat, Smith. Det gør mig ondt, at jeg har forstyrret Dem med min tåbelighed."

De trykkede hinanden i hånden, og da medicineren klatrede op ad den uregelmæssige vindeltrappe, hørte han nøglen blive drejet om i døren og sine nye bekendtes trin, idet de gik ned ad trappen til Lees lejlighed.

På denne mærkelige måde begyndte bekendtskabet mellem Abercrombie Smith og Edward Bellingham, et bekendtskab, som i hvert fald den førstnævnte ikke havde noget ønske om at dyrke. Bellingham syntes imidlertid at have fattet forkærlighed for sin djærve medlogerende og gjorde tilnærmelser på en sådan måde, at de næppe kunne tilbagevises uden ren og skær uhøflighed. Han kom to gange op til Smith for at takke ham for

hjælpen, og mange gange siden kom han op med aviser eller bøger og viste ham alle de opmærksomheder, som en medlogerende kan have anledning til. Han var, som Smith snart opdagede, en meget belæst mand med liberale anskuelser og en usædvanlig hukommelse. Hans væsen var desuden så let og behageligt, at man lidt efter lidt glemte hans frastødende udseende. Han var meget behagelig at omgås, og Smith begyndte til sidst at vente på hans besøg og endog gengælde dem.

Han var utvivlsomt begavet, men medicineren syntes undertiden, der var et anstrøg af vanvid ved ham. Af og til brød han ud i svulstige deklamationer, som stod i stærk modsætning til hans enkle levemåde.

"Det er vidunderligt," råbte han, "at føle at man kan befale over gode og onde magter – en reddende engel eller en hævnens dæmon." Og engang sagde han om Monkhouse Lee: "Han er en rar fyr, en brav fyr, men han er uden viljekraft og ærgerrighed. Han ville være en dårlig kompagnon til et stort foretagende. Han ville ikke være nogen passende kompagnon for mig."

Når han kom med sådanne vink og antydninger til den prosaiske Smith, trak denne bare øjenbrynene i vejret, dampede videre på sin pibe og kom senere med nogle velmente råd om mere motion og frisk luft.

Bellingham havde på det sidste lagt sig en vane til, som Smith vidste var tegn på en overanstrengt hjerne. Han talte bestandig med sig selv. Langt ud på natten, når der ikke kunne være gæster hos ham, kunne Smith høre hans stemme tale lavt og mumlende, næsten hviskende, men alligevel fuldt hørligt i stilheden. Denne vane ærgrede og forstyrrede medicineren, og

han talte flere gange til sin nabo om det. Bellingham blev imidlertid krænket over denne beskyldning og nægtede rent ud at have ytret en stavelse. Han viste i virkeligheden mere ærgrelse over denne sag, end der syntes at være grund til.

Hvis Abercrombie Smith havde tvivlet på sine øren, så behøvede han ikke at gå langt for at få dem bekræftet. Tom Styles, den lille rynkede oppasser, som havde opvartet de logerende i tårnet, så længe nogen kunne huske, var meget urolig i samme anledning.

"Undskyld, mr. Smith," sagde han, mens han gjorde tårnværelset i stand en dag, "men tror De, mr. Bellingham er rigtig vel forvaret?"

"Forvaret, Styles?"

"Ja, mr. Smith. Rigtig i hovedet, mener jeg."

"Hvorfor skulle han ikke være det da?"

"Ja, jeg ved ikke rigtigt. Han er så forandret på det sidste. Han er ikke den samme mand, han plejede at være, skønt jeg tager mig den frihed at sige, at han aldrig var en af mine herrer, som mr. Hastie og De, mr. Smith. Han er begyndt at snakke med sig selv, så det er fælt at høre. Jeg undrer mig over, at det ikke forstyrrer Dem, mr. Smith. Jeg ved ikke, hvad jeg skal tro om ham."

"Jeg kan ikke se, hvad det vedkommer Dem, Styles."

"Ja, jeg kan ikke lade være at tænke på det, mr. Smith. Det er måske ubeskedent af mig, men jeg føler det undertiden, som om jeg var moder og fader til mine unge herrer. Jeg falder tilbage på mig, når det går galt, og familien kommer. Men nu mr. Bellingham, sir. Jeg kunne have lyst til at vide, hvad det er,

som spadserer rundt inde på hans værelse, når han er ude og døren er låst fra ydersiden."

"Hvad? Det er jo noget sludder, De der kommer med, Styles."

"Det kan være, men jeg har hørt det mere end en gang med mine egne øren."

"Pjat, Styles."

"Udmærket, mr. Smith. De ringer vel på klokken, hvis det er noget mere, de har brug for."

Abercrombie Smith lagde liden vægt på den gamle tjeners sludder, men der hændte noget et par dage senere, som gjorde et ubehageligt indtryk på ham og kaldte Styles' ord frem i hans erindring.

Bellingham var kommet op til ham sent en aften og underholdt ham netop med en interessant beskrivelse af Beni Hassans klippegrave i Øvreægypten, da Smith, som havde en bemærkelsesværdig skarp hørelse, tydeligt hørte lyden af en dør, som blev lukket op i etagen nedenunder.

"Der gik nogen ind eller ud af Deres værelse," bemærkede han.

Bellingham sprang op og stod et øjeblik hjælpeløs med et halvt vantro, halvt bange udtryk i ansigtet.

"Jeg låste den da helt sikkert. Jeg er næsten sikker på, at jeg låste den," stammede han. "Ingen kan have åbnet den."

"Jeg kan høre nogen komme op ad trappen," sagde Smith.

Bellingham styrtede ud af døren, slog den hårdt i efter sig, og skyndte sig ned ad trappen. Smith hørte, han standsede midtvejs og syntes, han hviskede til nogen. Et øjeblik senere blev døren nedenunder lukket, nøglen drejet om i låsen, og

Bellingham gik op ad trappen igen og trådte ind i værelset med et blegt ansigt og sveddråber på panden.

"Det er i orden," sagde han og kastede sig ned i en stol. "Det var den dumme hund. Den havde fået skubbet døren op. Jeg fatter ikke, hvordan jeg kan have glemt at låse den."

"Jeg vidste ikke, De havde hund," sagde Smith og så meget tankefuld på sin gæsts forstyrrede udtryk.

"Jeg har heller ikke haft den så længe. Jeg må se at blive den kvit igen. Den er en stor plage."

"Det må det være, siden det er så svært at holde den inde. Jeg ville have troet, at det var tilstrækkeligt at lukke døren uden at låse den."

"Det var for at gamle Styles ikke skulle lade den slippe ud. Den er nemlig temmelig værdifuld, og det ville være ærgerligt, hvis jeg mistede den."

"Jeg er selv lidt af en hundeelsker," sagde Smith, der fremdeles sad og iagttog den anden nøje. "Måske ville De lade mig se den?"

"Ja, naturligvis. Men i aften lader det sig ikke gøre. Jeg har aftalt at mødes med nogen. Går uret der rigtigt? Så kommer jeg et kvarter for sent. De vil nok undskylde mig, ikke sandt?"

Han tog sin hat og skyndte sig ud af værelset. Til trods for hans historie om det aftalte møde kunne Smith høre, at han gik ind på sit eget værelse og låsede døren efter sig.

Denne begivenhed efterlod et ubehageligt indtryk på medicineren. Bellingham havde løjet for ham, og det på en så klodset måde, at så ud som om, han for enhver pris ville skjule sandheden. Smith vidste udmærket, at han medlogerende ikke havde nogen hund. Han vidste også, at de skridt, han havde

hørt på trappen, ikke var noget dyrs. Men hvis det ikke var et dyr, hvad kunne det så være? Der var jo gamle Styles' historie om noget, der plejede at gå op og ned i værelset på tider, hvor beboeren var fraværende. Kunne det være en kvinde? Smith var nærmest tilbøjelig til at tro det. Hvis det var, ville Bellingham blive bortvist i skam, hvis autoriteterne opdagede det, hvilket jo kunne forklare hans ængstelse og hans løgne. Men hvad nu end forklaringen var, så var der noget hæsligt ved det, og Smith besluttede derfor for fremtiden at afvise alle videre forsøg på intimitet fra sin glattungede og uskønne nabos side.

Men hans læsning var bestemt til at blive afbrudt denne aften. Han havde næste fundet trådene igen, da faste, hurtige skridt hørtes komme op ad trappen med tre trin ad gangen, og Hastie iført roerkostume styrtede ind i værelset.

"Stadig ved bogen!" sagde han. "Som du dog kan hænge i! Jeg tror, at hvis et jordskælv ramte Oxford og lagde hele byen ned, ville du sidde fuldkommen uberørt mellem ruiner og læse. Men jeg skal imidlertid ikke opholde dig længe. Tre drag af piben, så går jeg igen."

"Hvad nyt?" spurgte Smith, idet han stoppede sin snadde med tommelfingeren.

"Ikke noget af betydning. Wilson fik 70 point til rusholdet foran de elleve. De siger, at de vil stille ham op i stedet for Buddicomb, for Buddicomb er det gået en del tilbage for. Han plejede at slå udmærket, men nu bliver det kun til halve kast og lange spring."

"Det var da sørgeligt," sagde Smith med den dybe alvor, der altid griber en universitetsmand, når talen er om sport.

"Ja. Apropos, har du hørt det med Long Norton?"

"Hvad er der med ham?"

"Han er blevet overfaldet."

"Overfaldet?"

"Ja, netop som han drejede af fra High Street. Kun et halvt hundrede meter fra porten til Old College."

"Men hvem –"

"Ja, se det er netop knuden. Hvis du havde sagt 'hvad', havde det været mere grammatisk korrekt. Norton sværger på, at det ikke var noget menneskeligt, og hvis man skal dømme efter mærkerne på hans hals, er jeg tilbøjelig til at være enig med ham."

"Hvordan? Er vi sunket ned til spøgelse?"

Abercrombie Smith blæste sin videnskabelige foragt ud i røg.

"Nej, det tror jeg heller ikke er forklaringen. Men hvis et menageri har mistet en stor abe for nylig, og dyret blev fundet her, ville juryen dømme det på indicier. Norton går den samme vej hver aften, ved du nok. Der er et træ, som hænger ned over vejen – den store elm i Rainys have. Norton mener, at væsenet kastede sig over ham oppe fra træet. Han blev i hvert fald næsten kvalt af to arme, som han siger, var så stærke og tynde som stålstænger. Han så ikke noget, mærkede blot disse skrækkelige arme, som slyngede sig tættere om ham. Han skreg af fuld hals, og nogle fyre kom løbende, og væsenet sprang over muren som en kat. Han nåede aldrig at se det rigtigt. Det gav Norton en ordentlig rystelse, kan jeg fortælle dig. Jeg har sagt til ham, at han har haft lige så godt af det som en tur på stranden."

"En stratenrøver naturligvis."

"Det er meget muligt. Norton siger nej, men vi tager os ikke af, hvad han siger. Denne stratenrøver havde lange negle og var

meget kvik til at svinge sig over muren. I forbigående sagt, så ville din kønne nabo blive glad, hvis han hørte om det. Han har et horn i siden på fyren, og han er ikke en mand, som glemmer en fornærmelse, hvis jeg kender ham ret. Men hov, gamle dreng, hvad er der i vejen?"

"Ingenting," svarede Smith kort.

Han havde givet et sæt i stolen, og der var faret et udtryk over hans ansigt, som om en ubehagelig tanke pludselig var faldet ham ind.

"Du så ud som om noget, jeg havde sagt, havde ramt dig på et ømt punkt. Forresten, du har jo gjort bekendtskab med Bellingham, siden jeg var her sidst, ikke sandt? Monkhouse Lee antydede noget sådant."

"Ja, jeg er blevet bekendt med ham. Han har været heroppe et par gange."

"Nå, du er stor nok og grim nok til at tage vare på dig selv. Han er ikke ligefrem, hvad jeg forstår ved en god mand, men han er uden tvivl meget klog og så videre. Men du vil snart selv finde ud af det. Lee er en hyggelig lille fyr. Farvel så længe, gamle ven! Jeg skal ro om kap med Mullins for vicekanslerens pokal på onsdag, så husk på at komme ned, hvis jeg ikke ser dig før."

Smith lagde piben fra sig og trak nok engang bøgerne hen til sig. Men med den bedste vilje af verden fandt han det vanskeligt at holde tankerne ved arbejdet. De ville gå deres egne veje for at dvæle ved manden under ham og på det lille mysterium, som knyttede sig til hans værelser. Så vendte hans tanker sig til det ejendommelige overfald, som Hastie havde talt om og om det nag, som Bellingham sagdes at bære til

genstanden for det. Tankerne vedblev at kredse om disse to forestillinger, som om der var en nøje og inderlig forbindelse mellem dem. Og alligevel var mistanken så svag og utydelig, at den ikke kunne udtrykkes i ord.

"Pokker tage fyren!" råbte Smith, idet han kastede bogen om patologi hen ad gulvet. "Han har ødelagt mit arbejde for i aften, og det er grund nok, selv om der ikke var nogen anden, til at holde sig væk fra ham for fremtiden."

I ti dage viede medicineren sig så udelukkende til sine bøger, at han hverken hørte eller så noget til sine medlogerende. Han passede på at aflåse sin dør på de tider, da Bellingham havde plejet at besøge ham, og skønt han mere end en gang hørte det banke på døren, lukkede han ikke op. En eftermiddag, da han gik ned ad trappen, blev imidlertid Bellinghams dør revet op, netop idet han passerede, og Monkhouse Lee styrtede ud med lynende øjne og en mørk vredesrødme på sine olivenfarvede kinder. Lige i hælene på ham kom Bellingham med sit fede, usunde ansigt skælvende af raseri.

"Din nar!" hvæsedes han. "Det skal du komme til at fortryde."

"Meget muligt," råbte den anden. "Men læg vel mærke til, hvad jeg siger! Det er forbi! Jeg vil ikke vide af det."

"Jeg har dog i hvert fald dit løfte."

"Å, jeg skal holde det. Jeg skal ikke sige noget. Men jeg ville hellere se lille Eva i graven. Én gang for alle, det er forbi. Hun vil gøre, hvad jeg siger. Vi ønsker ikke at se dig mere."

Så meget kunne Smith ikke undgå at høre, men han skyndte sig væk, for han ønskede ikke at blive indblandet i striden. Det var kommet til et alvorligt brud mellem dem, det var tydeligt nok; og Lee var bestemt på et få sin søsters forlovelse hævet.

Smith tænkte på Hasties sammenligning med padden og duen og var glad ved tanken om, at det var forbi. Bellinghams ansigt, når han var vred, var ikke behageligt at se på. Han var ikke en mand, man kunne ønske at betro en uskyldig pige for livet. Mens han gik gennem gaderne, grundede Smith på, hvad årsagen til trætten kunne være, og hvad det var for et løfte, som Bellingham havde været så ængstelig for, at Monkhouse Lee skulle holde.

Det var den dag, da kaproningen mellem Hastie og Mullins skulle finde sted, og en skare mennesker var på vej ned til Isis' bredder, majsolen skinnede klart og de høje elmetræer kastede sorte skygger over den gule sti. På begge sider af vejen så man i nogen afstand de grå collegebygninger; de gamle afblegede sjælens mødre så fra deres høje buede vinduer ned på den strøm af ungdom, som flød så muntert forbi dem. Sortklædte lærere, pertentlige funktionærer, blege bogorme, solbrændte unge sportsmænd med stråhatte i hvide rodragter eller mangefarvede cricketantræk, alle skyndte sig hen imod den blå, bugtede flod, som snor sig gennem Oxfords enge.

Abercrombie Smith valgte med en gammel roers instinkt sin plads ved det punkt, hvor han vidste at kampen, hvis der blev en kamp, ville blive hårdest. Han hørte i det fjerne den summen, som forkyndte starten, så kom brølene nærmere, derpå larmen af løbende fodtrin og råbene fra mændene i bådene ud for ham. En lille flok halvt påklædte, stakåndede løbere fo'r forbi ham, og over deres skuldre så han Hastie med sin modstander en god bådlængde efter sig. Smith råbte Hurra for sin ven, og skulle netop begive sig tilbage til sine bøger, da han følte en hånd på sin skulder og så den unge Monkhouse Lee stå bag sig.

"Jeg så Dem der," sagde han på en frygtsom, undskyldende måde, "jeg ville gerne tale med Dem, hvis De kunne ofre en halvtimes tid på mig. Denne hytte er min. Jeg deler den med Harrington fra King's College. Kom ind og få en kop te."

"Jeg må straks tilbage igen," sagde Smith. "Jeg læser på livet løs om dagen. Men jeg vil med fornøjelse komme ind nogle få minutter. Jeg ville ikke være gået herud, hvis ikke Hastie havde været en god ven af mig."

"Han er også min ven. Han gjorde det godt i dag. Mullins var klart underlegen. Men kom ind i hytten. Det er en lille hule, men behagelig at læse i, når det er varmt."

Det var en lille hvid, firkantet bygning med grønne døre og vinduesskodder og et landligt lille bislag, og stod en ti meter fra flodbredden. Det største værelse var i al tarvelighed udstyret som et studereværelse – et fyrebord, umalede hylder med bøger og nogle få billige olietryk på væggene. En kedel sang over en spritlampe, og der stod en tebakke på bordet.

"Sæt Dem der og tag en cigaret," sagde Lee. "Lad mig skænke Dem en kop te. Det er rigtig pænt af Dem at komme ind, for jeg ved, at De er meget optaget. Jeg ønskede at sige Dem, at hvis jeg var Dem, ville jeg flytte et andet sted hen straks."

"Hvad?"

Smith blev siddende og stirrede på ham med en tændt tændstik i den ene hånd og en utændt cigaret i den anden.

"Ja, det må lyde meget mærkeligt, og det værste ved det er, at jeg ikke kan give Dem mine grunde for det, for jeg har aflagt et højtideligt løfte – et meget højtideligt løfte. Men jeg kan gå så langt som til at sige, at jeg tror ikke, det er trygt at bo så tæt på

Bellingham. Jeg tænker at campere hernede, så meget jeg kan for en tid."

"Ikke trygt? Hvad mener De?"

"Åh, det er jo det, jeg ikke kan sige. Men følg mit råd og flyt derfra. Vi havde et stort skænderi i dag. De hørte det nok, for De kom netop ned ad trappen."

"Jeg så, at I var raget uklar."

"Han er et forfærdeligt menneske, Smith. Det er det eneste ord for ham. Jeg har haft mine tvivl om ham hele tiden, siden den aften han besvimede – De husker, da De kom ned. Jeg trængte ind på ham i dag, og han fortalte mig ting, som fik hårene til at rejse sig på mit hoved, og ville have mig til forbundsfælle. Jeg er ikke noget hængehoved, men jeg er søn af en præst, og der er nogle ting, som går over grænsen. Jeg takker blot Gud, at han røbede sig, før det var for sent, for han skulle have giftet sig med min søster."

"Det er alt sammen godt nok, Lee," sagde Abercrombie Smith kort, "men enten siger De en hel del for meget eller en hel del for lidt."

"Jeg advarer Dem."

"Hvis der er nogen virkelig grund til en advarsel, så kan De ikke være bundet af noget løfte. Hvis jeg ser en skurk i færd med at sprænge et hus i luften, så kan et løfte ikke afholde mig fra at skride ind."

"Ja, men jeg kan ikke forhindre det, og jeg kan ikke gøre andet end advare Dem."

"Uden at sige, hvad De advarer mig mod."

"Mod Bellingham."

"Men det er jo noget sludder. Hvorfor skulle jeg være bange for ham eller for noget menneske?"

"Jeg kan ikke sige Dem det. Jeg kan kun bede Dem flytte. De er i fare, der hvor De nu er. Jeg siger ikke engang, at Bellingham har noget ønske om at skade Dem. Men det kunne hænde, for han er en farlig nabo netop nu."

"Måske jeg ved mere, end De tror," sagde Smith og så skarpt på den unge mands drengeagtige, alvorlige ansigt, "sæt, at jeg siger Dem, at der er én, som deler værelse med Bellingham."

Monkhouse Lee sprang op fra stolen i ubetvingelig ophidselse.

"De ved det altså?" stønnede han.

"En kvinde."

Lee faldt ned igen med et tungt suk.

"Mine læber er forseglet," sagde han, "jeg kan ikke tale."

"Godt," sagde Smith, idet han rejste sig, "i hvert fald er det ikke rimeligt, at jeg skulle lade mig skræmme ud af en lejlighed, som passer så godt for mig. Det ville være lidt for latterligt at flytte alle mine sager og ejendele, fordi De siger, at Bellingham på en eller anden uforklarlig måde kunne komme til at skade mig. Jeg tror, jeg vil løbe risikoen og blive, hvor jeg er, og da jeg ser, at klokken næsten er fem, må jeg skynde mig afsted."

Han sagde et kort farvel til den unge student og vandrede hjemefter i den smukke forårsaften, halvt irriteret, halvt tilbøjelig til at le over denne skyggeagtige fare, som skulle svæve så truende over hans hoved.

Der var en lille adspredelse, som Abercrombie Smith altid undte sig, hvor travlt han end havde. To gange om ugen, tirsdag og fredag, var det hans ufravigelige vane at spadserere over til

Farlingford, doktor Plumtree Petersons ejendom, som lå omtrent halvanden mil udenfor Oxford. Peterson havde været en god ven af Smiths ældre broder Francis, og da han var ungkarl, velstående, havde en god kælder og et endnu bedre bibliotek, var hans hus et behageligt mål for en mand, som trængte til en god spadseretur. Som sagt, to gange om ugen marcherede medicineren ud ad de mørke landeveje, tilbragte en behagelig time i Petersons hyggelige studereværelse, hvor de drøftede begivenheder ved universitetet eller de sidste teorier i medicinen eller kirurgien.

Dagen efter mødet med Monkhouse Lee lukkede Smith bøgerne et kvarter over otte, den tid han efter sædvane begav sig afsted til sin vens hus. Idet han skulle gå ud, af værelset, faldt hans blik imidlertid på en af de bøger, som Bellingham havde lånt ham, og han fik skrupler over ikke at have leveret den tilbage. Hvor frastødende manden end kunne være, skulle han dog ikke behandles uhøfligt. Idet han tog bogen, gik han ned ad trappen og bankede på sin medlogerendes dør. Han fik ikke noget svar, men da han drejede på dørhåndtaget, fandt han, at døren ikke var låst. Han var vel fornøjet med at undgå et møde, trådte indenfor og lagde bogen og sit kort på bordet.

Lampen var skruet halvt ned, men Smith kunne tydeligt se alle detaljer i værelset. Det var i det hele omtrent, som han havde set det før – frisen, guderne med dyrehovederne, den hængende krokodille og bordet dækket med papirer og tørrede blade. Mumiekisten stod oprejst mod væggen, men mumien selv var borte. Der var ikke noget tegn på nogen anden beboer af værelset, og han følte, da han gik, at han sandsynligvis havde gjort Bellingham uret. Hvis han havde en brødefuld

hemmelighed at bevare, ville han næppe lade døren være ulåset, så hele verden kunne spadserere ind.

Vindeltrappen var aldeles bælgmørk, og Smith gik langsomt og forsigtigt ned ad de ujævne trappetrin, da han pludselig følte, at noget passerede ham i mørket. Der var en svag lyd, en let berøring af hans albue, men så flygtig, at han næppe kunne være vis på det. Han standsede og lyttede, men vinden raslede i vedbenden udenfor, og noget andet kunne han ikke høre.

"Er det Dem, Styles?" råbte han.

Han fik ikke noget svar, og alt var stille bag ham. Det måtte have været et pludseligt vindstød, for der var sprækker og huller over alt i det gamle tårn. Men alligevel, han kunne næsten have svoret på, at han havde hørt skridt lige ved siden af sig. Han var kommet ned på gårdspladsen, mens han fremdeles grundede over dette, da en mand kom løbende i fuld fart over den tætklippede græsplæne.

"Er det dig, Smith?"

"Halløj, Hastie!"

"For Guds skyld, kom med det samme. Lee er druknet. Harrington skulle hente doktoren, men han er ude. Du må komme med det samme. Der kan være liv i ham endnu."

"Har du cognac?"

"Nej."

"Jeg vil tage noget med. Der står en flaske oppe hos mig."

Smith styrtede op ad trappen, idet han tog tre trin ad gangen, greb flasken og fo'r i fuld fart ned igen med den, da hans blik, idet han passerede Bellinghams værelse faldt på noget, som bragte ham til at standse forfærdet på afsatsen.

Døren, som han havde lukket efter sig, stod åben og lige foran ham i lyset fra lampen stod mumiekisten. For tre minutter siden havde den været tom. Han kunne sværge på det. Nu indrammede den det lange legeme af sin rædsomme beboer, som stod mørk og stiv med sit sorte indtørrede ansigt vendt mod døren. Skikkelsen var livløs og slap, men det forekom Smith, mens han stirrede på den, at der endnu dvælede en ulmende gnist af liv, et evigt tegn på bevidsthed i de små øjne, som lurede dybt inde i øjenhulerne. Så forbavset og rystet var han, at han glemte sit ærinde og endnu stod og stirrede på den magre, indskrumpne skikkelse, da hans vens stemme nedefra kaldte ham til sig selv igen.

"Kom nu, Smith!" råbte han. "Det gælder liv eller død, ved du. Skynd dig! Nu må vi tage en spurt. Det er ikke en kilometer og vi burde kunne gøre det på fem minutter. Et menneskeliv er mere værd at løbe for end en pokal."

Side om side fo'r de afsted i mørket og standsede ikke, før de trætte og stakåndede nåede den lille hus ved floden. Unge Lee lå udstrakt på sofaen, livløs og dryppende som en knækket vandplante, han havde grønt skum fra floden i sit sorte hår og der var hvidt skum på hans blyfarvede læber. Hans kammerat Harrington lå på knæ ved siden af ham og forsøgte at gnide lidt varme i hans stive lemmer.

"Jeg tror, der er liv i ham," sagde Smith med hånden på den unge mands hjerte. "Hold urglasset hen foran hans mund. Ja, der er dug på det. Tag den ene arm, Hastie. Gør nu som jeg, og vi skal få ham til live igen."

De arbejdede i tavshed i ti minutter, idet de fik den bevidstløse mands bryst til at hæve og sænke sig. Efter forløbet

af denne tid fo'r der en gysen gennem hans legeme, hans læber skælvede, og han slog øjnene op. De tre studenter brød ud i et uvilkårligt hurra.

"Vågn op, gamle dreng, du har skræmt os rigeligt nok."

"Drik lidt cognac. Tag en slurk af flasken."

"Han kommer sig nu," sagde hans medlogerende Harrington.

"Du store Gud, hvor bange jeg blev! Jeg sad her og læste, og han var gået ud for at tage sig en tur ned til floden, da jeg hørte et skrig og et plask. Jeg ud, og inden jeg havde fundet ham og fået ham op, syntes alt liv at være forsvundet. Og Simpson kunne ikke hente en læge, for han har et kroget ben, og jeg ved ikke, hvad jeg skulle gjort uden jeres hjælp. Det er rigtigt, gamle dreng. Rejs dig op!"

Monkhouse Lee havde rejst sig op på hænderne og så sig vildt omkring.

"Hvad er der på færde?" spurgte han. "Jeg har været i vandet. Å ja, nu husker jeg det."

Der kom et udtryk af frygt i hans øjne, og han lod ansigtet falde ned i hænderne.

"Hvordan gik det til, at du faldt i?"

"Jeg faldt ikke i."

"Men hvorledes gik det til da?"

"Jeg blev kastet i vandet. Jeg stod på bredden, og noget greb mig bagfra og slængte mig ned i vandet som en fjer. Jeg hørte ingenting og så ingenting. Men jeg ved alligevel, hvad det var."

"Og det gør jeg også," hviskede Smith.

Lee så op med et hurtigt, overrasket blik.

"De har altså fået det at vide?" sagde han. "De husker det råd jeg gav Dem?"

"Ja, og jeg begynder at tro, at jeg vil følge det."

"Jeg ved ikke, hvad pokker I fyre snakker om," sagde Hastie, "men jeg tror, jeg ville få Lee til sengs med det samme, hvis jeg var Dem, Harrington. Der vil være tid nok til at drøfte hvorfor og hvorledes, når han er blevet lidt stærkere. Jeg tænker, vi kan overlade ham til Harrington nu, Smith. Jeg går tilbage til kollegiet, så vi kan få os en passiar, hvis du skal samme vej."

Men det blev ikke til stort med passiarene på hjemvejen. Smiths tanker var alt for optaget af aftenens begivenheder, mumiens fraværelse fra hans nabos værelse, fodtrinene, som havde passeret ham på trappen, dens tilsynekomst – den mærkelige, ubegribelige tilsynekomst af den gyselige ting – og derpå dette overfald på Lee, så nøjagtigt svarende til det tidligere angreb på en anden mand, som Bellingham havde et horn i siden på. Alt dette tumlede sig i hans hjerne sammen med de mange småting, som tidligere havde stødt ham og de ejendommelige omstændigheder, under hvilke han først blev kendt med Bellingham. Hvad der havde været en tåget mistanke, en svævende fantastisk formodning, havde pludselig taget form og stod nu for hans sind som et faktum, en ting, som ikke kunne benægtes. Og alligevel, hvor frygteligt var det ikke! hvor uhørt! hvor aldeles udenfor alle den menneskelige erfarings grænser! En upartisk dommer eller endog den ven, som gik ved siden af ham, ville simpelthen sige ham, at hans øjne havde bedraget ham, at mumien havde været der hele tiden, at Lee var tumlet ned i floden, som så mange andre mænd tumler ned i floder, og at en blå pille var det bedste mod en dårlig fordøjelse. Han følte, at han ville have sagt det samme, hvis rollerne havde været byttet om. Og alligevel kunne han

sværge på, at Bellingham var en morder i sit hjerte, og at han anvendte et våben, som endnu aldrig noget menneske havde brugt i hele forbrydelsernes mørke historie.

Hastie var skiltes fra ham efter nogle få drøje kommentarer over vennens uselskabelighed, og Abercrombie Smith gik over plænen hen til sit karnaptårn med en stærk følelse af modbydelighed for sine værelser og deres omgivelser. Han ville følge Lees råd og flytte snarest muligt, for hvorledes kunne en mand studere, når han altid sad og lyttede efter enhver mumlen og ethvert fodtrin i værelset nedenunder? Han bemærkede, idet han gik over gårdspladsen, at der fremdeles var lys i Bellinghams værelse, og da han passerede op ad trappen, blev døren åbnet, og manden selv så ud på ham. Med sit fede, onde ansigt lignede han en opsvulmet edderkop, som netop havde vævet sit giftige væv færdigt.

"Godaften," sagde han. "Vil De ikke komme ind?"

"Nej," råbte Smith barsk.

"Nej? De har travlt som altid? Jeg ville spørge Dem om Lee. Det gjorde mig ondt at høre, at der var noget i vejen med ham."

Hans ansigt var alvorligt, men der var et glimt af tilbagetrængt latter i hans øjne, mens han talte. Smith så det og kunne have slået ham i gulvet for det.

"De vil blive endnu mere bedrøvet ved at høre, at Monkhouse Lee er frisk igen og udenfor al fare," svarede han. "Deres djævelske kneb er ikke lykkedes denne gang. Å, De behøver ikke spille uskyldig. Jeg ved det hele."

Bellingham trådte et skridt tilbage fra den vrede student og lukkede døren halvt i som for at beskytte sig mod ham.

"De er gal," sagde han. "Hvad mener De? Vil De påstå, at jeg har haft noget at gøre med Lees uheld?"

"Ja," tordnede Smith. "De og den knoglebunke bag Dem, I har arrangeret det mellem jer. Jeg skal sige Dem noget, min gode mand, man er vistnok holdt op at brænde folk som Dem, men vi har endnu en bøddel, og ved Gud! hvis nogen mand i dette college bliver dræbt, mens De er her, vil jeg melde Dem, og hvis De ikke bliver hængt for det, skal det ikke være min fejl. De vil finde, at Deres skændige ægyptiske kunster ikke holder i England."

"De er fuldstændig vanvittig," sagde Bellingham.

"Godt og vel. Bare husk på, hvad jeg har sagt, for De vil finde, at jeg holder mere, end jeg lover."

Døren blev smældet i, og Smith gik fnysende op på sit værelse, hvor han låste døren indefra og tilbragte den halve nat med at ryge og ruge over aftenens mærkelige hændelser.

Abercrombie Smith hørte ikke noget til sin nabo næste morgen, men Harrington kom op til ham om eftermiddagen for at sige, at Lee var næsten helt rask igen. Hele dagen sad han inde og læste, men om aftenen besluttede han at aflægge sin ven doktor Peterson det besøg, som han blev forhindret i aftenen før. En god spadseretur og en hyggelig passiar ville gøre hans nervesystem godt.

Bellinghams dør var lukket, da han passerede, men da han så sig tilbage, efter at være kommet et stykke fra tårnet, så han sin medlogerendes hoved i vinduet, hans hoved tegnede sig tydeligt mod lampelyset, idet han pressede det mod ruden og så ud i mørket. Det var en velsignelse at være helt uden for hans område, selv om det blot var for nogle få timer, og Smith

spadserede afsted med raske skridt og indåndede den friske luft i fulde drag. Halvmånen sås i vest mellem to gotiske tårne og kastede sit magiske skær over gaderne og husene. Der blæste en frisk vind, og lette hvide skyer drev hurtigt hen over himlen. Old College lå i udkanten af byen, og på fem minutter havde Smith ladet husene bag sig mellem de duftende hække på landevejen.

Det var en ensom og lidet befærdet vej, der førte til hane vens hus. Selv om det var tidligt på aftenen, mødte Smith ikke en eneste sjæl på sin gang. Han vandrede rask afsted, indtil han kom til porten udenfor alleen, som førte op til Farlingford. Foran sig kunne han se det indbydende røde lys fra vinduerne glimte mellem træerne. Han stod med hånden på jernporten og så sig tilbage over den vej, han var kommet. Der kom noget hurtigt henad den.

Det holdt sig i skyggen af hækken, sneg sig varsomt frem, en mørk krybende skikkelse, svagt synlig mod den mørke baggrund. Alene i det øjeblik han havde iagttaget den, havde den formindsket afstanden mellem dem med tyve skridt og havde snart indhentet ham. Han fik et glimt i mørket af en mager hals og to øjne, som altid vil forfølge ham i drømme. Han vendte sig om med et rædselsskrik og løb for sit liv op gennem alléen. Der var det røde lys, sikkerhedssignalet, næsten kun et stenkast fra ham. Han var en bekendt løber, men aldrig havde han løbet, som han løb den aften.

Den tunge port var faldet i bag ham, men han hørte den blive stødt op igen af sin forfølger. Som han styrtede afsted med en vanvittig fart, kunne han høre hurtige, klaprende skridt bag sig og kunne, da han kastede et blik tilbage, se, at den rædselsfulde

ting var lige i hælene på ham med gnistrende øjne og en indskrumpen arm strakt ud efter ham. Gudskelov, døren stod på klem. Han kunne se den tynde lysstribe, som strålede ud fra lampen i gangen. Endnu nærmere lød skridtene bag ham. Han hørte en hæs gurglen lige ved sin skulder. Med et skrig kastede han sig mod døren, smækkede det i og låste den efter sig, og sank så halvt besvimet om på en stol.

"Du store Gud, Smith, hvad er der på færde?" spurgte Peterson, idet han kom ud af døren til studereværelset.

"Giv mig noget cognac!"

Peterson forsvandt og kom hurtigt ud igen med et glas og en karaffel.

"Du trænger til det," sagde han, da hans gæst tømte glasset, "du er så hvid som en ost i hovedet."

Smith satte glasset fra sig, rejste sig op og tog en dyb indånding.

"Nu er jeg er mig selv igen," sagde han. "Jeg har aldrig været så bange før i mit liv. Med din tilladelse, Peterson, vil jeg blive her i nat, for jeg tror ikke, jeg kunne begive mig ud på den vej igen uden ved dagslys. Det er fejt, jeg ved det, men jeg kan ikke gøre noget ved det."

Peterson betragtede sin gæst med et meget spørgende blik.

"Naturligvis kan du blive her, når du ønsker det. Jeg skal bede mrs. Burney gøre gæsteværelset klar. – Hvor skal du nu hen?"

"Kom med op til vinduet oppe i gangen. Jeg vil gerne have, at du skal se, hvad jeg har set."

De gik op til vinduet i gangen på anden etage, hvorfra de havde fri udsigt til husets omgivelser. Vejen og markerne på

begge sider lå rolige og stille, badet i måneskinnets fredelige stråler.

"Det er sandelig godt, jeg ved, du er en afholdende mand, Smith," bemærkede Peterson. "Hvad i al verden kan have skræmt dig således?"

"Jeg skal straks fortælle dig det. Men hvor kan det være blevet af? Å, se der, se der! Se der i krumningen af vejen lige ud for porten."

"Ja, jeg ser det, du behøver ikke at rive armen af mig. Jeg ser nogen passere. Det ser ud til at være en mand, temmelig tynd og høj – meget høj. Men hvad er der med ham? Og hvad er der med dig? Du ryster endnu som et espeløv."

"Jeg har næsten været i Djævelens klør, det er det hele. Men lad os gå ned på dit arbejdsværelse, så skal jeg fortælle dig hele historien."

Og det gjorde han. Under det venlige lampelys med et glas vin på bordet ved siden af sig og sin vens solide skikkelse og blomstrende ansigt foran sig berettede han i rækkefølge alle de begivenheder, store og små, som dannede en så ejendommelig, fra den nat, han havde fundet Bellingham besvimet foran mumiekisten, indtil den skrækkelige oplevelse for en time siden.

"Der har du hele den uhyggelige affære," sagde han, da han sluttede sin beretning. "Det er oprørende og utroligt, men det er sandt."

Doktor Plumtree Peterson sad en stund tavs med et meget perplekst udtryk i sit ansigt.

"Jeg har aldrig i mit liv hørt noget lignende, aldrig," sagde han til sidst. "Du har fortalt mig alle fakta. Lad mig nu høre,

hvilke slutninger du drager af dem."

"Du kan selv drage dem."

"Men jeg ville gerne høre dine. Du har tænkt over sagen og jeg ikke."

"Ja, det må blive lidt svævende i detaljerne, men hovedpunkterne synes mig klare nok. Denne fyr Bellingham har under sine østerlandske studier fået fat i en eller anden djævelsk hemmelighed, hvorved en mumie eller muligvis kun denne specielle mumie midlertidigt kan blive kaldt til live. Han havde været i færd med at eksperimentere med den, den aften han besvime. Hans nerver tålte ikke at se væsenet bevæge sig, skønt det jo var det, han ville. Du husker, at det første han gjorde, var at kalde sig selv et fæ. an blev han mere hærdet siden og udførte eksperimentet uden at besvime. Det liv, han kunne puste i den, var øjensynlig kun forbigående, for jeg har flere gange set den i kisten så død som dette bord. Han har en eller anden vidtløftig proces, tænker jeg mig, han får det gjort ved. Da det var lykkedes for ham, faldt det ham meget naturligt at bruge væsenet som redskab. Det har intelligens og det har styrke. I en eller anden hensigt indviede han Lee i hemmeligheden, men Lee ville ikke som et skikkeligt kristent menneske have noget med den slags ting at bestille. Så røg de uklar, og Lee erklærede, at han ville afsløre Bellinghams sande karakter for sin søster. Det gjaldt for Bellingham at forhindre ham i dette, og det lykkedes ham næsten, ved at pudse sit kreatur på ham. Han havde allerede forsøgt dets kræfter på en anden mand – Norton – som han bar nag til. Det er et rent tilfælde, at han ikke har to mord på sin samvittighed. Da så jeg kom med mine beskyldninger mod ham, var der jo al mulig

grund for ham til at skaffe mig af vejen, før jeg meddelte nogen anden min mistanke. Lejligheden tilbød sig, da jeg gik ud, for han kender mine vaner og vidste, hvor jeg skulle hen. Det var på et hængende hår med mig, Peterson, det var et rent lykketræf, at du ikke fandt mig død på din dørtærskel i morgen. Jeg er eller ikke nervøs af mig, og jeg troede aldrig, jeg skulle have følt en så dødelig rædsel, som jeg gjorde i aften."

"Min kære dreng, du tager sagen for alvorligt," sagde hans vært. "Du er overanstrengt af læsning, og dit nervesystem er ude af balance. Hvordan kunne et sådant væsen spankulere om på gaderne i Oxford selv om aftenen, uden at blive set?"

"Det er blevet set. Der er en ren panik i byen i anledning af en undsluppen abe, som de antager kreaturet for at være. Det er dagens emne."

"Ja, det er jo en mærkelig kæde af begivenheder. Men alligevel, kære Smith, så må du indrømme, at hver enkelt hændelse i og for sig kan forklares på en mere naturlig måde."

"Hvad? Selv min oplevelse her i aften?"

"Ja vist. Du går ud i en ophidset sindsstemning og med hovedet fuldt af din teori. En mager, halvt udhungret vagabond sniger sig efter dig, og da han ser, du tager flugten, er han dristig nok til at forfølge dig. Din frygt og din fantasi besørger det øvrige."

"Nej, Peterson, den går ikke."

"Og hvad angår det, at du først fandt mumiekisten tom og nogle øjeblikke bagefter mumien i den, så siger du jo selv, at lampen var skruet halvt ned, og at du ikke havde nogen speciel grund til at betragte kisten så nøje. Det er meget muligt, at du kan have overset mumien første gang."

"Nej, nej, det er der ikke tale om!"

"Og Lee kan være faldet i floden og Norton være blevet overfaldet af en almindelig stratenrøver. Det er ganske vist en vægtig anklage, du har mod Bellingham, men hvis du ville forelægge en øvrighedsperson sagen, ville han le dig op i ansigtet."

"Det ved jeg nok. Og derfor vil jeg tage sagen i min egen hånd."

"Hvad?"

"Ja, jeg føler, at det er min pligt mod samfundet. Jeg må desuden gøre det for min egen sikkerheds skyld, medmindre jeg vil lade det bæst forjage mig fra kollegiet, og det ville dog være for ynkeligt. Jeg har taget min beslutning. Og først og fremmest må du nu give mig papir og pen."

"Ja vær's'go', du finder alt, hvad du behøver, på bordet derhenne."

Abercrombie Smith satte sig ned foran et stort ark skrivepapir og lod pennen hurtigt løbe henover det. I to timer sad han og fyldte det ene ark efter det andet, mens hans ven sad tilbagelænet i sin stol og betragtede ham med tålmodig interesse. Til sidst sprang Smith op med et udbrud af tilfredshed, samlede papirerne sammen, ordnede dem og lagde det sidste på Petersons pult.

"Vær så venlig at underskrive dette som vidne," sagde han.

"Som vidne? Hvad skal jeg bevidne?"

"Min underskrift og dokumentets dato. Datoen er det vigtigste. Mit liv kan afhænge af det, Peterson."

"Kære Smith, du taler vildt. Vil du ikke gå og lægge dig?"

"Tværtimod, jeg har aldrig sagt noget mere velovervejet. Og jeg vil love dig at gå til sengs i det øjeblik, du har underskrevet det."

"Men hvad er det?"

"Det er en fremstilling af alt det, som jeg har fortalt dig i aften. Jeg ønsker, at du skal bevidne det."

"Ja gerne," sagde Peterson og satte sit navn under sin vens. "Så er det i orden. Men hvad er din plan?"

"Du vil være så rar at gemme det for mig, og at fremlægge det, hvis jeg bliver arresteret?"

"Arresteret? For hvad?"

"For mord. Det kan godt hænde. Jeg ønsker at være forberedt på alt. Der er kun én fremgangsmåde mulig, og jeg er besluttet på at følge den."

"For Guds skyld, gør ikke noget ubesindigt!"

"Tro mig, det ville være langt mere ubesindigt ikke at gøre det. Jeg håber, at vi ikke behøver at ulejliges dig, men det vil være en beroligelse for mig, at du har denne fremstilling af mine bevæggrunde. Og nu er jeg villig til at følge dit råd og gå til køjs, for jeg vil helst være i fuld vigør i morgen."

Abercrombie Smith var ikke nogen særlig behagelig mand at have til fjende. Han var træg og godmodig i almindelighed, men frygtelig når han blev drevet til handling. Han forfulgte ethvert mål her i livet med den samme rolige ihærdighed, han havde vist i sit studium. Ham lagde bøgerne til side for en dag, men det var ikke hans mening at spille den dag. Han sagde ikke et ord til sin vært om sine planer, men klokken ni var han vel på vejen til Oxford.

I High Street standsede han ved Clifford – bøsseemageren – og købte en tung revolver og en æske kugler. Seks af dem satte han i revolveren, og anbragte våbenet i frakkelommen, så begav han sig op på Hasties værelser, hvor den kraftige roer sad og spiste morgenmad med *Sporting Times* støttet op mod kaffekanden foran sig.

"Hallo, hvad er der på færde?" spurgte han. "Vil du have kaffe?"

"Nej tak. Jeg ville gerne have, at du skulle følge med mig, Hastie, og gøre, hvad jeg beder dig om."

"Med glæde, min dreng."

"Og tag en tyk stok med dig."

"Halløj!" Hastie gloede på ham. "Her er en jagtpisk, som kan fælde en okse."

"En ting til. Du har en æske med amputationsknive. Giv mig den længste af dem."

"Her har du den. Du lader rigtig til at være på krigsstien. Er der noget mere?"

"Nej tak." Smith stak kniven indenfor frakken og gik foran til sin bolig. "Vi er ikke nogen kyllinger nogen af os, Hastie," sagde han. "Jeg tror, jeg kan klare sagen alene, men jeg tager dig med som en forsigtighedsregel. Jeg skal have en lille samtale med Bellingham. Hvis jeg kun havde med ham at gøre, ville jeg naturligvis ikke behøve dig. Hvis jeg råber, så kom op og lang ud med pisen, så hårdt du kan. Forstår du?"

"Jo bevars. Jeg skal komme, når du brøler."

"Bliv altså her. Jeg bliver måske derinde nogen tid, men rør dig ikke af pletten, før jeg kommer ned."

"Jeg skal stå som groet fast."

Smith gik op ad trapperne, åbnede Bellinghams dør og trådte ind. Bellingham sad ved bordet og skrev. Ved siden af ham, blandt hans hob af underlige sager, stod mumiekisten med sit salgsnummer 249 fremdeles fastklæbet på forsiden og dens modbydelige beboer stiv og ubevægelig inden i den. Smith kastede et undersøgende blik rundt i værelset, lukkede døren, låste den, tog nøglen ud, gik derpå hen til kaminen, strøg en tændstik og antændte træet, som lå i den. Bellingham sad og stirrede på ham med forbavselse og raseri i sit opsvulmede ansigt.

"Nå, det må jeg sige, De lader, som De er hjemme," hvæsedes han.

Smith satte sig roligt ned, lagde sit ur på bordet, trak pistolen frem, spændte den og lagde den foran sig. Derpå tog han den lange amputationskniv op og kastede den hen til Bellingham.

"Tag den," sagde han, "og gå i gang med at skære den mumie op."

"Å, er det det, De vil?" sagde Bellingham med et hånligt smil.

"Ja, det er det jeg vil. Man siger mig, at loven ikke kan nå Dem. Men jeg har en lov, som vil klare sagen. Hvis De ikke inden fem minutter er begyndt at skære den op, så sværger jeg ved den Gud, som har skabt mig, at jeg skyder Dem en kugle gennem hovedet!"

"De vil myrde mig?"

Bellingham havde rejst sig halvt op, og hans ansigt var blygråt

"Ja."

"Og hvorfor?"

"For at sætte en stopper for Deres forbrydelser. Et minut er gået."

"Men hvad har jeg gjort?"

"Jeg ved det, og De ved det."

"Dette er jo regulært overfald!"

"To minutter er gået."

"Men De må de give mig en grund for det. De er jo gal – splitterravende gal. Hvorfor skulle jeg ødelægge min egen ejendom? Det er en værdifuld mumie."

"De må skære den op og brænde den."

"Jeg vil ikke gøre noget så idiotisk."

"Fire minutter er gået."

Smith tog pistolen op og betragtede Bellingham med et ubønhørligt udtryk. Da sekundviseren var kommet hele vejen rundt, løftede han hånden og satte fingeren på aftrækkeren.

"Stop, stop! Jeg vil gøre det," hylede Bellingham.

Han greb kniven med et vildt hastværk og hakkede løs på mumiens krop, mens han stadig så sig tilbage for at se sin frygtelige gæsts øjne og våben rettet på sig. Det knagede og bragede i de indtørrede knogler, idet de brast under den skarpe kniv. En tyk, gul støvsky hævede sig. Krydderier og tørret røgelse regnede ned på gulvet. Pludselig gik rygraden midt over med et gennemtrængende knæk, og mumien faldt på gulvet som en hoben sprællende lemmer.

"Og nu i ilden med den," sagde Smith.

Flammen blussede voldsomt op, da de tørre, knuste levninger blev kastede ind i kaminen. Der var så hedt i det lille værelse som i fyrrummet på en dampbåd, og sveden randt ned over ansigterne på de to mænd, mens den ene fortsatte sit

arbejde, og den anden sad og vogtede på ham. En tæt, fed røg væltede ud af kaminen, og en væmmelig lugt af harpiks og svedent hår fyldte luften. Efter et kvarters forløb var der kun nogle få forkullede, skøre pinde tilbage af auktionsnummer 249.

"Måske De nu er fornøjet," snerrede Bellingham og så på sin plageånd med had og frygt i sine små grå øjne.

"Nej, jeg må gøre rent bord med alle Deres materialer. Vi skal ikke have flere djævelske kneb. Alle disse blade skal brændes. De kan have noget med sagen at gøre."

"Og hvad nu?" spurgte Bellingham, da bladene var tilintetgjort.

"Nu den papyrusrulle, som De havde på bordet den aften. Den er velsagtens i kommoden der."

"Nej, nej," råbte Bellingham. "Den må De ikke brænde! De ved ikke, hvad De gør, mand. Det er et unikum, den indeholder visdom, som ikke findes noget andet sted."

"Frem med den!"

"Men hør her, Smith, De kan ikke mene det. Jeg vil dele min kundskab med Dem – jeg vil lære Dem alt, som står i den. Eller, vent, lad mig bare kopiere den, før De brænder den."

Smith gik roligt hen til kommoden og trak skuffen ud. Idet han tog den gule, krøllede papirrulle op, kastede han den på ilden og pressede den ned med hælen. Bellingham skreg og greb efter den, men Smith puffede ham tilbage og stod over den, til den var forvandlet til aske.

"Nu, mr. Bellingham," sagde han, "tænker jeg, jeg har trukket gifttanden ud på Dem. De skal høre fra mig, hvis De begynder

på Deres numre igen. Og nu godmorgen, for jeg må tilbage til mine bøger."

Og dette er Abercrombie Smiths beretning om de mærkelige hændelser, som fandt sted i Old College, Oxford i foråret 1884. Da Bellingham forlod universitetet næsten øjeblikkelig bagefter, og sidst har været set i Sudan, er der ingen, som kan bestride hans fremstilling. Men menneskenes visdom er lille, og naturens veje besynderlige, og hvem kan nægte, at der gives mørke kræfter, som kan blive fundet af den, som søger?

Los Amigos-fiaskoen

Jeg var den mest søgte læge i Los Amigos på den tid. Alle har naturligvis hørt om det store epokegørende elektriske anlæg der. Byen er spredt befolket, og der er tusinder af småflækker og landsbyer, som får deres forsyning fra samme centrum, så man kan forstå, at elektricitetsværket må være i en stor skala. Folk i Los Amigos siger, at det er det største i verden, men det siger vi om alting i Los Amigos undtagen fængslet og dødsraten. De siges at være mindre end alle andre steder.

Når vi nu havde sådan en mængde elektricitet, så syntes det jo at være en syndig ødslen med hampereb at ekspedere Los Amigos-forbryderne ud af verden på den gammeldags facon. Og så kom efterretningerne om henrettelse ved elektricitet ude i Østen og om, at døden ikke var indtrådt så øjeblikkeligt, som man havde ventet. Vestens ingeniører trak øjenbrynene i vejret, da de hørte om de små stød, som disse mænd var blevet dræbt med, og svor på, at når de traf på en uforbederlig, så skulle han blive ordentligt behandlet og få strømmen fra alle de store dynamoer. Der skulle ikke være noget fedteri, sagde ingeniørerne, han skulle få alt, hvad de havde. Resultatet kunne ingen forudsige, men at det måtte blive død og tilintetgørelse, det tvivlede ingen om. Aldrig før var en mand blevet ladet med elektricitet sådan som de ville lade ham. Han skulle rammes af ti lynstrålers kraft. Nogle forudsagde opbrænding og nogle tilintetgørelse og forsvinden. De ventede længselsfuldt på at få afgjort spørgsmålet ved et eksperiment, og det var netop i det øjeblik, at Duncan Warner optrådte på scenen.

Warner var blevet savnet af politiet, men ikke af nogen andre i mange år. Desperado, morder, togrøver og bandit havde han længe været udenfor den menneskelige medlidenheds grænser. Han havde fortjent døden tyve gange og Los Amigos-folkene undte ham i grunden ikke et så storslået endeligt. Han syntes også selv at føle sig uværdig til det, for han gjorde to vanvittige flugtforsøg. Det var en kraftig, muskuløs mand med et løvehoved, filtrede sorte lokker og et vældigt skæg, som dækkede hans brede bryst. Da han blev stillet for retten, var der ikke et smukkere hoved i hele salen. Det er ikke noget nyt at se det bedste ansigt på anklagebænk. Men hans smukke ydre kunne ikke opveje alle hans slette handlinger. Hans forsvarer gjorde, hvad han kunne, men han havde kortene imod sig, og Duncan Warner blev anbefalet til de store dynamoers nåde og unåde.

Jeg var til stede ved komitémødet, da sagen blev diskuteret. Kommunalbestyrelsen havde valgt fire sagkyndige til at gøre alle forberedelserne. Tre af dem var udmærkede mænd. Der var Joseph M'Connor, den selvsamme mand, som havde leveret tegningerne til dynamoerne, og der var Joshua Westmacott, direktøren for Loa Amigos-selskabet for elektricitetsfremstilling (Limited). Så var der mig selv som den mest fremragende læge, og endelig en gammel tysker ved navn Peter Stulpnagel. Tyskerne udgjorde et stærkt parti i Los Amigos, og de stemte alle på deres landsmand. De var på den måde, han kom med i komiteen. Det blev sagt, at han havde været en storartet elektriker hjemme, og han sludrede evig og altid løs om ledninger og isolatorer og leidnerflasker, men da han aldrig rigtig kom videre eller kunne vise nogen resultater,

som var værd at offentliggøre, begyndte man til sidst at betragte ham som en harmløs særling, der havde gjort videnskaben til sin kæphest. Vi tre praktiske mænd smilede, da vi hørte, at han var blevet udvalgt som vor kollega, og ved mødet afgjorde vi alting selv uden at tænke stort på den gamle fyr, som sad med hånden bag øret, for han hørte lidt dårligt, uden at tage mere del i forhandlingerne end de herrer journalister, som gjorde deres notitser på de bageste bænke.

Vi brugte ikke lang tid til at få ordnet det hele. I New York havde de brugt en strøm på nogle tusinde volt, og døden havde ikke været øjeblikkelig. Åbenbart havde stødet været for svagt. Los Amigos skulle ikke lave den fejl. Han skulle blive ladet med seks gange så meget elektricitet, og så ville virkningen naturligvis være seks gange så stor. Intet kunne være mere logisk. Hele den koncentrerede styrke af de store dynamoer skulle anvendes på Duncan Warner.

Så besluttede vi tre det og havde allerede rejst os for at hæve mødet, da vort tavse komitémedlem åbnede munden for første gang.

"Mine herrer," sagde han, "det forekommer mig, at De viser en overordentlig uvidenhed om elektricitetens love. De har ikke engang forstået de grundlæggende principper for dens virkning på mennesker."

Komiteen skulle til at give ham et vredt svar på denne uforskammede påstand, men direktøren for elektricitetsselskabet bankede sig på panden for at bede om overbærenhed med den underlige fyr.

"Vær så venlig, min herre," sagde han med et ironisk smil, "at sige os, hvad det er for noget i vore slutninger, som De finder

fejlagtigt?"

"Deres forudsætning om, at en stor portion elektricitet kun vil forøge virkningen af en lille portion. Synes De ikke, det var tænkeligt, at det havde et ganske forskelligt resultat? Kender De noget til virkningen af sådanne voldsomme stød, har De eksperimenteret med det?"

"Vi ved det af analogier," sagde direktøren værdigt. "Al medicin virker stærkere, jo stærkere dosis er, for eksempel – for eksempel –"

"Whisky," sagde Joseph M'Connor.

"Ganske rigtigt, whisky. Man ser det der."

Peter Stulpnagel smilede og rystede på hovedet.

"Det var ikke noget godt argument," sagde han. "Dengang jeg plejede at drikke whisky, fandt jeg, at et glas gjorde mig livlig, og seks gjorde mig søvnig, hvilket er lige det modsatte. Sæt nu, at elektricitet også forandrer sin virkning, når der anvendes en stærkere strøm; hvad så?"

Vi tre praktiske mænd brast i latter. Vi vidste, at vor kollega var underlig, men vi havde aldrig troet, han kunne være så vanvittig.

"Hvad så?" gentog Peter Stulpnagel.

"Så må vi tage følgerne," sagde direktøren.

"Husk på," sagde Peter, "at arbejdere, som er kommet til at røre ved ledningstråden, og som altså kun har fået et stød på nogle få hundrede volt, er blevet dræbt øjeblikkeligt. Det er et bekendt faktum. Men da en meget større strømstyrke blev anvendt på en forbryder i New York, da havde manden en lang døds kamp. Indser De ikke af dette, at den mindre dosis er mere dræbende?"

"Det forekommer mig, mine herrer, at denne diskussion har varet længe nok," sagde direktøren, idet han rejste sig op igen. "Sagen er, forekommer det mig, allerede afgjort af komiteens flertal. Duncan Warner vil blive henrettet ved elektricitet på torsdag, og den fulde styrke af Los Amigos-værkets dynamoer vil blive anvendt. Er det ikke således?"

"Jeg er enig," sagde Joseph M'Connor.

"Jeg er enig," sagde jeg.

"Og jeg protesterer," sagde Peter Stulpnagel.

"Forslaget er altså vedtaget, og Deres protest skal blive tilført protokollen," sagde direktøren, og så var mødet hævet.

Der var ikke mange tilskuere ved henrettelsen. Vi fire medlemmer af komiteen var naturligvis til stede tilligemed bødlen, som skulle få sine ordrer af os. De andre var De Forenede Staters foged, fængselsguvernøren, præsten og tre repræsentanter for pressen. Skuepladsen var et rum i en lille murstensbygning, der gjorde tjeneste som udhus for den elektriske centralstation. Det var blevet brugt til vaskehus og havde en ovn med en stor kedel på den anden side, men ingen møbler undtagen en eneste stol til den dødsdømte. En metalplade til hans fødder blev anbragt foran stolen, en tyk isoleret ledning var fæstet til pladen. En anden ledning hang ned fra loftet, den kunne sættes i forbindelse med en lille metalstang, som stak op fra en hue, der skulle sættes på hans hoved. Når denne forbindelse var sluttet, så var Duncan Warners time kommet.

Der var en højtidelig stilhed, mens vi afventede fangens komme. De praktiske ingeniører så lidt blege ud og rodede nervøst med ledningerne. Selv den hærdede foged var ilde til

mode, for en blot og bar hængning var en ting, men denne stegning af kød og blod var noget ganske andet. Hvad journalisterne angår, så var deres ansigter hvidere end de papirark, som lå foran dem. Den eneste mand, som syntes uberørt af alle disse forberedelser, var den lille tyske særling, som slentrede omkring i rummet med smilende mund og et skælmsk glimt i øjnene. Mere end engang gik han så vidt, at han brast i latter, indtil præsten strengt irettesatte ham for hans upassende munterhed.

"Hvor kan De glemme Dem selv i den grad, mr. Stulpnagel?" sagde han. "At le i dødens nærvær?"

Men tyskeren var ikke det mindste skamfuld.

"Hvis jeg befandt mig i dødens nærvær, ville jeg ikke le," sagde han, "men da jeg ikke gør det, så gør jeg, hvad jeg har lyst til."

Dette uærbødige svar ville have fremkaldt en endnu strengere irettesættelse fra præsten, men i samme øjeblik gik døren op, og to vogtere trådte ind med Duncan Warner mellem sig. Han så omkring sig med et fast blik, gik nogle skridt frem i rummet og satte sig på stolen.

"Lad gå!" sagde han.

Det var barbarisk at forlænge hans dødsangst. Præsten mumlede nogle få ord i hans øre, assistenten satte huen på hans hoved, og så blev, mens vi alle holdt vejret, ledningen og metallet bragt i berøring med hinanden.

"Store Gud!" skreg Duncan Warner.

Han havde gjort et hop i stolen, idet den frygtelige strøm løb gennem hans legeme. Men han var ikke død. Tvært imod, hans øjne funkede meget stærkere, end de havde gjort før. Der var

kun én forandring, men den var ganske ejendommelig. Den sorte farve var forsvundet fra hans hår og skæg som skyggen fra et landskab. Begge dele var hvide som sne. Men der var intet andet tegn på opløsning. Hans hud var så glat og frisk og skinnende som et barns.

Fogeden så bebrejdende på komiteen.

"Der synes at være en hage ved dette her, mine herrer," sagde han.

Vi tre praktiske mænd så på hinanden.

Peter Stulpnagel smilede stille.

"Jeg tænker et stød til vil gøre det," sagde jeg.

Atter blev forbindelsen sluttet, og atter hoppede Duncan Warner i stolen og skreg, men hvis det ikke havde været, fordi han fremdeles sad i stolen, så ville sandelig ingen af os have genkendt ham. Håret og skægget var faldet af ham, og rummet så ud som en barbersalon lørdag aften. Der sad han fremdeles med skinnende øjne og frisk hudfarve, men med et hoved så blankt som en hollandsk ost og en hage uden et spor af dun på. Han begyndte at bevæge den ene arm, først langsomt og tvivlende, men efterhånden med mere tillidsfuldhed.

"Dette lem," sagde han, "har sat mange doktorer på Stillehavskysten i forbavselse. Det er så godt som nyt og så bøjeligt som en hickorygren."

"De befinder Dem vel?" spurgte den gamle tysker.

"Aldrig haft det bedre i mit liv," sagde Duncan Warner muntert.

Det var en pinlig situation. Fogeden så med rasende blikke på komiteen. Peter Stulpnagel grinede og gned sig i hænderne,

ingeniørerne kløede sig i hovedet. Den skaldede fange bevægede sine arme og så fornøjet ud.

"Jeg tror, at et stød til –" begyndte direktøren.

"Nej, min herre," sagde fogeden, "vi har haft nok af de narrestreger for i dag. Vi er her for at henrette en forbryder, og henrettes skal han."

"Hvad har De tænkt Dem at gøre?"

"Der er en krog, som kommer meget vel tilpas, i loftet. Hent et reb, og vi skal snart få sagen afgjort."

Der var nok et pinligt ophold, mens vagterne gik ud efter tovet. Peter Stulpnagel bøjede sig over Duncan Warner og hviskede ham noget i øret. Det gav et sæt af overraskelse i desperadoen.

"Er det muligt?" spurgte han.

Tyskeren nikkede.

"Hvad for noget! Ikke på nogen måde?"

Peter rystede på hovedet, og de to begyndte at le, som om de delte noget umådelig morsomt.

Vagterne kom med tovet, og fogeden selv lagde løkken om fangens hals. Så hejste de to vagter, assistenten og han offeret op i luften. I en halv time hang han der og svævede. Det var et frygteligt syn.

Så hejste de ham ned i højtidelig tavshed, og en af vagterne gik ud for at hente kisten. Men hvor stor var ikke vor forbavselse, da Duncan Warner, i samme øjeblik han rørte ved jorden igen, førte hænderne op til halsen, løsnede løkken og trak vejret dybt ind.

"Paul Jeffersons handel går eller godt," bemærkede han. "Jeg kunne se folk gå ud og ind der oppe fra." Han nikkede op mod

loftet.

"Op med ham igen!" råbte fogeden, "vi skal da vel få taget livet af ham på en eller anden måde."

De holdt ham dinglede i luften en hel time, men da han kom ned, var han ligefrem snakkesalig.

"Gamle Plunkett går for meget på værtshuset," sagde han. "Han har været der tre gange på en time; det er for galt af en mand med familie. Gamle Plunkett ville have godt af at blive afholdsmand."

Det var rædsomt og utroligt, men således var det. Det kunne ikke benægtes, manden sad der og snakkede, mens han burde have været død. Vi sad alle sammen og stirrede i forfærdelse, men Carpenter, De Forenede Staters foged, var ikke den mand, som lod sig så let forbløffe. Han vinkede os andre ud til den ene side, så fangen blev stående alene.

"Duncan Warner," sagde han langsomt. "De er her for at spille Deres rolle, og jeg er her for at spille min. Det ligger i Deres interesse at leve, hvis De kan, og det er min sag at udføre lovens dom. De har vundet over os i elektricitet, jeg indrømmer det. Og De har vundet over os i hængning, for det lader til at bekomme Dem vel. Men nu er det min tur til at vinde over Dem, for jeg må gøre min pligt."

Han trak en seksløbet revolver op af lommen, mens han talte, og affyrede alle skuddene mod fangen. Rummet var så opfyldt af røg, at vi ikke kunne se noget, men da den trak væk, så vi fangen stå og se misbilligende på sin frakke.

"Frakker må være billige der, hvor De kommer fra," sagde han. "Tredive dollars har denne her kostet mig og se på den nu."

De seks huller foran er slemme nok, men fire af kuglerne er gået igennem, og ryggen må se nydelig ud."

Fogedens revolver faldt ud af hans hånd, og han lod sine arme falde slapt ned til siden; han var en slagen mand.

"Måske nogle af de herrer kan fortælle mig, hvad dette betyder?" sagde han, idet han så hjælpeløst på komiteen.

Peter Stulpnagel gjorde et skridt frem.

"Jeg skal forklare Dem det hele," sagde han.

"De synes at være den eneste, som ved noget."

"Jeg er den eneste, som ved noget. Jeg burde have advaret disse herrer, men da de ikke ville høre på mig, tænkte jeg, de kunne lære af erfaring. Hvad I har udrettet med jeres elektricitet er, at i har forøget mandens livskraft, så han kan byde døden trods i århundreder."

"I århundreder!"

"Ja, det vil tage århundreders slid at udtømme den uhyre nerveenergi, I har mættet ham med. Elektricitet er liv, og I har ladet ham med det til det yderste. Måske I kan henrette ham om halvtreds år, men jeg tror ikke på det."

"Store Gud, hvad skal jeg dog gøre med ham!" råbte den ulykkelige foged.

Peter Stulpnagel trak på skuldrene.

"Det forekommer mig, at det kan være omtrent det samme, hvad De end gør med ham nu," sagde han.

"Måske vi kunne trække elektriciteten ud af ham igen. Måske, hvis vi hang ham op ved fødderne."

"Nej, nej, det er der ikke tale om."

"Godt, godt, han skal ikke gøre mere skade i Los Amigos," sagde fogeden bestemt, "han skal sættes ind i det nye fængsel."

Fængslet vil slide ham ud."

"Tværtimod," sagde Peter Stulpnagel, "jeg tror det er meget sandsynligere, at han slider fængslet ud."

Det var jo nærmest en fiasko, og i mange år undgik vi så vidt muligt at tale om det, men det er ingen hemmelighed nu længere, og jeg tænkte, historien kunne interessere Dem.

Lægerne i Hoyland

Doktor James Ripley blev altid betragtet som en regulær lykkens yndling af alle de kolleger, der kendte ham. Han havde arvet sin praksis efter faderen, der i en årrække havde været bosat i Hoyland, i den nordlige del af Hampshire, og alt stod færdigt til ham fra den første dag, da loven tillod ham at sætte sit navn under en recept. Få år efter trak den gamle herre sig tilbage og slog sig ned på sydkysten, idet han efterlod sin søn i uindskrænket besiddelse af hele landdistriktet. Med undtagelse af doktor Horton i nærheden af Basingstoke, havde den unge læge ingen konkurrent på nærmere afstand end seks mil, og han tjente sine 1.500 pund årligt, skønt stalden, som sædvanlig på landet, slugte det meste af det, som blev tjent i konsultationen.

Doktor James Ripley var toogtredive år, indesluttet, lærd og ugift med bestemte, temmelig strenge træk og en begyndende måne, som mindst var hundrede pund værd om året for ham. Han var særlig heldig sin optræden overfor kvindelige patienter. Han forstod at lægge netop den rette blanding af forekommenhed og strenghed i sit væsen og fik dem til at underordne sig hans vilje i et og alt. Damerne var ikke lige så dygtige til at ordne ham. Professionelt var han altid til deres tjeneste, men i selskabslivet var han som en dråbe kviksølv. Forgæves lagde landsbymødrene deres simple garn ud efter ham. Baller og picnics faldt ikke i hans smag, han foretrak i sin knapt tilmålte fritid at fordybe sig i *Virchow's Archives* og lægevidenskabelige tidsskrifter.

Han elskede sin videnskab, og han ville holde sig fri for den rust, som ofte lægger sig på landsbydoktorerne. Det var hans ærgerrighed at holde sine kundskaber vedlige. Han var stolt over på stående fod at kunne remse de syv forgreninger af en eller anden ubetydelig arterie op eller opgive den procentuelle sammensætning af en hvilken som helst fysiologisk væske. Efter en lang dags arbejde kunne han sidde oppe den halv nat og foretage operationer på fåreøjne, som slagteren havde sendt ham, til stor ærgrelse for husholdersken, som måtte rydde levningerne op om morgenen. Kærligheden til arbejdet var den eneste lidenskab, som fandtes i hans tørre, korrekte karakter.

Hans ønske om at holde sig à jour i sin videnskab var så meget mere rosværdig, siden der ikke var nogen konkurrence, som kunne drive ham til at anstrenge sig. I løbet af de syv år, han havde praktiseret i Hoyland, var tre rivaler trådt i skranken mod ham, to i selve landsbyen og en i et nærliggende sogn, Nedre Hoyland. Af disse sygnede en hen og døde, og man sagde, at den eneste patient, han havde behandlet under sit atten måneders landophold, var ham selv. Nummer to havde købt fjerdedelen af en andens praksis og havde trukket sig tilbage med anstand, mens nummer tre var forduftet en septembernat og havde efterladt sig et tomt hus og en ubetalt apotekerregning. Efter den tid var distriktet blevet et monopol, og ingen havde vovet at måle sig med Hoyland-doktorens rodfæstede renommé.

Doktor Ripley blev derfor temmelig overrasket og særdeles nysgerrig, da han på en køretur gennem Nedre Hoyland en morgen opdagede, at det nye hus for enden af landsbyen var beboet, og så en splinterny messingplade glimtende på dets

port. Han standsede sin hest og betragtede den nøje. Verrinder Smith, Dr. med., stod der på den med meget nette små bogstaver. Den sidste mand havde haft bogstaver, som var en halv fod høje og en lampe som på en brandvagt. Doktor James Ripley mærkede sig forskellen og sluttede deraf, at den nyankomne sandsynligvis ville vise sig som en farligere konkurrent. Han følte sig sikker på det om aftenen, da han havde konsulteret fortegnelsen over Englands læger. Af den fik han vide, at doktor Verrinder Smith havde taget en brillant eksamen, at han havde studeret med udmærkelse i Edinburgh, Paris, Berlin og Wien og sluttelig, at han havde fået guldmedalje; og det Lee Hopkin'ske stipendium for en udtømmende afhandling om de forreste rygradsnervers funktioner. Doktor James Ripley strøg med hånden gennem sit tynde hår i forbavselse, mens han læste om sin rivals fortjenester. Hvad i alverden kunne en sådan glimrende begavet mand mene med at slå sig ned i en lille Hampshire-flække?

Men doktor Ripley blev snart enig med sig selv om gådens løsning. Dr. Verrinder Smith var uden tvivl kommet derned for at drive sine videnskabelige forskninger i ro og fred. Messingpladen var sat op som en adresse, ikke som en opfordring til patienter. Naturligvis, det var den rette forklaring. I det tilfælde ville denne glimrende nabo være en storartet vinding for hans egne studier. Han havde ofte længtes efter en beslægtet ånd, som han kunne udveksle tanker og diskutere problemer med. Tilfældet havde bragt ham en, og han glædede sig følgelig.

Og denne glæde var det, som fik ham til at tage et skridt, som var fuldstændig strid med hans sædvaner. Blandt læger er det

skik, at den sidst ankomne hilser først på den ældre, og etiketten er streng på dette punkt. Doktor Ripley var pedantisk nøjagtig i sådanne ting, men alligevel kørte han næste dag til Nedre Hoyland og aflagde visit hos doktor Verrinder Smith. En sådan tilsidesættelse af alle ceremonier var, følte han, en stor indrømmelse fra hans side og en passende indledning til det fortrolige forhold, som han håbede at etablere mellem sig og sin nabo.

Huset var pænt og veludstyret og doktor Ripley blev af en net pige vist ind i et smukt lille konsultationsværelse. Da han gik gennem entreen, bemærkede han, at der hang to eller tre parasoller og en stor damestråhat. Det var skade, at hans kollega skulle være gift. Det ville stille dem på en forskellig fod og være en hindring for de lange aftener med videnskabelige samtaler, som han havde udmalet sig. Der var på den anden side meget, som tiltalte ham i konsultationsværelset. Instrumenter af alle slags, af hvilke flere oftere sås på hospitaler end hos privatpraktiserende læger, lå strøet omkring. En pulsmåler stod på bordet og en maskine, som lignede et gasometer og var ny for dr. Ripley, var anbragt i hjørnet. En boghylde fuld af vægtige bind på fransk og tysk vakte hans opmærksomhed, og han var ivrigt optaget af at studere titlerne, da døren bag ham pludselig gik op. Da han vendte sig om, fandt han sig ansigt til ansigt med en lille kvinde, i hvis jævne, noget blege ansigt, der ikke fandtes noget andet bemærkelsesværdigt end et par kloge humoristiske øjne, hvis blå farve stak lidt for meget i det grønne. Hun holdt en lorgnet i den ene hånd, og doktorens kort i den anden.

"Godmorgen, dr. Ripley," sagde hun.

"Godmorgen, frue," svarede doktoren. "Deres mand er måske ude?"

"Jeg er ikke gift," sagde hun roligt.

"Å, jeg beder om forladelse! Jeg mente doktoren. – Dr. Verrinder Smith."

"Jeg er doktor Verrinder Smith."

Doktor Ripley blev så overrasket, at han tabte sin hat og glemte at tage den op.

"Hvad?" stønnede han. "Det er Dem, som vandt guldmedaljen og Lee Hopkins-stipendiet. De!"

Han havde aldrig før set en kvindelig læge, og hele hans konservative sjæl oprørtes ved tanken. Han kunne ikke huske noget bibelsk påbud om, at manden til evige tider skulle være doktoren og kvinden plejersken, men han følte det alligevel, som om Gud var blevet bespottet. Hans ansigt røbede kun alt for tydeligt hans følelser.

"Det gør mig ondt at have skuffet Dem," sagde damen tørt.

"De har bestemt overrasket mig," svarede han og tog hatten op.

"De hører altså ikke til blandt vore fortalere?"

"Jeg kan ikke sige, at den bevægelse har mit bifald."

"Og hvorfor ikke?"

"Jeg vil helst ikke diskutere det."

"Men jeg er vis på, at De vil svare en dame på hendes spørgsmål."

"Damerne står i fare for at miste deres privilegier, når de trænger ind på mandens enemærker. De kan ikke have alting."

"Hvorfor skulle en dame ikke tjene sit brød ved hjælp af sin hjerne?"

Doktor Ripley følte sig irriteret ved den rolige måde, damen krydsforhørte ham på.

"Jeg ville meget foretrække ikke at blive trukket ind i en diskussion, frøken Smith."

"Doktor Smith," afbrød hun.

"Godt, doktor Smith! Men hvis De forlanger et svar, så må jeg sige, at jeg ikke synes, kvinderne passer til at være læger, og at jeg har en personlig fordom mod mandhaftige kvinder."

Det var en særdeles uhøflig udtalelse, og han skammede sig over den i samme øjeblik, han var kommet med den. Damen trak imidlertid blot øjenbrynene i vejret og smilede.

"Det forekommer mig, at De går udenfor spørgsmålet," sagde hun. "Naturligvis, *hvis* det gjorde kvinder mandhaftige, så *ville* det være en betydelig forringelse."

Det var meget behændigt pareret, og doktor Ripley bukkede anerkendende.

"Jeg må gå."

"Det gør mig ondt, at vi ikke kan komme til en bedre forståelse, siden vi skal være naboer," bemærkede hun.

Han bukkede igen og gjorde et skridt mod døren.

"Det var et mærkeligt sammentræf," vedblev hun, "at netop i det øjeblik, jeg fik Deres kort, sad jeg og læste Deres opsats om 'locomotorisk ataxia' i *The Lancet*."

"Nej virkelig," sagde han tørt.

"Jeg synes, det er en glimrende afhandling. Men de anskuelser, som De tillægger professor Pitres i Bordeaux har han trukket tilbage."

"Jeg har hans brochure fra 1890," sagde dr. Ripley vredt.

"Her er hane brochure fra 1891." Hun fandt den frem af en bunke tidsskrifter. "Hvis De har tid til at kaste et blik på denne side –"

Doktor Ripley tog den fra hende og gennemlæste hurtigt den paragraf, hun havde angivet. Det kunne ikke nægtes, at den fuldstændig omstyrtede den teori, hans egen artikel var bygget på. Han kastede den fra sig og forlod værelset efter nok et koldt buk. Da han tog tømmerne fra tjeneren, så han sig tilbage og så damen stå i vinduet, og det forekom ham, at hun lo af fuld hals.

Erindringen om dette møde forfulgte ham hele dagen. Han følte, at han havde trukket det korteste strå. Hun havde vist sig som den overlegne på hans eget specielle område. Hun havde været forekommende og han uhøflig, rolig og behersket, mens han havde været hidsig. Og så var der fremfor alt hendes oprørende påtrængenhed, som han ikke kunne glemme. En kvindelig læge havde før været en abstrakt ting, usmagelig, men fjern. Nu var hun der, i fuld virksomhed, med en messingplade akkurat som hans egen, og ville konkurrere med ham. Ikke for det, at han frygtede for konkurrence, men det gjorde ham ondt at se sit kvindelige ideal således tilsmudset. Hun kunne ikke være over tredive og havde et livligt udtryksfuldt ansigt. Han tænkte på hendes skælmske øjne og på hendes kraftige velformede hage. Han oprørtes ved tanken på enkelthederne i hendes uddannelse. En mand kunne naturligvis gennemgå en sådan ildprøve uden at tage skade på sin sjæl, men det var fuldstændigt skamløst af en kvinde.

Men det varede ikke længe, før han gjorde den erfaring, at hun også var en meget farlig konkurrent. Hun havde nyhedens interesse og de nysgerrige patienter, som meget snart indfandt

sig i hendes konsultationsværelse, blev så slået af hendes rolige, bestemte væsen og alle de underlige moderne instrumenter, som hun bankede, stirrede og lyttede med, at de ikke kunne snakke om andet i mange uger. Forpagter Eyton, som i mange år havde gået med et åbent sår, der stadig udvidede sig under en mild behandling med zinksalve, blev smurt med en ætsende væske og fandt efter tre rædselsfulde nætter, at hans sår begyndte af hele. Fru Crowder, der altid havde betragtet fedtpletten på sin næstældste datter Elisa som et tegn på Skaberens vrede over alle de hindbærtærter, hun havde spist i en kritisk periode af sit liv, gjorde den erfaring, at skaden kunne repareres ved hjælp af galvaniske nåle. På en måned var doktor Verrinder Smith kendt, og på to måneder var hun berømt.

Doktor Ripley mødte hende lejlighedsvis, når han kørte på sygebesøg. Hun havde lagt sig en høj jagtvogn til, og holdt selv tømmerne med en lille tjener bagpå. Når de mødtes, tog han ufravigeligt hatten af med den yderste forekommenhed, men hans strenge mørke ansigtsudtryk viste, at det kun var en formel høflighed. Hans mishag for hende var i virkeligheden i begreb med at gå over til fuldstændige afsky. *Det ukvindelige fruentsimmer* benævnte han hende til de patienter, som forblev ham tro. Men deres antal var i hurtig aftagende; og hver dag blev hans stolthed såret af efterretningen om et nyt frafald. Damen havde på en eller anden måde indgydt landsbyfolkene en næsten overtroisk tillid til sin dygtighed, og de flokkedes langvejsfra i hendes konsultationsværelse.

Men det, som krænkede ham allermest var, at hun gjorde ting, som han havde erklæret for umulige. Med al sin dygtighed

manglede han mod som operatør og sendte i almindelighed de slemmeste tilfælde til London. Damen derimod havde ingen sådan svaghed, og tog alt, hvad hun kom over. Det var en stor tort for ham at høre, at hun ville rette lille Alec Turners klumpfod, og lige i hælene på rygten om dette kom et brev fra moderen, præstens kone, for at bede ham om at bistå ved kloroformeringen. Det ville have været umenneskeligt af sige Nej, da der ikke var nogen anden, som kunne tage hans plads, men det var med stor overvindelse, han fulgte opfordringen. Han kunne alligevel til trods for sin ærgrelse ikke undlade at beundre den behændighed, hun udførte operationen med. Hun holdt så forsigtigt i den lille voksagtige fod og håndterede den tynde skarpe kniv som en maler sin pensel. Et raskt snit, og det var ovre uden en dråbe blod på det hvide håndklæde, som foden lå på. Han havde aldrig set noget mere mesterligt gjort, og han var ærlig nok til at sige det, skønt hendes dygtighed forøgede hans mishag mod hende. Operationen udbredte hendes ry videre om på hans bekostning og selvopholdelsesinstinktet blev en grund mere til at hade hende, og det var netop hans had til hende, som bragte tingene til en mærkelig klimaks.

En vinteraften, netop idet han rejste sig fra sin ensomme middag, kom et ridende bud fra squire Faircastle, den rigeste mand i distriktet, for at sige, at hans datter havde skoldet hånden og havde brug for lægehjælp. Kusken fra godset var redet efter damedoktoren, for squiren var ligeglad, hvor hjælpen kom fra, når den bare kom hurtigt. Doktor Ripley styrtede ud fra sit apotek med den faste beslutning, at hun ikke skulle vinde indpas dér, hvis hurtig kørsel kunne hindre det. Han ventede ikke engang til vognlamperne var tændt, men

sprang op i giggen og kørte afsted i rasende fart. Han boede lidt nærmere squirens hus end hun, og var vis på, at han kunne komme derhen før hende.

Og det ville han også have gjort, hvis ikke det lunefulde tilfælde, som altid blander si i folks affærer og gør nar ad de vises spådomme, var trådt til. Enten det nu kom af, at lamperne ikke var tændte eller af at han havde hovedet fuldt af tanker om sin rival, sikkert er det, at han ikke drejede skarpt nok – blot en halv fod –, da han skulle ind på Basingstokevejen. De skræmte heste fo'r afsted i mørket med den tomme vogn, mens squirens tjener klavrede op af grøften, som han var blevet slængt ned i. Han strøg en tændstik, så ned på sin stønnende ulykkesfælde, og det syn, som mødte ham, gjorde ham næsten syg.

Doktoren rejste sig op på albuen og ved lyset fra tændstikken fik han øje på noget hvidt og skarpt, som stak ud gennem buksebenet midt på læggen.

"Åbent brud! En tre måneders affære," stønnede han og besvimedede.

Da han kom til sig selv, var tjeneren borte, for han havde skyndt sig hjem for at hente hjælp, men en lille dreng stod og holdt en vognlampe op foran hans brækkede ben, og en kvinde med en åben instrumenttaske skar behændigt hans bukseben op med en krum saks.

"Bare lig stille, doktor," sagde hun beroligende. "Det gør mig rigtig ondt for Dem. De kan hente dr. Horton i morgen, men jeg er vis på, De vil tillade mig at hjælpe Dem i aften. Jeg kunne næppe tro mine øjne, da jeg så Dem ved vejkantene."

"Tjeneren er gået efter hjælp," stønnede patienten.

"Når den kommer, kan vi løfte Dem op i giggen. Lidt mere lys, John! Så! Å, kære dog, vi vil få betændelse, hvis vi ikke retter på dette, før vi flytter Dem. Lad mig få lov til at give Dem lidt kloroform, og jeg tvivler ikke på, at jeg kan –"

Doktor Ripley hørte aldrig slutningen af sætningen. Han forsøgte på at løfte hånden og fremmumle en protest, men der steg en sød lugt op i hans næsebor, og en følelse af dyb fred og behagelig døsighed sneg sig over ham. Han sank ned i klare kølige bølger, dybere og dybere ned i de grønne regioner, mens en fjern, behagelig klokkeringen lød i hans øren. Så flød han op igen, stadig op, med et ubehageligt tryk i tindingerne, indtil han endelig kom ud af de grønne regioner og op i dagslyset igen. To klare skinnende, gule pletter dansede for hans forvildede øjne. Han blinkede og vinkede, før han kunne give dem et navn. Det var blot de to messingkugler på sengestolperne, og han lå i sit eget værelse med et hoved som en kanonkugle og et ben som en jernstang. Da han vendte sine øjne bort fra messingkuglerne, så han dr. Verrinder Smiths rolige ansigt over sig.

"Nå, endelig!" sagde hun. "Jeg holdt Dem bedøvet hele vejen hjem, for jeg vidste, hvor smertefulde vognens rystelser ville være. Det er sat på plads og forbundet nu. Jeg har ordineret morfin til Dem. Skal jeg bede Deres tjener om at ride efter dr. Horton i morgen?"

"Jeg ville foretrække, at De fortsatte behandlingen," sagde dr. Ripley med svag stemme og tilføjede med en halvt hysterisk latter: "De har jo alle de andre patienter her i distriktet, så De kan jo lige så godt have mig også."

Det var ikke nogen videre elskværdig ytring, men der var et udtryk af medlidenhed, ikke af vrede, i dr. Verrinder Smiths blik, da hun vendte sig bort fra sengen.

Doktor Ripley havde en broder, William, som var reservelæge ved et hospital i London, og som øjeblikkelig rejste ned til Hampshire, da han hørte om broderens uheld. Han trak øjenbrynene i vejret, da han hørte enkelthederne.

"Hvad! Har du en af de plageånder her?" råbte han.

"Jeg ved ikke, hvad jeg skulle have gjort uden hende."

"Jeg tvivler ikke på, at hun er en udmærket sygeplejerske."

"Hun er en lige så dygtig læge som du eller jeg."

"Tal for dig selv, James," sagde londoneren med en foragtelig snøften, "men bortset fra det, så ved du, at det er et fuldstændig forket princip."

"Du mener ikke, der kan være noget, som taler for det?"

"Store Gud! Mener du da det?"

"Ja, jeg ved ikke. Det slog mig i nat, af vi måske havde været lidt bornerte i vor betragtningsmåde."

"Sludder, James. Det kan godt være, at kvinderne kan få medaljer for deres afhandlinger, men du ved lige så godt som jeg, at de ikke duer til noget, når det rigtigt gælder. Jeg tør gerne garantere for, at denne kvinde var et stort nervebundt, da hun satte dit ben sammen. Det er bedst, jeg kigger på det og ser, om det er ordentligt gjort."

"Jeg ser helst, du lader det være i fred," sagde patienten. "Jeg har hendes forsikring om, at det er i orden."

Broder William var dybt rystet.

"Nej, når en kvindes forsikring gælder mere for dig end min mening, skønt jeg dog er reservelæge ved et hospital i London,

så er der naturligvis intet mere at sige," bemærkede han.

"Jeg foretrækker, at du ikke rører det," sagde patienten bestemt, og dr. William rejste fornærmet tilbage til London samme aften.

Damen, som havde hørt, at han var kommet, blev meget forbavset, da hun fik at vide, han var rejst igen.

"Vi havde en disput om den professionelle etikette," sagde doktor James, og det var al den forklaring, han ville give.

I to lange måneder blev dr. James Ripley bragt i berøring med sin rival hver dag, og han gjorde nye erfaringer. Hun var lige så elskværdig i omgang, som hun var omhyggelig som læge. Den halve time, hun tilbragte hos ham hver dag, var som en blomst i en sandørken. Det, som interesserede ham, var netop det, som interesserede hende, og hun kunne møde ham som ligemand på alle punkter, men trods al sin lærdom og resolutthed havde hun alligevel en blid, kvindelig natur, som kom frem i hendes ytringer, skinnede i hendes glasgrønne øjne og viste sig på tusinde forskellige måder, som selv den mest tungnemme mand kunne forstå. Og han var ikke tungnem, skønt han var lidt af en pedant, og han var ærlig nok til at indrømme sin uret.

"Jeg ved ikke, hvorledes jeg skal give Dem min undskyldning," sagde han til hende på sin undselige måde en dag, da han var kommet så vidt, at han kunne sidde i en lænestol med benet på en anden, "jeg indser, at jeg har haft fuldstændig uret."

"I hvad da?"

"Med hensyn til kvindespørgsmålet. Jeg plejede at tro, at en kvinde uundgåeligt måtte tabe noget af sin tiltrækning, når hun studerede medicin."

"Å, De synes altså ikke længere, at de nødvendigvis må blive ukvindelige," råbte hun med et skælmsk smil.

"Kære, gentag ikke mit idiotiske udtryk."

"Jeg er meget glad over, at jeg har bidraget til af forandre Deres anskuelse. Jeg synes, det er den smukkeste kompliment, jeg nogensinde har fået."

"Det er sandheden i hvert fald," sagde han og var lykkelig hele dagen ved tanken på den glædesrødme, som for et øjeblik gjorde hendes blege ansigt næsten smukt.

For han var i virkeligheden langt forbi det stadium, da han ville erkende, at hun havde sin lige i nogen anden kvinde. Han kunne ikke længere skjule for sig selv, at hun var blevet den eneste kvinde i verden for ham. Hendes dygtighed, hendes lette berøring, hendes behagelige personlighed, deres fælles interesser, alt havde forenet sig for at omstøde alle hans forrige meninger. Det var en trist dag for ham nu, når hun undlod at se til ham, og en endnu tristere dag så han nærme sig, hvor hun ikke længere havde nogen grund til at besøge ham. Den kom til sidst, og han følte, at hele hans livslykke ville afhænge af udfaldet af dette sidste møde. Han var af naturen en ligefrem mand, og da hun følte hans puls, lagde han sin hånd på hendes og spurgte, om hun ville blive hans hustru.

"Hvad, og slå praksissen sammen?" sagde hun.

Han fo'r op, vred og såret.

"De tillægger mig da vel ikke så slette motiver!" sagde han.

"Jeg elsker Dem så oprigtigt, som man kan elske en kvinde."

"Nej, det var grimt sagt," sagde hun, idet hun trak sin stol lidt tilbage og bankede sig på knæene med stetoskopet. "Glem den tåbelige ytring. – Det gør mig ondt at bedrøve Dem, og jeg

påskønner til fulde den ære, De viser mig, men hvad De ønsker, er umuligt."

Overfor en anden kvinde ville han måske have forsøgt at tale sin sag, men hans instinkt sagde ham, at det ville være unyttigt her. Hendes stemme havde en så afgørende klang. Han sagde intet, men lænede sig tilbage i stolen som en slagen mand.

"Det gør mig meget ondt," sagde hun igen, "hvis jeg havde vidst, hvad der foregik i Deres sind, ville jeg før have fortalt Dem, at det er min agt at vie mit liv udelukkende til videnskaben. Der er mange kvinder, som passer for ægteskabet, men få, som interesserer sig for biologi. Jeg vil blive min bestemmelse tro. Jeg kom herved for at vente på en plads ved det fysiologiske laboratorium i Paris. Nu har jeg fået underretning om, at den er ledig, så De vil ikke længere generes af min indtrængen i Deres praksis. Jeg har gjort Dem uret, akkurat, som De gjorde mig. Jeg troede, De var bornert og pedantisk uden nogen god egenskab. Under Deres sygdom har jeg lært at vurdere Dem bedre, og erindringen om vort venskab vil altid være mig meget kær."

Og sådan gik det til, at efter nogle få uger var der igen kun en læge i Hoyland. Men folk lagde mærke til, at han var blevet mange år ældre på nogle få måneder, at der altid var et sørgmodigt udtryk i hans blå øjne, og at han mindre end nogensinde beskæftigede sig med de giftefærdige unge damer, som tilfældet eller deres omhyggelige mødre førte ham sammen med.

Lægen har ordet

"Mænd dør af de sygdomme, som de specielt har studeret," bemærkede kirurgen, idet han skar spidsen af sin cigar af med al sin professionelle behændighed, "det er, som om den sygelige tilstand var et ondt væsen, der fløj i struben på sin forfølger, når det følte sig forfulgt. Hvis De angriber bakterierne, så angriber de Dem. Jeg har set sådanne tilfælde og slet ikke kun bakteriesygdomme. Der er naturligvis det velbekendte eksempel med Liston og åreknuden og et dusin andre, som jeg kunne nævne. Man kunne ikke have et mere slående tilfælde end de stakkels Walkers ved St. Christophers Hospital. Det har De ikke hørt om? Ja, det var jo lidt før Deres tid, men det undrer mig, at det allerede er gået i glemmebogen. I unge er så ivrige efter at holde trit med nutiden, at I mister meget af det interessante, som hændte i fortiden.

Walker var en af de dygtigste mænd i Europa på området nervesygdomme. De må have læst hans lille bog om forstening af nerverne i rygradssøjlen. Den er lige så spændende som en roman og epokegørende i sin art. Walker arbejdede som en hest – stor konsultationspraksis – daglige timer på klinikkerne – stadig selvstændige undersøgelser. Og så nød han livet samtidig. *De mortuis* naturligvis, men det var en offentlig hemmelighed. Han døde vistnok i fem og fyrre års alderen, men han havde levet mere end mange på firs. Det var kun et under, at han kunne holde så længe ud med det liv, han førte. Men han tog det smukt, da det kom.

Jeg var assistent på hans klinik den gang. Walker holdt en forelæsning over locomotorisk ataxi for et kuld ganske unge medicinere. Han forklarede dem netop, at et af de første tegn på sygdommen var, af patienten ikke kunne slå hælene sammen med lukkede øjne uden at vakle. Idet han talte, lod han handling følge på ordene. Jeg tror ikke drengene mærkede noget. Men jeg gjorde det, og han gjorde det også, skønt han afsluttede forelæsningen uden at lade sig mærke med noget.

Da den var forbi, kom han ind i mit værelse og tændte en cigaret.

"Vær så rar at undersøge mine reflekser, Smith," sagde han.

Der var næppe spor af dem tilbage. Jeg bankede på hans knæ og kunne lige så gerne have prøvet at slå et ryk af den sofapude der. Han stillede sig op med lukkede øjne igen, og han svajede som en busk i vinden.

"Så var det altså ikke intercostal neuralgi alligevel," sagde han.

Så vidste jeg, at han også havde haft flugtsmerter, og at alle symptomer dermed var til stede. Der var ikke noget at sige, så jeg sad og så på ham i tavshed, mens han blæste cigaretrøg ud. Det var en ejendommelig situation: en mand i livets vår, en af de smukkeste mænd i London, med penge, ry, stilling, som uden varsel var blevet underrettet om, at han var dømt til at dø under mere raffinerede og langsomme pinsler, end inkquisitionens bødler kunne udtænke. Han sad midt i skyen af blå cigaretrøg med nedslagne øjne og en næsten umærkelig trækning ved munden. Så rejste han sig op og strakte armene ud, som en, der kaster de gamle tanker bort og begynder på et nyt kapitel.

"Det er bedst af få ordnet sine sager straks," sagde han. "Jeg må arrangere mig på en anden måde. Må jeg bruge Deres papir og kuverter?"

Han satte sig ved mit skrivebord og skrev et halvt dusin breve. Det er ikke noget tillidsbrud at fortælle, at de ikke var adresseret til hans kolleger. Walker var enlig, hvilket betyder det samme som, at han ikke var indskrænket til en enkelt kvinde. Da han var færdig gik han ud af mit lille værelse, hvor han efterlod alle sine forhåbninger og al sin ærgerrighed. Og han kunne have haft et år mere i fred og uvidenhed, hvis det ikke havde været for den tilfældige illustration til hans foredrag.

Det tog fem år at slå ham ihjel, og han bar det som en helt. Havde han før haft en lidt uregelmæssig livsførelse, så udsonede han det under sit lange martyrium. Han optegnede nøjagtigt alle sine symptomer, og beskrev forandringerne i øjnene mere fuldstændigt end det nogensinde før er blevet gjort. Da hans *ptosis* efterhånden blev meget slem, brugte han at holde øjenlåget oppe med den ene mund, mens han skrev med den anden. Da han så ikke mere kunne beherske sine muskler, så han kunne skrive, lod han sin sygeplejerske skrive efter diktat. Således døde James Walker, femogfyrre år gammel, ivrig i sin videnskab til det sidste.

Stakkels gamle Walker holdt også meget af eksperimentel kirurgi, og han fandt nye veje i flere på mange områder. Mellem os sagt, så er der siden fundet flere nye veje, men han gjorde sit bedste for sine patienter. De kender M'Namara, ikke sandt? Han bærer altid langt hår. Han lader sine omgivelser forstå, at det skyldes hans kunstneriske disposition, men i virkeligheden

er det for at skjule, at han har mistet det ene øre. Walker skar det af – men De må ikke sige til Mac, at jeg har fortalt Dem det.

Det gik således til. Walker havde nogle ideer angående *portio dura* – ansigtets bevægelsesnerver, ved De nok – han mente, at lammelse af disse skyldtes en forstyrrelse i blodtilstrømningen. Et eller andet, som kunne kontrabalancere denne forstyrrelse ville kunne bringe det i orden igen, mente han. Vi havde et meget hårdnakket tilfælde af Bell's paralyse på hospitalet, og havde prøve med ethvert tænkeligt middel imod det: åreladning, styrkende medicin, galvanisme, nåle, alt uden resultat. Walker fik den idé, at fjernelse af det ene øre ville forøge blodtilstrømning til stedet, og han fik meget let patientens samtykke til operationen.

Så vi foretog den altså en aften. Walker havde naturligvis følelsen af, at det i grunden var et eksperiment, og ønskede ikke, der skulle blive snakket for meget om det, med mindre det fik et heldigt udfald. Vi var en seks stykker, blandt andre M'Namara og jeg. Det var et lille rum, og i midten af det stod det smalle rum med voksdug over puden og et tæppe, der gik næsten til gulvet på begge sider. To stearinlys på et sidebord lige ved siden af puden var den eneste belysning. Ind kom patienten med den ene side af ansigtet fuldkommen glad og roligt, og den anden helt fortrukket og skælvende af frygt. Han lagde sig ned, og kluden med kloroform blev lagt over hans ansigt, mens Walker trådte sine nåle henne ved sidebordet. Kloroformisten stod ved patientens hoved og M'Namara ved siden af for at kontrollere patienten. De øvrige af os stod tæt ved for at assistere.

Manden var omtrent halvt kloroformeret, da han fik et af disse krampeanfald, som ofte kommer på det halvt bevidste stadium. Han sparkede og spændte og slog omkring sig med begge hænder. Bordet med lysestagerne væltede med et brag, og vi stod i fuldstændigt mørke. De kan forestille Dem, hvilken tummel og forvirring der var, en samlede tændstikkerne op, en rejste bordet op igen, og nogle måtte holde på patienten, som stadig fægtede med arme og ben. Han blev holdt nede af to assistenter, kloroformen blev atter anvendt, og da de havde fået lysene tændt igen, var hans uartikulerede, halvkvalte råb gået over til en høj snorken. Hans hoved blev drejet om på puden, og kloroformkluden fremdeles holdt over hans ansigt, mens operationen blev udført. Så blev kluden taget bort, og De kan tænke Dem vor bestyrtelse, da vi så M'Namaras ansigt.

Hvordan det gik til? Åh, det var såmænd ganske ligetil. Da lysene væltede, havde kloroformisten sluppet sit tag i patienten og søgt at holde på dem. I det samme, lysene gik ud, rullede patienten ned af bordet, og stakkels M'Namara, som søgte at holde ham fast, blev trukket ind over det, og kloroformisten, som mærkede ham der, havde ganske naturligt lagt kluden over hans næse og mund. De andre holdt ham fast, og jo mere han brølede og sparkede, jo mere kloroform hældte de på ham. Walker opførte sig udmærket og gav ham en smuk undskyldning. Hvad patienten angår, så fandt vi ham sødeligt sovende under bordet. Walker sendte næste dag øret op til M'Namara i et glas med metylalkohol, men Macs kone var meget vred over det, der var sket, og kunne aldrig rigtigt tilgive Walker.

Nogle mennesker siger, at jo mere man har at gøre med den menneskelige natur, og i jo nøjere berøring man kommer med den, jo mindre agtelse får man for den. Jeg tror ikke, det er de bedst oplyste, der opretholder dette synspunkt. Min egen erfaring går ud på det stik modsatte. Jeg blev opdraget i den teologiske opfattelse af mennesket som et skrøbeligt kar, men tredive års intimt kendskab til mennesker har givet mig mere respekt for dem. Det onde befinder sig som regel på overfladen. De dybere lag er gode. Hundrede gange har jeg set folk blive dødsdømte lige så pludseligt som stakkels Walker. Undertiden var det blindhed eller en lemlæstelse værre end døden. De tog det beundringsværdigt alle sammen, mænd som kvinder, og nogle viste en så ophøjet mangel på egenkærlighed og var så fuldstændig optaget af tanken om, hvorledes deres skæbne ville berøre andre, at verdensmanden og den overpyntede dame syntes at forvandle sig til højere væsener for øjnene af mig. Jeg har set folk af alle aldre, trosbekendelser og manglende trosbekendelser på dødslejet. Jeg har aldrig set nogen gyse tilbage, undtagen en stakkels ung fyr, fuld af prætentioner, som havde levet et udadleligt liv og bekendte sig til en meget streng sekt. Det er naturligvis sådan, at når kræfterne er udtømte, er man ude af stand til at føle frygt, hvad enhver søsyg, som har fået at vide, at skibet er ved at synke, kan bevidne. Derfor sætter jeg større pris på det mod, som vises, når en står overfor en operation end på det mod, som lægges for dagen, når døden nærmer sig efter lang tids sygdom.

Jeg skal blot omtale et tilfælde fra min egen praksis sidste onsdag. En dame kom op for at konsultere – hendes mand var med hende, men blev efter hendes anmodning siddende i

venteværelset. Jeg behøver ikke at gå i detaljer, men det viste sig at være et meget ondartet tilfælde af kræft. Jeg vidste det, sagde hun. Hvor længe har jeg tilbage at leve i? – Jeg er bange for, at Deres kræfter vil være udtømt om nogle få måneder, sagde jeg. – Stakkels gamle Jack, sagde hun. Jeg vil sige til ham, at det ikke var noget farligt. – Hvorfor vil De lyve for ham? spurgte jeg. – Jeg kan fortælle Dem, at han er meget bekymret for mig, og han sidder netop nu og ryster for min skyld ude i venteværelset. Han venter to gamle venner til middag i dag, og jeg har ikke hjerte til at ødelægge aftenen for ham. Det vil være tids nok for ham at få sandheden at vide i morgen. Og ud gik den modige lille kone, og et øjeblik kom hendes mand med sit store, røde ansigt skinnende af glæde styrtende ind til mig for at trykke min hånd. Ja, jeg respekterede hendes ønske og fortalte ham ikke den rette sammenhæng. Jeg tør sige, at den aften var en af de gladeste og næste morgen en af de sørgeligste i hans liv.

Det er vidunderligt, hvor modigt og muntert en kvinde kan tage imod et knusende slag. Det er anderledes med mænd. En mand kan nok tåle uden at klage, men han bliver ganske bedøvet og forvirret af det. Men kvinden mister hverken bevidstheden eller modet. Jeg havde et tilfælde for ikke mere end et par uger siden, som kan forklare Dem, hvad jeg mener. En herre konsulterede mig angående sin kone, som var en meget smuk kvinde. Hun havde ifølge hans forklaring en lille tuberkuløs knude på overarmen. Han var vis på, at det ikke var noget alvorligt, men han ville gerne vide, hvad der var bedst for hende, Devonshire eller Rivieraen. Jeg undersøgte hende og fandt et frygteligt sarkom på knoglen; det var næppe synligt på overfladen, men det havde angrebet skulderbladet og

nøglebenet såvel som skulderen. Jeg har aldrig set et mere ondartet tilfælde. Jeg sendte hende ud af værelset og satte ham ind i situationen. Hvad tror De, han gjorde? Han spadserede langsomt rundt i værelset med hænderne på ryggen og betragtede malerierne med den største interesse. Jeg kan se ham for mig, som han holdt sin pincenez op for øjnene og stirrede på dem med et fuldstændig udtryksløst udtryk, som fortalte mig, at han hverken så på dem eller væggen bag dem. – 'Amputation af armen?' sagde han endelig. – 'Og af kravebenet og skulderbladet,' sagde jeg. – 'Javel. Kravebenet og skulderbladet,' gentog han, idet han fremdeles stirrede frem for sig med disse livløse øjne. Han havde fået sin bekomst; jeg tror aldrig, han vil blive det samme menneske igen. Men hans kone tog det så modigt og frejdigt som vel muligt, og hun klarede operationen glimrende og har fået det stadig bedre siden. Ondet havde grebet så meget om sig, at armen gik midt over, da vi trak den ud af natkjolen. Men nej, jeg tror ikke, det vil komme igen, og jeg nærer godt håb om hendes helbredelse.

Den første patient er en begivenhed, som man husker hele sit liv. Min var ganske hverdagsagtig, og enkelthederne er uinteressante. Jeg havde imidlertid et underligt besøg omkring en månedstid efter, at jeg havde etableret mig. Det var en ældre kvinde, rigt klædt med en skovturskurv i hånden. Tårerne strømmede fra hende, idet hun lukkede den op, og ud væltede den fedeste, grimme og mest skabede mops, jeg nogensinde har set. – 'Jeg ville bede Dem sende den ud af verden så smertefrit som muligt,' sagde hun. 'Men hurtigt, hurtigt, eller kan modet svigte mig.' Hun kastede sig krampagtigt hulkende ned på sofaen. Jo mere uerfaren en læge er, jo højere

forestillinger har han om standens værdighed, hvilket jeg ikke behøver at fortælle Dem, min unge ven, og jeg skulle lige til indigneret at afslå dette hver, men hendes store sorg rørte mig, og ved hjælp af en skål mælk og nogle få dråber blåsyre, gjorde jeg døden så let, jeg kunne, for den lille tæve. 'Er det forbi?' råbte hun, da jeg kom ud fra sideværelset. Det var virkelig trist at se, hvordan al den kærlighed, som hendes mand og børn skulle have haft, i mangel af sådanne havde koncentreret sig på dette uappetitlige lille dyr. Hun kørte bort i sin vogn, fuldstændig nedbrudt, og det var først, da hun var gået, at jeg så en konvolut med et stort, rødt segl ligge på mit bord. Udenpå var skrevet med blyant: 'Jeg er ikke i tvivl om, at De gerne havde gjort dette uden honorar, men jeg insisterer på, at De modtager indlagt.' Jeg åbnede brevet med nogle ubestemte forestillinger om en excentrisk millionær og en halvtreds pundes seddel, men alt hvad jeg fandt, var en postanvisning på fire shillings sixpence.

Men en læge har også meget at være taknemmelig for, glem aldrig det. Det er sådan en stor glæde at gøre en smule godt, at man næsten burde betale for det i stedet for at tage sig betalt. Man har jo sit hjem og kone og børn at passe. Men hans patienter er hans venner – eller burde i hvert fald være det. Han går fra hus til hus, og lyden af hans skridt og hans stemme er velkommen over alt. Hvad mere kan et menneske forlange? Og desuden er han jo tvunget til at være et godt menneske. Det er umuligt for ham at være andet. Hvordan skulle et menneske kunne tilbringe hele livet med at se lidelser, som så modigt bliver udholdt, og forblive en hård eller ond mand? Det er en ædel, givende, venlig profession, og I unge må sørge for, at det bliver ved at være sådan."

Om "Omkring den røde lampe"

Forfatter: Arthur Conan Doyle (1859-1930).

Første udgave: *Round the Red Lamp. Being Facts and Fancies of Medical Life.* Methuen & Co., London, oktober 1894.

Denne udgave efter: *Rundt den røde Lampe.* Fortællinger af A. Conan Doyle. Oversat for "Verdens Gang", Kristiania 1894. Oversætteren er ikke oplyst i forlægget.

Redigeret af: Kim N. Jensen

Forside: Foto fra en forelæsning af sir William Mac Cormac fra St. Thomas Hospital i London på Bellevue Hospital, New York, i september 1891. (Courtesy of Welcome Collection [CCBY 4.0 w. attribution](https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/)-licens).

ISBN 978-87-7628-434-3

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-674-4 (Ølstykke 2020)

© 2026 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk

Note 1:

En roman i papirbind: En "dime-novel" – premierministeren læser billige spændingsromaner. *Red.anm.*